

PIĄTEK-CZWARTEK
102-08|05|2025|

DZIENNIK ELBLĄSKI TYGODNIK

ELBLĄG, GODKOWO, GRONOWO ELBLĄSKIE, MARKUSY,
MILEJEWO, MŁYNARY, PASŁĘK, RYCHLIKI, TOLKMICKO

cena 5,99 zł (w tym 8% VAT)

IKAT GAZETA braniewska

BRANIEWO, FROMBORK, LELKOWO, PIENIĘŻNO,
PŁOSKINIA, WILCZĘTA

CO, GDZIE, KIEDY?

VIVAT MAJ, 3 MAJ

ZMIANY W KOMUNIKACJI
MIEJSKIEJ |4

ZNÓW BĘDZIE ATRAKCJĄ
ELBLĄGA |5

Z ZAGŁĘBIEM W SAMO
POŁUDNIE |16

W ELBLĄGU
ODBĘDZIE SIĘ
MAJÓWKA
W PORCIE |2

BEZPŁATNY
DODATEK
W KAŻDY PIĄTEK

RELAKS
z Dziennikiem Elbląskim

MAJÓWKA W PORCIE ELBLĄG

W ELBLĄGU PONOWNIE ODBĘDZIE SIĘ MAJÓWKA W PORCIE. MIASTO ZAPRASZA DO WSPÓLNEGO PRZEMARSZU Z FLAGĄ POLSKI ORAZ DO UCZESTNICTWA W UROCZYSTOŚCIACH PATRIOTYCZNYCH, RODZINNYM PIKNIKU, KONCERTACH I PARADZIE KABRIOLETÓW.

W Elblągu 1-4 maja odbędzie się wydarzenie Majówka w Porcie 2025. W programie przewidziano uroczystości patriotyczne, rodzinny piknik, koncerty, parade kabrioletów, Food Truck Festival oraz rejsy do Krynicy Morskiej.

2 maja (piątek) o godzinie 17 zaplanowano uroczyste przejście z białą-czerwoną flagą. Start nastąpi przy napisie „Elbląg”.

3 maja (sobota) o godzinie 11.30 w katedrze pw. św. Mikołaja odprawiona zostanie msza święta w intencji ojczyzny. Następnie o godzinie 12.30 pod Bramą Targową rozpoczną się oficjalne ob-

chody Święta Narodowego Trzeciego Maja, obejmujące odegranie hymnu państwowego RP, okolicznościowe wystąpienia oraz koncert elbląskiej orkiestry wojskowej.

Od godziny 13.30 do godziny 17 na bulwarze Zygmunta Augusta odbędzie się rodzinny piknik. W programie m.in. strefa służb mundurowych z okazji Europejskiego Dnia Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, strefa zabaw i dmuchańców dla dzieci, bezpłatne wypożyczenie sprzętu wodnego (przystań Grupy Wodnej) i koncerty na scenie.

O godzinie 15.30 na ulicy Wodnej rozpocznie się inauguracja sezonu raj-

dowego Cabrio Warmia i Mazury. Wydarzenie obejmuje parade kabrioletów ulicami Elbląga.

Od 1 do 4 maja na bulwarze Zygmunta Augusta będzie trwał Food Truck Festival, a codziennie o godzinie 7.45 będą odbywać się rejsy Żeglugi Gdańskiej do Krynicy Morskiej.

MAJÓWKA W PORCIE 2025 bulwar Zygmunta Augusta 2 maja (piątek):

godz. 17 — uroczyste przejście z białą-czerwoną flagą (start przy napisie „Elbląg”).

3 maja (sobota):

godz. 11.30 — msza święta w katedrze pw. św. Mikołaja w intencji ojczyzny

godz. 12.30 — uroczyste obchody Święta Narodowego Trzeciego Maja (Brama Targowa)
– odegranie hymnu państwowego RP
– okolicznościowe wystąpienia
– koncert elbląskiej orkiestry wojskowej
godz. 13.30-17 — rodzinny piknik na bulwarze Zygmunta Augusta:
– strefa służb mundurowych w ramach obchodów Europejskiego Dnia Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego

– strefa zabaw i dmuchańców dla dzieci
– bezpłatne wypożyczenie sprzętu wodnego (przystań Grupy Wodnej)
– koncerty sceniczne
godz. 15.30 — inauguracja sezonu rajdowego Cabrio Warmia i Mazury (parada kabrioletów ulicami Elbląga, ul. Wodna).
1-4 maja:
– Food Truck Festival
– rejsy Żeglugi Gdańskiej do Krynicy Morskiej (start codziennie o godz. 7.45).

SKONTAKTUJ SIĘ Z NAMI

Ewelina Gulińska
dziennikarka
e.gulinska@dziennikelblaski.pl
Tel.: 502 499 529

Elwira Kowalska
manager ds. reklamy
e.kowalska@dziennikelblaski.pl
Tel.: 604 408 305

WIEMY, KTO WYSTĄPI PODCZAS ELBLĄSKICH JUWENALIÓW!

ELBLĄSKIE JUWENALIA ODBĘDĄ SIĘ 6 CZERWCA. W PROGRAMIE TRADYCYJNA PARADA, SPORTOWE ATRAKCJE ORAZ KONCERTY NA BULWARZE ZYGMUNTA AUGUSTA. WIEMY JUŻ, KTO WYSTĄPI NA STUDENCKIEJ SCENIE.

Fot. EG

W tym roku elbląskie uczelnie połączą siły i razem z Urzędem Miejskim w Elblągu zorganizują juwenalia. Święto studentów odbędzie się 6 czerwca na Starym Mieście.

W programie przewidziano parade, wydarzenia sportowe i koncerty. Obchody rozpoczną się tradycyjną paradą studencką. O godzinie 11.30 uczestnicy zbiorą się na placu Dworcowym, skąd

wyruszą o godzinie 12 i przejdą przez centrum Elbląga, aby dotrzeć do sceny zlokalizowanej na bulwarze, gdzie nastąpi przekazanie studentom symbolicznych kluczy do miasta. W godzinach od 14

do 18 odbędą się wydarzenia sportowe na bulwarze, rzecze Elbląg oraz przystani Grupy Wodnej.

Swoje utwory zaprezentują Sarsa i DJ Adamus. Koszt organizacji wydarzenia wynosi 120 tys. zł. **RED.**

WYBÓR PADŁ NA TURECKĄ FIRME

TO TURECKIE TRAMWAJE BĘDĄ JEŹDZIŁY PO ELBLĄGU. RATUSZ WŁAŚNIE OGŁOSIŁ, ŻE NAJKORZYSTNIEJSZĄ OFERTĘ NA DOSTAWĘ NOWYCH POJAZDÓW ZŁOŻYŁA FIRMA BOZANKAYA RAYLI SISTEMLER A.Ş. PRZYPOMNIJMY, ŻE SVOJĄ OFERTĘ ZŁOŻYŁA TEŻ PESA Z BYDGOSZCZY.

Dostawca nowych tramwajów dla Elbląga został wybrany. – Najkorzystniejszą ofertę przedstawiła firma Bozankaya Rayli Sistemler A.Ş., która zaoferowała cenę 94,9 miliona złotych. Drugą ofertę złożyła firma Pesa, której cena wynosiła 130,5 miliona złotych, co oznacza różnicę wynoszącą ponad 35,5 miliona złotych. Kolejnym

ważnym kryterium wyboru była długość gwarancji na tramwaje bez limitu kilometrów. W przypadku Bozankayi wynosi ona 72 miesiące, podczas gdy Pesa zaproponowała tylko 36 miesięcy. Oferta Bozankayi została uznana za najkorzystniejszą pod względem stosunku jakości do ceny – tłumaczy biuro prasowe prezydenta Elbląga.

Przypomnijmy, że zakres zamówienia obejmuje dostawę 10 sztuk fabrycznie nowych wieloczlonowych tramwajów niskopodłogowych (lub częściowo niskopodłogowych) z kabiną motorniczego w przedniej części i stanowiskiem sterowniczym z tyłu pojazdu. Dodatkowo dostarczone zostaną specjalistyczne urządzenia do przeglą-

dów i napraw tramwajów, pakiet części zamiennych oraz dokumentacja techniczna z odpowiednim oprogramowaniem i licencjami. Zrealizowana zostanie również usługa szkoleniowa dla pracowników. Inwestycja stanowi część projektu o wartości niemal 200 milionów złotych, który oprócz zakupu nowych tramwajów obejmuje także

Tramwaje wyprodukowane przez firmę Bozankaya Rayli Sistemler A.Ş.

przebudowę sześciu odcinków trakcji tramwajowej. W pierwszej kolejności przebudowane zostanie torowisko na skrzyżowaniu ulic plk. Dąbka i Piłsudskiego, a następnie torowiska na alei Grunwaldzkiej w Elblągu.

Kolejne prace obejmą odcinki torów na ulicach 1 Maja oraz 3 Maja. W ramach inwestycji zaplanowano także budowę torów odstawkowych i sieci trakcyjnej na terenie zajezdni tramwajowej przy ulicy Browarnej. **RED.**

WYDAWCA
GALINDIA Sp. z o.o.
ul. Tracka 7B
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO
Ewelina Gulińska
e.gulinska@dziennikelblaski.pl

REDAKTOR WYDANIA
Ewelina Gulińska e.gulinska@dziennikelblaski.pl

WYDANIE ONLINE internet@gazetaolsztynska.pl
tel. 514 800 549

GAZETAOLSZTYNSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 502 499 515

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
tel. 502 499 531

DIENNIKELBLASKI.PL
82-300 Elbląg, ul. Rybacka 35
tel. 502 499 529
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
82-300 Elbląg, ul. Rybacka 35
tel. 604 408 305
reklamy@dziennikelblaski.pl

Elwira Kowalska
tel. 604 408 305

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7B
tel. 502 499 539

RATOWAĆ, ZANIM BĘDZIE ZA PÓŹNO

RAKIETA ISKANDER Z KRÓLEWCA MOŻE DOLECIEĆ DO ELBLĄGA W ZALEDWIE 56 SEKUND. DLATEGO DZIŚ NAJWAŻNIEJSZE JEST ZABEZPIECZENIE NAJCENNIJSZYCH KSIĄŻEK I ZABYTEKÓW. CHCIAŁBYM W NASZEJ BIBLIOTECE ZBUDOWAĆ SPECJALNY SCHRON, DO KTÓREGO MOŻNA BĘDZIE EWAKUOWAĆ ZBIORY — POWIEDZIAŁ DYREKTOR BIBLIOTEKI ELBLĄSKIEJ JACEK NOWIŃSKI. PODCZAS SPOTKANIA Z WICEMINISTREM KULTURY MACIEJEM WRÓBŁEM ZAAPPELOWAŁ O SZYBKIE ZABEZPIECZENIE NAJCENNIJSZYCH KSIĄŻEK I MUZEALNYCH ZBIORÓW.

Przestawiciele instytucji kultury, zwłaszcza tych, które opiekują się zabytkami, zgłaszają resortowi kultury konieczność zakupu skrzyń ewakuacyjnych. Wiceminister kultury Maciej Wróbel powiedział w Elblągu, że widzi potrzebę stworzenia tego typu programu.

— Wydaje się, że tego typu program jest ko-

nieczny i będziemy o tym rozmawiać w kierownictwie resortu, aby środki na zakup tego typu potrzebnych, niezbędnych skrzyń powstał. Myślę, że w skali kraju potrzeby są rzędu kilkuset milionów złotych — powiedział podczas konferencji prasowej w Elblągu wiceminister kultury Maciej Wróbel. Podkreślił, że tego typu skrzynie są potrzebne nie

Dyrektor Biblioteki Elbląskiej Jacek Nowiński

Od lewej: dyrektor Elbląskiej Orkiestry Kameralnej Karolina Nowotczyńska, dyrektor Biblioteki Elbląskiej Jacek Nowiński, wiceminister kultury Maciej Wróbel, prezydent Elbląga Michał Missan, dyrektor Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Elblągu Mirosław Siedler i wiceprezydent Elbląga Piotr Kowal

tylko na wypadek konfliktów zbrojnych, ale też podczas ewakuacji zabytków w czasie pożarów czy klęsk żywiołowych.

Wiceminister Wróbel w poniedziałek spotkał się z przedstawicielami elbląskich instytucji kultury, które otrzymały ministerialne wsparcie ze specjalnych programów resortu. Wśród instytucji, które dostały dotację, jest m.in. Biblioteka Elbląska, w której zbiorach znajduje się 57 tysięcy cennych ksiąg, w tym inkunabuly, starodruki i polonica. Wśród zasobów elbląskiej biblioteki ponad 10 tysięcy dzieł należy do Narodowego Zasobu Biblioteczno — są to najcenniejsze i unikatowe w skali kraju książki. Wśród nich jest m.in. „Narratio prima” autorstwa jedyne go ucznia Mikołaja Kopernika, Joachima Retyka.

— Rakieta Iskander z Kaliningradu, obecnie Królewca, leci do Elbląga 56 sekund. Na tę chwilę nic ważniejszego nie ma niż zabezpieczenie najcenniejszych zbiorów, które są w bibliotece i które są w muzeum — powiedział na konferencji dyrektor Biblioteki Elbląskiej Jacek Nowiński i w obecności wiceministra Wróbla zaapelował, by resort kultury jak najszybciej podjął kroki zmierzające do systemowego wsparcia instytucji kultury w tym zakresie.

— Lepiej wydać pieniądze na skrzynie do ewakuacji, niż potem płakać,

jeżeli tego nie będzie. I tego może nie widać na co dzień, ale to jest w dzisiejszych czasach najważniejsze — mówił Nowiński.

Wiceminister Wróbel przyznał, że podobne postulaty zgłaszają przedstawiciele innych instytucji kultury w kraju. — Moje wizyty i spotkania z przedstawicielami instytucji kultury służą wsłuchiowaniu się w ich potrzeby. Właściwie każda instytucja potrzebuje skrzyń ewakuacyjnych — powiedział Wróbel i dodał, że resort będzie chciał na to zapotrzebowanie odpowiedzieć.

— Niektórzy sami kupują już tego typu skrzynie — przyznał.

Dyrektor Biblioteki Elbląskiej powiedział, że z jego perspektywy potrzebne jest przyspieszenie digitalizacji cennych zbiorów i zasobów, by już nigdy nie zostały bezpowrotnie utracone. Szacuje się, że w czasie II wojny światowej Biblioteka Elbląska utraciła ok. 30 tysięcy książek, w tym wiele bardzo cennych pozycji, np. dzieła Heweliusza.

— Chciałbym w naszej bibliotece zbudować specjalny schron, do którego mogłyby ewakuować zbiory. Takie schrony mają główne instytucje kultury, np. w Warszawie. W terenie takich schronów nie ma, a ja mam już na to przygotowany plan — przyznał Nowiński i dodał, że na kompleksowe zabezpieczenie biblioteki potrzebuje ok. 10 milionów złotych.

Wśród elbląskich instytucji kultury, które otrzymały z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego wsparcie, oprócz Biblioteki Elbląskiej są też Centrum Sztuki „Galeria El” i Elbląska Orkiestra Kameralna. W sumie z resortu do El-

bląga trafi ponad milion złotych. — Każda złotówka zainwestowana w kulturę to 3 złote dla polskiej gospodarki. Kultura jest kołem zamachowym gospodarki i my o tym pamiętamy — podkreślał wiceminister Wróbel. **RED./PAP**

Elbląskie instytucje kultury uzyskały dofinansowanie na realizację projektów w 2025 roku w ramach programów ministra kultury i dziedzictwa narodowego. Łączna kwota przyznanych dotacji wynosi 1,22 mln zł. Poniżej przedstawiamy szczegóły przyznanych dofinansowań.

Wyniki naboru do programu „Infrastruktura kultury” 2025:

- Centrum Sztuki „Galeria El” w Elblągu — zakup urządzeń do prezentacji multimedialnych w zakresie wystaw site specific i online; kwota dofinansowania: 77 tys. zł
- Biblioteka Elbląska im. Cypriana Norwida — Biblioteka „Manufaktura” jako miejsce więziotwórczych spotkań i przestrzeń kreatywności; kwota dofinansowania: 269 tys. zł
- Elbląska Orkiestra Kameralna — rozwój Elbląskiej Orkiestry Kameralnej; kwota dofinansowania: 91 tys. zł.

Wyniki naboru do programu „Kultura dostępna” 2025:

- Biblioteka Elbląska im. Cypriana Norwida — „Książka nas łączy”; kwota dofinansowania: 52 tys. zł.

Wyniki naboru do programu „Sztuki wizualne” 2025:

- Centrum Sztuki „Galeria El” — „Cechy wspólne, cechy wyjątkowe”, program rezydencyjny połączony z wystawą; kwota dofinansowania: rok 2025 — 42,5 tys. zł, rok 2026 — 42,5 tys. zł
- Centrum Sztuki „Galeria El” w Elblągu — indywidualna wystawa Stacha Szumskiego o roboczym tytule „Architektura kostna (Bonechitecture)”; kwota dofinansowania: 80 tys. zł.

Wyniki naboru do programu „Zamówienia kompozytorskie” 2025:

- Elbląska Orkiestra Kameralna — Hanna Kulenty — utwór na orkiestrę smyczkową; kwota dofinansowania: 40 tys. zł.

Wyniki naboru do programu „Edukacja kulturalna” 2025:

- Biblioteka Elbląska im. Cypriana Norwida — „Grafika i dziedzictwo”; kwota dofinansowania: 50 tys. zł.

Wyniki naboru do programu „Infrastruktura szkolnictwa artystycznego” 2025:

- Zespół Państwowych Szkół Muzycznych im. Kazimierza Witkomirskiego w Elblągu — modernizacja pomieszczeń wraz z zakupem instrumentów; kwota dofinansowania: 197 tys. zł.

Wyniki naboru do programu „Badanie polskich strat wojennych” 2025:

- fundacja Art-Hist-Arch — badanie strat wojennych kościoła pw. NMP w Elblągu; kwota dofinansowania: rok 2025 — 40 tys. zł, rok 2026 — 41,4 tys. zł.

LINIA 11 POŁĄCZY CAŁE MIASTO

OD CZERWCA W ELBLĄGU POJAWIĄ SIĘ ZMIANY W KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ: POWRÓT LINII NR 11, NOWA LINIA – NR 10, APLIKACJA JAKDOJADE, NOWE WIATY. KOSZT TEGO WSZYSTKIEGO TO 1,4 MILIONA ZŁOTYCH, ALE PREZYDENT ZAPEWNIŁ: PODWYŻEK CEN BILETÓW NIE BĘDZIE.

Już od czerwca pasażerowie elbląskiej komunikacji miejskiej pojadą według nowych rozkładów jazdy i zmienionymi trasami. Podczas wtorkowego briefingu wiceprezydent Piotr Kowal, który był jednocześnie przewodniczącym zespołu ds. zmian w funkcjonowaniu komunikacji miejskiej, przedstawił najważniejsze zmiany.

– Przede wszystkim chciałbym zwrócić uwagę na dostosowanie tras w nowym układzie do prośb mieszkańców związanych z powrotem długich linii średnicowych. Jak wynikało z konsultacji, mieszkańcy wolą jechać dłużej jednym pojazdem niż częściej się przesiadać. W związku z tym uruchamiamy nową linię autobusową, nr 11, która będzie przejeżdżała przez całe miasto, obejmując takie ważne punkty jak cmentarz, dworzec, szpitale i Rubno. Nowa trasa wchłonie dotychczasowe linie nr 22 i nr 23. Autobusy na tej linii będą kursować co 25 minut – powiedział wiceprezydent.

Na prośbę mieszkańców Dąbrowy, którzy chcieli bezpośredniego połączenia ze Starym Miastem i CRW Do-

linka, uruchomiona zostanie również nowa linia, nr 10. Przy ulicy Moniuszki, w pobliżu CRW Dolinka, dla tej linii oraz linii nr 20 powstanie nowy przystanek. Rozbudowana zostanie także linia nr 13 poprzez wydłużenie trasy o wariantowe kursy na Modrzewinę. Wiceprezydent Piotr Kowal poinformował również o tym, że w połowie maja w miejscach wskazanych przez mieszkańców zostaną postawione nowe wiaty przystankowe.

Nowością, która zdecydowanie ułatwi podróżowanie elbląską komunikacją miejską, będzie wprowadzenie aplikacji Jakdojade.

– Już od maja uruchamiamy dla pasażerów kolejne ułatwienie – aplikację Jakdojade. To najpopularniejsza obecnie aplikacja pokazująca rozkłady jazdy oraz trasy linii autobusowych i tramwajowych oraz umożliwiającą planowanie podróży. Będzie to bardzo przydatne narzędzie, szczególnie dla osób spoza Elbląga, ale również dla naszych mieszkańców, którzy będą musieli na nowo przyzwyczaić się do wprowadzanych zmian. Nadal będą także dostępne dotychczasowe aplikacje: elbląskie

rozkłady jazdy na Mapach Google, MyBus oraz Mobile MPK – poinformował Michał Górecki, kierownik Działu Zarządzania Komunikacją ZKM w Elblągu.

Uczestnicy konsultacji wskazywali również na potrzebę zwiększenia liczby nowoczesnych narzędzi i ułatwień dla pasażerów. W związku z tym na największych przystankach zamontowane zostaną trzy kolejne elektroniczne tablice informacyjne. Od przyszłego roku bilety elektroniczne będą również kompatybilne z kartą mieszkańca.

Wdrożenie wszystkich zapowiedzianych zmian tylko w tym roku będzie kosztowało budżet miasta około 1,4 miliona złotych.

– W TEJ CHWILI NIE PLANUJEMY PODWYŻEK CEN BILETÓW. PIENIĄDZE SĄ ROZDYSPONOWYWANE Z TYCH ŚRODKÓW, O KTÓRYCH WCZEŚNIEJ JUŻ MÓWIŁEM. TO ŚRODKI Z ROZLICZEŃ ZA POPRZEDNI ROK I TE PIENIĄDZE NA CZERWCOWEJ SESJI ZOSTANĄ PRZEKAZANE DO

Naszym celem jest to, aby w 2028 roku w mieście funkcjonowała całkowicie nowoczesna i ekologiczna komunikacja miejska. I jest to bardzo realna obietnica – zapowiada prezydent Michał Missan

SPÓŁKI MIEJSKIEJ, KTÓRA PROWADZI KOMUNIKACJĘ – ZAZNACZYŁ MICHAŁ MISSAN, PREZYDENT ELBLĄGA.

Prezydent przypomniał również, że wprowadzenie zmian w funkcjonowaniu komunikacji miejskiej zgodnych z oczekiwaniami mieszkańców było jego sztanदारową obietnicą wyborczą. Dodał, że do tego zadania postanowił podejść kompleksowo.

– Naszym celem jest to, aby w 2028 roku w mieście funkcjonowała całkowicie nowoczesna i ekologiczna komunikacja miejska. I jest to bardzo realna obietnica. W tym roku rozpoczynamy realizację wartego ponad 184 miliony złotych projektu polegającego na modernizacji sześciu odcinków trasy tramwajowej i zakupie nowego taboru. Trwa przetarg na wyłonienie wykonawcy pierwszego etapu prac – przebudowy skrzyżowania al. Piłsudskiego i ul. plk. Dąbka. Rozstrzygnięty został również przetarg na zakup 10 nowoczesnych tramwajów, których dostawa zakończy się w połowie 2027 roku. Od 2028 roku zacznie natomiast obowiązywać nowa umowa na autobusowe usługi przewoźne. Jednym z warunków stawianych przewoźnikom będą nowoczesne, ekologiczne i klimatyzowane autobusy – podkreślił Michał Missan.

Od połowy maja ruszy szeroka kampania informacyjna dotycząca nowych tras i rozkładów jazdy. Oprócz informacji w Internecie przygotowywane są także wydrukowane mapy oraz naklejki z kodami QR, które umożliwią szybki dostęp

do aktualnych rozkładów. Wszystkie zmiany będą również monitorowane i w miarę możliwości modyfikowane zgodnie z ewentualnymi uwagami mieszkańców. Opinie będzie można

zgłaszać bezpośrednio do Zarządu Komunikacji Miejskiej telefonicznie: 55 230 79 00 oraz mailowo: zkm@elblag.com.pl. W czerwcu zmiany wejdą w życie.

EWELINA GULIŃSKA

NAJWAŻNIEJSZE ZMIANY W ROZKŁADACH I TRASACH LINII AUTOBUSOWYCH

Nowa linia autobusowa – nr 11

Trasa: Nowakowo – Rubno – Mazurska – Odrodzenia – plk. Dąbka – Nowowiejska – Agrykoli – Sienkiewicza – Mickiewicza – dworzec – Grunwaldzka – Żeromskiego – Bema – Łęczyska – Grottera – Grunwaldzka – Rawska – Łęczyska – Dębica – Stagniewo.

Charakterystyka:

- połączenie obecnych linii nr 22 i nr 23 (które znikną z rozkładu) oraz starej linii nr 11
- długa trasa, prowadząca przez niemal całe miasto
- nowość: przejazd przez ul. Mickiewicza, zapewniający bezpośredni dojazd do dworca
- obsługuje Zakład Utylizacji Odpadów i fabrykę mebli (na wybranych kursach)
- autobusy na tej linii będą kursować co 25 minut.

Nowa linia autobusowa – nr 10

Trasa: dworzec – Grunwaldzka – Tysiąclecia – Rycerska – plac Słowiański – Armii Krajowej – 12 Lutego – Królewiecka – Szymanowskiego – Moniuszki – Królewiecka – Dąbrowa.

Charakterystyka:

- całkowicie nowa linia
 - zapewnia mieszkańcom Dąbrowy szybki i bezpośredni dojazd do centrum miasta: pl. Słowiański, ul. Armii Krajowej oraz dworzec
 - stanowi uzupełnienie obecnej linii nr 20
 - obsługuje nowy przystanek na ul. Moniuszki, przy CRW Dolinka
- Korekta trasy linii autobusowej nr 20 (kierunek Milejewo)**
Autobusy będą wjeżdżały w ul. Szymanowskiego, obsługując Zespół Szkół Gospodarczych (ZSG), następnie pojadą ul. Moniuszki, zatrzymując się przy nowym przystanku przy CRW Dolinka.

Wzmocnienie linii autobusowej nr 13

Charakterystyka:

- wprowadzona zostanie dodatkowa brygada (autobus), co poprawi komunikację na Modrzewinę (rozwijającą się dzielnicę przemysłową)
- przejmie obsługę Elbląskiego Parku Technologicznego po dawnej linii nr 22 (na wybranych kursach)
- linia nr 13 oraz linia nr 19 będą razem zapewniać lepszą częstotliwość połączeń na tej trasie.

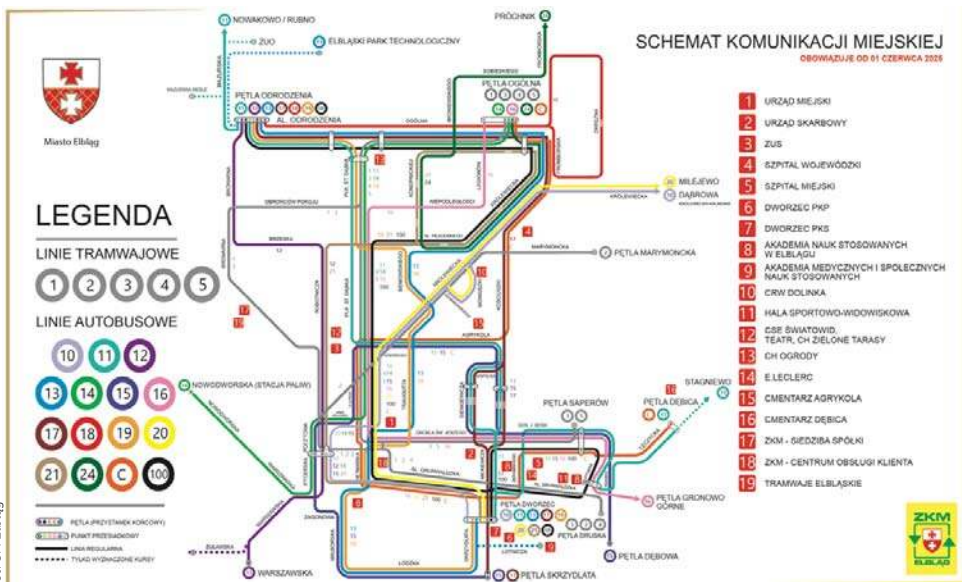
Nowy przystanek autobusowy

Lokalizacja: ul. Moniuszki, przy CRW Dolinka.

Obsługiwane linie: 10 i 20 (w kierunku Milejewa i Dąbrowy).

Nowe wiaty przystankowe zamontowane zostaną w miejscach, które wskazali mieszkańcy:

- Konopnickiej – Niepodległości (przy rondzie)
- Nad Jarem – Broniewskiego
- Nad Jarem – Tuwima
- Bielany (przy kościele)
- Próchnik – Strumykowa.

Nowy schemat komunikacji miejskiej

ZNÓW BĘDZIE ATRAKCJĄ ELBLĄGA

PRACE ZWIĄZANE Z BUDOWĄ MIEJSKIEGO KĄPIELISKA PRZY UL. SPACEROWEJ IDĄ ZGODNIE Z PLANEM. OTWARCIE OBIEKTU NASTĄPI POD KONIEC CZERWCA. CHOĆ NIE BĘDZIE TO JUŻ NAJWIĘKSZY ODKRYTY BASEN W EUROPIE, Z PEWNOŚCIĄ BĘDZIE CHĘTNIE ODWIEDZANY I STANIE SIĘ JEDNĄ Z GŁÓWNYCH ATRAKCJI W ELBLĄGU.

Choć patrząc na ostatnie zdjęcia z placu budowy przy ul. Spacerowej, można odnieść wrażenie, że do zakończenia inwestycji jeszcze daleko, urzędnicy uspokajają, że wszystko przebiega zgodnie z harmonogramem.

— W czwartek, 24 kwietnia, odbyła się kolejna rada budowy. Wykonawca zapewnił nas, że nie widzi żadnych zagrożeń, które mogłyby opóźnić zakończenie prac. Przeszliśmy cały teren inwestycji i choć wciąż jest sporo do zrobienia, nie mamy podstaw do niepokoju — mówi Beata Puć, kierownik referatu przygotowania i realizacji inwestycji w Departamencie Inwestycji Urzędu Miejskiego w Elblągu.

Pierwsze próby napełniania niecek wodą mają rozpocząć się już w drugiej

połowie maja. Odbiory techniczne zaplanowano na początek czerwca, a oficjalne otwarcie pod koniec czerwca. Prawdopodobnie obiekt zostanie udostępniony tuż po zakończeniu Dni Elbląga, które odbędą się 27-29 czerwca, ale elbląski ratusz nie podał jeszcze oficjalnej daty otwarcia.

Nowe kąpielisko miejskie, o głębokości od 1,2 do 1,8 m, będzie wyposażone w pięć zjeżdżalni, tory pływackie, brodziki dla dzieci, rwącą rzekę, pomosty, a także boiska do siatkówki plażowej i kometki. Dodatkowo zaplanowano dużą przestrzeń zieloną i plac zabaw. Całkowita powierzchnia basenów wyniesie ok. 2,1 tys. mkw., powierzchnia terenów rekreacyjnych 9,6 tys. mkw., a powierzchnia utwardzonych terenów ok. 4 tys. mkw.

Prace związane z budową kompleksu basenowego zostały wykonane w ponad 90 procentach

Powstaje parking na 100 miejsc

W ramach inwestycji powstały dwa nowe budynki. Wschodni pełnić będzie funkcję gastronomiczno-rekreacyjną, oferując taras widokowy, parasole i leżaki. W północnym budynku znajdzie się zaplecze szatniowe, sanitarne i technologiczne. Zrewitalizowana część kąpieliska będzie odgródzona od nieczynnej

niecki, która nie została objęta modernizacją.

Na teren obiektu będzie można wejść przez dwie bramy z kasami: od ul. Moniuszki i ul. Kościuszki. Ceny biletów nie są jeszcze znane. Będzie mogło tu przebywać jednocześnie maksymalnie 1000 osób.

Przy obiekcie budowany jest także parking na 100

miejsc postojowych, w tym 4 dla osób z niepełnościami. Zaplanowano także mały parking dla autokarów.

Całkowity koszt inwestycji wynosi niespełna 91 mln zł, z czego 65 mln zł stanowi dofinansowanie z Polskiego Ładu: Programu Inwestycji Strategicznych. Pozostała kwota

będzie pokryta z emisji obligacji komunalnych.

W przyszłości planowana jest także rewitalizacja drugiej niecki kąpieliska. Jej modernizację zaplanowano na lata 2026-2027. Ma ona pełnić funkcję zarówno akwenu sportowego, jak i zbiornika retencyjnego.

EWELINA GULIŃSKA

„NIE UFA SWEJ SPRAWIEDLIWOŚCI, KTO ZŁOTU MÓWIĆ DO SIEBIE RZECZ KAŻE”.

JAN KOCHANOWSKI

Za nami wielkie emocje związane z udziałem w LV Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego. Nim jednak opadnie bitewny kurz, chcielibyśmy przedstawić Państwu tegorocznego finalistę zawodów III stopnia. Olgierd Pawłowski, uczeń klasy 4b III Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Pawła II, jako jedyny elblązanin w tym

roku zdobył tytuł finalisty LV OLJP i może cieszyć się najwyższym wynikiem z egzaminu maturalnego z języka polskiego oraz przyjęciem na wybrane kierunki humanistyczne na polskich uniwersytetach — mówi Aleksandra Maciejewska, naukowa opiekunka finalisty.

Jak zaznacza Maciejewska, droga, którą przebył Olgierd, była długa, bo trwała od paź-

dziernika do kwietnia, i wymagająca, bo konkurencja była ogromna. Do zmagania po szkolnym etapie przystąpiło aż 1670 uczniów z całej Polski, co zaskoczyło samych organizatorów; komitet główny ogłosił, że w 2025 r. do olimpiady zgłosiło się o 50% uczestników więcej niż w poprzednich latach.

Każdy z etapów składał się z dwóch części: pisem-

nej i ustnej, które kończyły się kwalifikacją do kolejnej rundy.

— Udział w olimpiadzie wymagał od uczestników ogromnej wiedzy teoretycznoliterackiej oraz językoznawczej, znacznie wykraczającej poza wymagania podstawy programowej, umiejętności krytycznej analizy, interpretacji i wnioskowania

oraz obrony własnego stanowiska. Przede wszystkim jednak trzeba było mieć nerwy ze stali i ogromną determinację, aby dążyć do celu — podkreśla.

I dodaje: — Tym bardziej gratulujemy naszemu, już dziś, absolwentowi. Jesteśmy dumni z tego, że to właśnie w naszej szkole rozwijał swoją pasję i odkrywał talent literacki.

Laureaci i finaliści OLJP są zwolnieni z egzaminu maturalnego z języka polskiego na wszystkich poziomach, co jest równoznaczne z otrzymaniem najwyższej oceny (100%). W postępowaniu rekrutacyjnym otrzymują maksymalną liczbę punktów i są przyjmowani na humanistyczne kierunki na polskich uniwersytetach.

UTALENTOWANY HUMANISTA Z III LO

OLGIERD PAWŁOWSKI, UCZEŃ KLASY 4B III LO W ELBLĄGU, ZOSTAŁ FINALISTĄ LV OLIMPIADY LITERATURY I JĘZYKA POLSKIEGO. TO JEDYNY ELBLĄŻANIN Z TAKIM TYTUŁEM W 2025 R.

165 LAT TEMU ZBUDOWANO PIERWSZĄ LOKOMOTYWĘ

ELBLĄSKĄ FABRYKĘ FERDINANDA SCHICHAUA 165 LAT TEMU OPUŚCIŁA PIERWSZA LOKOMOTYWA, ZAMÓWIONA PRZEZ DYREKCJĘ PRUSKIEJ KOLEI WSCHODNIEJ. DO 1945 ROKU W ELBLĄSKICH ZAKŁADACH WYBUDOWANO OK. 4300 LOKOMOTYW; EKSPLOATOWANO JE JESZCZE WIELE LAT PO WOJNIE.

Elbląska fabryka lokomotyw Schichaua dostarczyła 25 kwietnia 1860 roku pierwszy parowóz o nazwie Fulda, zbudowany na zamówienie władz Pruskiej Kolei Wschodniej łączącej Berlin z Prusami Wschodnimi. Data dostawy przypadła w roku otwarcia jej strategicznie ważnego odcinka z Królewca do granicznej stacji Ejtkuny. To nie był przypadek, bo ta pierwsza w prowincji magistrala kolejowa otwierała nową epokę w gospodarczym rozwoju kraju. Znakomicie wyczuwał to przemysłowiec Ferdinand Schichau — podkreślił Wojciech

Kujawski, krajoznawca i wydawca książek o tematyce regionalnej.

Stocznia Schichaua w Elblągu rozpoczęła działalność w 1854 roku, dwa lata po tym, jak dotarła tam kolej żelazna. W 1857 roku Pruska Kolej Wschodnia zbliżyła się do granicy z Rosją i jej potencjał mógł być w pełni wykorzystany. Schichau dostrzegł w tym szansę i postanowił zająć się budową lokomotyw.

Jak zaznaczył Wojciech Kujawski, początkowo lokomotywy Schichaua budowane były w zakładzie leżącym przy stoczni, na północ od starówki. Była to niekorzystna lokaliza-

Ten parowóz waży ponad 100 ton i został wyprodukowany w 1943 roku w zakładach F. Schichau GmbH, Maschinen- und Lokomotivfabrik Elbing. Ty2-540 to tzw. parowóz wojenny o ujednoliconej konstrukcji i minimalnym zużyciu materiałów strategicznych. Do PKP trafił w 1945 roku. Ten pomnik techniki w 1994 roku został wycofany z eksploatacji i trafił do legnickiej lokomotywni w październiku 1995 roku. Znajduje się w pobliżu gmachu dworca kolejowego w Legnicy

cja, ponieważ oddalenie od linii kolejowej wymuszało transport gotowych wyrobów ulicami miasta. — 15 marca 1869 roku przemysłowiec kupił parcelę w dzielnicy Tretinkenhof, w bezpośrednim sąsiedztwie dworca kolejowego, na której stanęły budynki fabryczne zaprojektowane z myślą o tym, że w ciągu roku zbudowanych zostanie 100 lokomotyw. Rekordowy okazał się rok 1918, w którym zbudowano 128 parowozów — dodał Wojciech Kujawski.

Jak podkreślił, Schichau był pionierem w dziedzinie silników sprężonych, które stosował w przemy-

śle stoczniowym. W 1880 roku jego fabryka w Elblągu jako pierwsza w Niemczech zbudowała lokomotywy z tym napędem. Później stosowano też w parowozach innowację, jaką były silniki na parę przegrzaną. W 1899 roku, trzy lata po śmierci Schichaua, elbląski zakład opuściła 1000. lokomotywa. Wyprodukowanie kolejnego 1000 świętowano w 1912 roku, a do czasu wygaszenia produkcji w styczniu 1945 roku w elbląskiej fabryce zbudowano łącznie ok. 4300 lokomotyw. Eksploatowano je jeszcze wiele lat po II wojnie światowej.

PAP

Główny Urząd Statystyczny opublikował najnowsze dane o liczbie ludności w Polsce. Wynika z nich, że Elbląg według stanu na 31 grudnia 2024 roku zamieszkuje ją 112 923 osoby. Jeszcze pod koniec czerwca 2024 roku miasto miało 113 195 mieszkańców — to spadek o 272 osoby w zaledwie sześć miesięcy.

Jeszcze większa różnica widoczna jest w porównaniu z poprzednim rokiem. Na koniec grudnia 2023 roku Elbląg zamieszkiwało 113 587 osób, co oznacza, że w ciągu całego roku liczba mieszkańców zmniejszyła się o 664.

W 2024 roku w Elblągu urodziło się 663 dzieci, a zmarło 1228 osób. Ozna-

JEST NAS CORAZ MNIEJ

ELBLĄG SIĘ WYLUDNIA. Z NAJNOWSZYCH DANYCH GŁÓWNEGO URZĘDU STATYSTYCZNEGO WYNIKA, ŻE LICZBA MIESZKAŃCÓW MIASTA SYSTEMATYCZNIE SPADA. W CIĄGU OSTATNICH 24 LAT UBYŁO ICH PONAD 17 TYSIĘCY. JEŚLI TREND SIĘ UTRZYMA, DO 2040 ROKU W ELBLĄGU MOŻE BYĆ ZAMELDOWANYCH MNIEJ NIŻ 100 TYSIĘCY OSÓB.

cza to ujemny przyrost naturalny na poziomie 565. Dla porównania w 2023 roku urodziło się 753 dzieci, a zmarło 1468 osób — co dało jeszcze większy spadek, bo o 715.

Powróćmy jeszcze do roku 2022. Wtedy Elbląg zamieszkiwało 114 401 osób. Urodziło się wówczas 758 dzieci, a 1747 osób zmarło. Dawało to przyrost naturalny wynoszący 991.

W 2021 roku w Elblągu mieszkały 118 582 osoby,

a przyrost naturalny wyniósł 668 osób.

Przypomnijmy, że w 2000 roku Elbląg liczył 130 160 mieszkańców, a przyrost naturalny był dodatni. Od tego momentu liczba ludności zaczęła systematycznie spadać. W 2010 roku liczba mieszkańców wynosiła 126 049, a w 2020 roku po raz pierwszy liczba mieszkańców spadła poniżej 130 tysięcy.

W 2017 roku było już niecałe 121 tysięcy mieszkań-

ców, a w 2019 roku liczba ta spadła poniżej 120 tysięcy. Spadek trwa do dziś.

Przedstawione dane wyraźnie pokazują, że Elbląg od ponad dwóch dekad traci mieszkańców. Dzieje się tak z powodu zarówno ujemnego przyrostu naturalnego, jak i migracji. Spadek jest systematyczny i głęboki. Miasto w ciągu 24 lat straciło ponad 17 tysięcy mieszkańców, a prognozy demograficzne nie wskazują na odwrócenie

tego trendu w najbliższych latach. GUS zakłada, że do 2040 roku liczba ludności Elbląga może spaść poniżej 100 tysięcy mieszkańców.

Dobrze wiemy, że choć Elbląg jest fajnym, spokojnym i dobrym miejscem do życia, to brakuje tu jednej, podstawowej rzeczy — pracy. Nie tylko tej dobrze płatnej, ale pracy w ogóle. Zwłaszcza takiej, która pozwala łączyć życie zawodowe z rodzinnym.

Szczególnie dotkliwie odczuwają to kobiety — młode matki, które często chciałby wrócić do pracy, ale nie mają jak. Brakuje ofert pracy na pierwszej zmianie, w godzinach, w których opiekę nad dziećmi zapewnia szkoła lub przedszkole. To właśnie takich etatów

w ich odczuciu brakuje najbardziej — prostych, pewnych, stabilnych i możliwych do pogodzenia z codziennym życiem. Obecnie w urzędzie pracy zarejestrowanych jest 2451 osób, z czego 51 proc. to kobiety, w tym 11 proc. posiada co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia.

W dodatku różnice w wynagrodzeniach wciąż są duże. I choć czasem mówi się, że Elbląg jest sypialnią Gdańska, to wręczystości osoby, które decydują się na codzienne dojazdy, często nie mają wyboru. Żyją w korkach z przymusu, bo w Elblągu po prostu nie ma dla nich pracy, która mogłaby im zapewnić godne życie.

EWELENA GULIŃSKA

WIEŻA WIDOKOWA GOTOWA NA MAJÓWKĘ

OD 1 MAJA DO 30 WRZEŚNIA 2025 ROKU MIESZKAŃCY ELBLĄGA ORAZ TURYŚCI ODWIEDZAJĄCY MIASTO MOGĄ PONOWNIE PODZIWIĄĆ PANORAMĘ ELBLĄGA Z TARASU WIDOKOWEGO NA WIEŻY KATEDRY ŚWIĘTEGO MIKOŁAJA.

Aby dostać się na szczyt wieży, trzeba pokonać dokładnie 365 schodów. Jednak wysiłek zdecydowanie się opłaca, bo z tarasu rozciąga się widok, który zapiera dech w piersiach.

Wieża udostępniana jest:
wtorek – piątek w godzinach 10 – 17
sobota w godzinach 10 – 14

niedziela w godzinach 14 – 17.
W poniedziałki wieża jest nieczynna.

Ostatnie wejście możliwe jest na 30 minut przed zamknięciem.

Wstęp na taras widokowy jest płatny. Bilet normalny kosztuje 20 złotych, a ulgowy 10 złotych. Dzieci do 4 lat mogą wejść bezpłatnie.

Bilety dostępne są w kasie katedry.

Historia katedry Świętego Mikołaja sięga pierwszej połowy XIII wieku. Na przestrzeni lat obiekt był wielokrotnie rozbudowywany czy odbudowywany po pożarze, a następnie po zniszczeniach II wojny światowej. Jest to jedna z najwyższych świątyń w Polsce — wysokość wieży

wynosi 97 metrów. Wprawdzie taras widokowy jest zlokalizowany nieco niżej, na wysokości 67,08 metra, mimo to zapewnia niezapomniany widok na całe miasto i okolice. Dotarcie do niego wymaga pokonania 365 schodów, dlatego wybierając się na wieżę, warto zaopatrzyć się w wygodne obuwie.

Fot. pixabay

Choć 2 maja nie jest dniem wolnym od pracy, warto zatrzymać się na chwilę i spojrzeć na coś, co powinno być bliskie każdemu z nas — biało-czerwoną flagę. Tego dnia obchodzimy Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej, a także Dzień Polonii i Polaków za Granicą.

Ustanowione przez Sejm w 2004 roku święto ma przypominać o naszej tożsamości narodowej i symbolach państwowych. — Wywieszenie flagi to prosty, ale niezwykle wymowny gest. Każde okno, każdy balkon może stać się tego dnia świadectwem naszej wspólnoty. Pokażmy, że jesteśmy razem pod

jednym symbolem — mówi wojewoda Radosław Król. O znaczeniu flagi narodowej przypomina również dr Krzysztof Kierski z Instytutu Pamięci Narodowej w Olsztynie. Zwraca uwagę na to, że Polska należy do nielicznych państw, które posiadają dwie wersje flagi: klasyczną, biało-czerwoną, oraz tę z god-

NIE ZAPOMNIJ WYWIESIĆ BIAŁO-CZERWONEJ!

2 MAJA TO NIE TYLKO DZIEŃ FLAGI RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ, ALE TEŻ OKAZJA DO TEGO, BY PRZYPOMNIEĆ SOBIE, CO NAPRAWDĘ NAS ŁĄCZY. BIAŁO-CZERWONA POWIEWAJĄCA NA KAŻDYM BALKONIE TO WAŻNY GEST JEDNOŚCI, PAMIĘCI, ALE I DUMY.

lem — przeznaczoną do użytku dyplomatycznego i portowego.

— Nasze barwy wywodzą się z heraldyki Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego. Biel symbolizuje orła i Pogoń, zaś czerwony tło tarczy herbowej. W heraldyce to godło ma wyższość nad tłem, dlatego biały jest zawsze u góry — wyjaśnia historyk.

Zwraca także uwagę na język i formę, jakimi się posługujemy, mówiąc o fladze. — Flagi się nie „wiesza”, tylko eksponuje. Nie „ściąga”, lecz opuszcza. To nie detale — to kwestia szacunku — podkreśla.

Doktor Kierski przypomina też, że flaga powinna być czysta, wyprasowana, niepostrzępiona, nie może

dotykać ziemi ani mieć wyblakłych kolorów. Obowiązują też proporcje: 5 do 8. Używane przez obywateli szarfy czy wstęgi również powinny być traktowane z szacunkiem.

Ciekawostki? Jest ich sporo. W czasach PRL-u 2 maja nakazywano zdejmowanie flag po Świącie Pracy — dzisiejsze obchody są więc formą symbolicznego odzyskania przestrzeni publicznej przez narodowe barwy. Biało-czerwona została oficjalnie uznana za flagę narodową w 1919 roku. Kolory mają swoją symbolikę: biały to czystość, duchowość i dobro, a czerwony — odwaga, walka i przelana krew.

W ostatnich latach do łask, jeśli chodzi o trady-

cję, powraca kokarda narodowa, spopularyzowana przez prezydenta Lecha Kaczyńskiego i stosowana także przez jego następców. To drobny symbol, ale wiele mówiący.

Warto wiedzieć, że administratorzy budynków mieszkalnych nie mają ustawowego obowiązku eksponowania flagi państwowej, choć wielu zarządców decyduje się na to z własnej inicjatywy. Jest to jednak ważny gest patriotyzmu. Każdy mieszkaniec może też umieścić flagę na balkonie, w oknie czy na ogrodzeniu domu — ważne, by robić to zgodnie z zasadami, z należytym szacunkiem dla narodowego symbolu.

JAN BERDYCKI

NOWY PROGRAM PROFILAKTYCZNY „MOJE ZDROWIE”

OD 1 MAJA PACJENCI MOGĄ PRZEBADAĆ SIĘ „NA NFZ” W RAMACH NOWEGO PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO „MOJE ZDROWIE”. PO WYPEŁNIENIU ANKIETY, ZROBIENIU BADAŃ DIAGNOSTYCZNYCH, SPOTKAJĄ SIĘ Z LEKARZEM LUB PIEŁĘGNIARKĄ, KTÓRZY PRZEANALIZUJĄ ICH WYNIKI. PACJENT DOSTANIE INDYWIDUALNY PLAN ZDROWOTNY.

30 kwietnia zakończył się pilotażowy, wielokrotnie przedłużany program „Profilaktyka 40 Plus”. Nowy przegląd „Moje zdrowie” wszedł w życie 1 maja. Kierowany jest do pacjentów od 20 roku życia i obejmuje choroby serca, nowotwory, zdrowie psychiczne, uzależnienia, styl życia i szczepienia.

Na początku lekarz, pielęgniarka lub profilaktyk przeprowadzi z pacjentem ankietę. Będzie można ją wypełnić także samodzielnie przez Internetowe Konto Pacjenta (IKP). W założeniu jest to pogłębiony wywiad dotyczący stylu ży-

cia, czynników ryzyka chorób sercowo-naczyniowych, chorób onkologicznych, z uwzględnieniem wywiadu rodzinnego, stanu zdrowia psychicznego. Obejmuje też wywiad środowiskowy. Ankietę będzie też okazją do zweryfikowania wykonanych szczepień zalecanych. Taki kwestionariusz po zatwierdzeniu będzie podstawą do wygenerowania zlecenia na badania.

Będą to podstawowe badania diagnostyczne: morfologia krwi, stężenie glukozy we krwi, poziom kreatyniny we krwi, wraz z oszacowaną wartością eGFR (parametr dotyczący nerek), lipidogram

uwzględniający cholesterol całkowity, LDL, HDL oraz triglicerydy, hormon tyreotropowy (TSH - wykrywa zaburzenia czynności tarczycy). Rozszerzone badania diagnostyczne będą zlecane w zależności od wieku i wyniku ankiety. Mogą to być: aminotransferaza alaninowa (ALAT), aminotransferaza asparaginianowa (ASPAT), gammaglutamylotranspeptydaza (GGTP) - to próby wątrobowe, PSA całkowity (wskaźnik przerostu prostaty) u mężczyzn, anty-HCV (wirusowe zapalenie wątroby typu C), lipoproteina A - wykonywana w ramach bilansu raz w życiu między 20 a 40

rokiem życia (ocena ryzyka zachorowania na choroby sercowo-naczyniowe).

Wizyta podsumowująca odbędzie się w gabinecie lekarza lub pielęgniarki w ciągu 14 dni od dnia, gdy pacjent przekazał wyniki badań laboratoryjnych. Pacjent będzie miał mierzone ciśnienie tętnicze, tętno, wagę, wzrost, obwód talii, obwód bioder i wyliczone BMI (masa ciała do wzrostu) oraz WHR (obwód talii do obwodu bioder). Osoby od 60. roku życia sprawdzą swoje funkcje poznawcze (zwykoryzaniem skali mini-COG, która pozwala na podjęcie decyzji o pogłębieniu diagnostyki w kierunku

otępienia). Podczas wizyty podsumowującej ocenione zostanie „globalne ryzyko sercowo-naczyniowe”. Pacjent otrzyma analizę wyników badań laboratoryjnych i wyników ankiety, a także Indywidualny Plan Zdrowotny (IPZ). Znajdą się w nim: informacja o czynnikach ryzyka, które zostały zidentyfikowane podczas bilansu, ogólne zalecenia dotyczące zdrowego stylu życia, diety i aktywności fizycznej oraz badań profilaktycznych. Pacjent dostanie także indywidualny kalendarz zalecanych szczepień i listę zalecanych interwencji prozdrowotnych np. porad edukacyjnych.

Osoby w wieku od 20 do 49 lat będą mogły zrobić badania w ramach nowego bilansu „Moje zdrowie” nie częściej niż raz na 5 lat, a osoby powyżej 49. roku życia nie częściej niż co 3 lata.

Bilans zdrowia będzie można zrobić po upływie co najmniej 12 miesięcy od ostatniego badania w ramach programu „Profilaktyka 40 Plus” (skończył się 30 kwietnia) i od ostatniego badania wykonanego w ramach profilaktyki chorób układu krążenia (ChUK). „Moje zdrowie” ma kosztować w 2025 roku ok. 336,5 mln zł, a w kolejnym 434,5 mln zł.

PAP/RED.

Fot. mat. prasowe

— Każdy, kto chce zacząć swoją drogę w sieci i tam zaistnieć musi pamiętać, by budować swoją markę osobistą. By to zacząć, najpierw trzeba dobrze zaprezentować się w mediach społecznościowych?

— Tak, to jest niezbędne. Wystarczy spojrzeć na to, kto jest teraz zapraszany do np. programów telewizji śniadaniowej. Co druga osoba ma konto na Instagramie, gdzie prezentuje to, czym się zajmuje. Robią to, bo dzięki mediom społecznościowym budują markę osobistą i popularność. Dziś to dzięki mediom społecznościowym możemy dotrzeć do osób, na których nam zależy.

— Dziś, jeśli szczególnie pracujemy w dziedzinach kreatywnych, musimy zadbać o dobre prowadzenie mediów społecznościowych?

— Ależ tak. Niemal każda taka osoba prowadzi Instagram. To platforma, dzięki której też jej działalność może rozwijać się, a taka osoba zwiększać zasięgi. Wtedy możemy trafić do klientów, na których nam zależy. Dziś, w dobie rolek i relacji, każdy powinien nabyć taką umiejętność. Tylko jedną z ostatnich moich rolek obejrzało sto tysięcy osób. To pokazuje, że to ważne. Dzięki temu możemy zwiększać liczbę obserwatorów, a tym samym coraz więcej osób dowie się, co robimy.

— Mówi się o pani: „Mistrzyni opowieści”. Pani uczy nie tylko, jak opowiadać historie, ale pokazuje, jak storytelling i video mogą być narzędziami do budowania marki, relacji czy nawet rozwoju osobistego. Ważne tylko, by były to treści pełne szczerości, emocji i autentycznego

podejścia. To sprawia, że odbiorcy czują, jakby rozmawiali z przyjaciółką.

— Dziś, nie można tego bagatelizować, biznes zależy od tego, w jaki sposób pokażemy się w social mediach. Podam przykład. Powiedzmy, że przy jednej ulicy działa trzech fryzjerów. Zapewne będę szukać informacji na ich temat w mediach społecznościowych. I wybiorę tego, którego mogłam dowiedzieć się wcześniej z wpisów, poznać opinie innych klientek, zobaczyć zdjęcia. Tak to działa. W dzisiejszych czasach dobre media społecznościowe to być albo nie być osób, które chcą, by ich produkty trafiały do większej liczby odbiorców. Ludzie kupują oczami, emocjami i historiami – a social media to idealne miejsce, żeby budować relację, pokazywać wartości i wyróżniać się na tle kon-

PRACA NA WŁASNYCH ZASADACH

PRACUJĘ WTĘDY, KIEDY MOGĘ. NIE MUSZĘ GONIĆ ZA SZTYWNYMI GODZINAMI I CUDZIMI OCZEKIWANIAM. TO JA USTALAM ZASADY — ZAPEWNIĄ TWÓRCZYNI INTERNETOWA NATALIA SHEVELEVA ZNANA JAKO NATALIA O STORY.

kurencji. Jeśli nie istniejemy w mediach społecznościowych albo robimy to bez pomysłu, to po prostu nie istniejemy. Dobrze prowadzone profile przyciągają uwagę, budują zaufanie i zamieniają obserwatorów w wiernych klientów. To nie jest już opcjonalne. To jest absolutny must-have. To dzięki temu coraz więcej osób będzie o nas mówić.

— To szansa na zaistnienie wielu kobiecych biznesów. Dziś wystarczy dobry pomysł, by mieć możliwość, na przykład, stworzenia marki osobistej. Przecież dziś zarabiać można na tworzeniu treści o rodzicielstwie, pielęgnacji urody. Kiedyś zupełnie nie do pomyślenia.

— Tak, wystarczy przecież spojrzeć na to, że konta na Instagramie

w większości prowadzą dziewczyny. Każda wielka zmiana zaczyna się od jednego małego kroku. Założenie konta na Instagramie może być właśnie tym krokiem, który otwori drzwi do własnego biznesu i niezależności. Wystarczy uwierzyć w siebie, a Internet czeka na kobiety, które odważą się działać. Czasem nie musimy mieć od razu jakiś ogromnych umiejętności aktorskich, skończyć szkoły teatralnej, by dobrze się zaprezentować. Ważniejsza jest nasza autentyczność. Pokazanie, że lubię to, co robię. Ja też mam chwile zwątpienia, ale przecież coraz więcej osób docenia moją pracę. Byłam prelegentką Warmia Inspiration Mindset w Olsztynie dlatego, że ktoś mnie zauważył.

— Zawsze wiedziała pani, że to będzie pani ścieżka zawodowa?

— Ależ skąd. Przez wiele lat pracowałam w korporacji. Cały czas jednak podglądałam konta na Instagramie i szukałam własnej ścieżki. W czasie urlopu macierzyńskiego założyłam własne konto i zaczęłam dzielić się wiedzą. Okazało się, że moje treści budzą zainteresowanie, że mogę dzielić się moimi umiejętnościami. Nie wróciłam już do korporacji, a dziś robię to, co lubię.

— Prowadzenie takiej działalności pozwala na łączenie macierzyństwa z karierą zawodową?

— Tak, chociaż trzeba pamiętać o równowadze. Zawsze trzeba pamiętać o celach, które sobie wyznaczyłyśmy. Zakładając działalność w sieci chciałam więcej czasu spędzać z rodziną. Instagram daje coś, czego nie oferuje większość tradycyjnych prac – wolność. Możesz być mamą na pełen etat i jednocześnie budować swoją markę, rozwijać pasję albo zarabiać – bez sztywnego grafiku i biurka od 9 do 17. Tworzysz wtedy, kiedy masz przestrzeń i energię. Możesz zrobić sobie dzień wolnego, kiedy tego potrzebujesz. Prowadzenie konta daje elastyczność, której potrzebuje wiele mam – i dowód na to, że da się łączyć macierzyństwo z pracą na własnych zasadach.

KATARZYNA JANKÓW-
-MAZURKIEWICZ

Natalia o story, czyli Natalia Sheveleva tworzy produkty cyfrowe udowadniając, że do zarabiania w sieci wystarczy telefon komórkowy i odrobina chęci. Chętnie dzieli się wiedzą. Pokazuje krok po kroku jak tworzyć profesjonalne filmy za pomocą telefonu. Założycielka ostoryplatform, gdzie pomaga odkryć kreatywność i zdobyć nowe umiejętności. Pokazuje, że determinacja i wyznaczony cel mogą pozwolić osiągnąć sukces.

Pod koniec XVIII wieku Polska potrzebowała radykalnych zmian, by oszukać przeznaczenie i zapobiec upadkowi. Nie było to łatwe, bo praktycznie przez cały XVIII wiek kolejni polscy królowie robili wszystko, by wydatnie osłabić rodzimą obronność. Irozbior Polski w 1772 roku był bowiem naturalną konsekwencją zgubnej polityki Augusta II Mocnego, Augusta III Sasa i Stanisława Augusta Poniatowskiego, gdyż funkcjonujący w błogim samozadowoleniu władcy nie widzieli potrzeby inwestowania w wojsko. Swoje zrobiła też wolna elekcja oraz demokracja szlachecka, której efektem były permanentne przekupstwa. Dość powiedzieć, że uboga szlachta zazwyczaj „wierzyła” temu, kto śmieiej potrząsnął sakiewką.

Niekonstytucyjna konstytucja?

Zegar tykał. Rozzuchwaleni zaborcy czekali, a pętla wokół szyi zależnej od ościennych mocarstw Rzeczypospolitej coraz mocniej się zaciskała. W okolicznościach przypominających zamach stanu stronnictwo patriotyczne doprowadziło do uchwalenia Ustawy Rządowej z dnia 3 maja 1791 roku, powszechnie określanej jako Konstytucja 3 maja. Gdybyśmy z dzisiejszej perspektywy chcieli oceniać legalność ustanowienia owego dokumentu, to pewnie doszlibyśmy do wniosku, że został on uchwalony z pogwałceniem obowiązujących przepisów, a zatem jest niekonstytucyjny... Ale swoiste manipulacje związane z datą posiedzenia oraz wykorzystanie faktu, że lwia część posłów opozycji wyjechała z Warszawy, de facto nie mają większego znaczenia. Wszak dla ratowania Ojczyzny, nie takie występki przechodzą. Istotą sporu tak naprawdę są racje, które wówczas przyświecały poszczególnym stronom politycznej barykady.

Inicjatorzy stworzenia Konstytucji mieli świadomość bolączek swojego kraju, dlatego nie dążyli do zwiększania zakresu przywilejów szlachty, lecz zajęli się obroną polskiego interesu narodowego, którym były silny król i armia oraz sprawnie działający sejm. W tym celu wolną elekcję

Fot. Wikimedia.org

„OGOLIĆ GŁOWĘ WARIATOWI I ODESŁAĆ DO CZUBKÓW”

UCHWALENIE KONSTYTUCJI 3 MAJA TO OPOWIEŚĆ O PATRIOTYZMIE, ZDRADZIE I POLITYCZNEJ KRÓTKOWZROČNOŚCI. 234 LAT TEMU TROSKA O CHYLĄCĄ SIĘ KU UPADKOWI RZECZPOSPOLITĄ ZDERZYŁA SIĘ Z TROSKĄ O WŁASNY INTERES UBRANY W SZATY WALKI O WOLNOŚĆ.

zastąpiono monarchią dziedziczną, zniesiono liberum veto, zadeklarowano wprowadzenie stutysięcznej armii oraz podatku na wojsko. I choć prawo głosu przyznano tylko szlachcie posiadającej ziemię, to chłopów uznano za pełnoprawnych przedstawicieli narodu.

Niedoszły dzieciobójca

Tyle tylko, że argumenty o potrzebie ratunku dla wionego patologiami kraju nie wszystkim przypadły do gustu. Lekcja pogładowa odbyła się już w czasie obrad, gdy poseł kaliski Jan Suchorzewski, pozazdrościwszy Tadeuszowi Reytanowi, w teatralnym geście padł na kolana przed królem i rozhisteryzowany grzmiał, że projekt „wywraca wolność polską, utrzymywaną przez tyle wieków, kuje pęta pod pozorem ochrony”. Suchorzewski raczył też przyznać, że ustawy nie czytał, ale wie, że jest ona szkodliwa, bo tak mu powiedziano. Nie był to jednak ostatni „występ” kaliskiego posła, ponieważ tuż po odczytaniu Konstytucji wbiegł na środek sali z kilkuletnim synkiem, grożąc, że zabije dziecko,

by „nie dożyło niewoli”. Ripostę otrzymał ze strony biskupa kamienieckiego Adama Krasińskiego, który zażenowany zachowaniem przyszłego targowiczanina krzyknął: „Ogolić głowę wariatowi i odesłać do czubków”. „Szlachetne intencje” Suchorzewskiego poznaliśmy rok później, gdy dołączył do spisku magnatów, czyli konfederacji targowickiej i cieszył się, że Katarzyna II uratowała w Polsce wolność i demokrację.

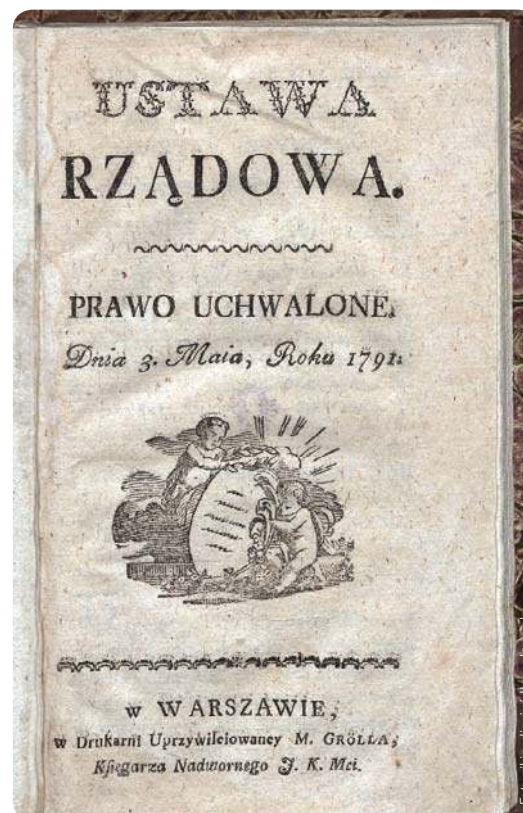
Symbol patriotycznego zrywu

„Bracia nasi, wołamy do was! Wznosimy ręce nasze do was, za tą wspólną Ojczyzną, która ginie, a którą wy zachować możecie, nie idzie tu o nas tylko, zginiecie i wy, gdy Rzeczplta ginąć będzie, pomnijcie, iż gdzie się sadowi tyrania, tam na czas zwlec zgon swój można, ale go nie uniknąć, później czy prędzej wszystko, co tchnie wolnością, pod ciężarem despotyzmu upaść musi”.

Powyższy cytat to nie XVIII-wieczna deklaracja polskiego patrioty, ale fragment zawiązania konfederacji targowickiej, skądinąd

zredagowany przez rosyjskiego generała Wasilija Popowa. Targowiczanie uchwalenie Konstytucji postrzegali jako zamach na złotą wolność szlachecką, która winna być najwyższą wartością. Problem w tym, że Stanisław Szczęśny Potocki, Seweryn Rzewuski i Franciszek Ksawery Branicki swą wolność pragnęli skutecznie pod obcym butem. Zdraycy prosząc obce mocarstwo o interwencję, doprowadzili w 1792 roku do wojny polsko-rosyjskiej, której implikacją był II rozbiór Polski.

Uchwalenie Konstytucji 3 maja było dniem chwały króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, niegdyś kochanka carycy Katarzyny Wielkiej, który ostatecznie okazał się człowiekiem o wyjątkowo elastycznym kręgosłupie moralnym. Swą czarną

1793 roku zwołany przez Imperium Rosyjskie Sejm grodzieński uznał Sejm Czteroletni (1788–1792) za niebyły i uchylił wszystkie uchwalone na nim akty prawne. Ustawa zasadnicza przeszła do historii, ale jej mit jako symbolu patriotycznego zrywu rósł przez cały XIX wiek.

Nauczka dla zdrajców

W II RP rocznica uchwalenia Konstytucji 3 maja była świętem narodowym. Wraz z nastaniem komunistycznych porządków w 1945 roku do 3 maja władza początkowo podchodziła pozytywnie. Wszak w stalinowskich podręcznikach znajdowały się obszernie passusy chwalcące zarówno samą ideę powstania ustawy, jak i jej autorów. Szybko jednak zweryfikowano stosunek do tego święta i w 1951 roku wykreślono je z PRL-owskiego kalendarza. Przyczyną był patriotyczny ładunek obchodów wywołujący uczucia, które z punktu widzenia władzy należało tłumić. Poza tym 3 maja był konkurencją dla 1 maja, który obok 22 lipca stanowił główne propagandowe święto Polski Ludowej. Tuż

po wybuchu wolnej Polski w 1989 roku rocznica uchwalenia Konstytucji 3 maja ponownie zyskała status święta narodowego.

Uchwalenie Konstytucji 3 maja było dziełem epokowym, pokazującym, że w chwilach tragicznych Polacy gotowi są do wielkich czynów. To także nauczka dla zdrajców, którzy odnieśli krótkotrwałe korzyści. 15 września 1793 roku caryca Katarzyna rozwiązała konfederację targowicką. „Obrońcy wolności” stali się politycznymi bankrutami. Zrobili swoje i w oczach Rosjan stali się bezużyteczni. Ich los większości przypadków był tragiczny, albowiem podczas insurekcji kościuszkowskiej w 1794 roku rozpoczęło się wieszanie zdrajców. W przypadkach, gdy było to niemożliwe, wyroki wykonano in effigie (na wizerunku skazanego).

MICHAŁ MIESZKO PODOLAK

WYGRAŁAM ŻYCIE I NAUCZYŁAM SIĘ CIESZYĆ KAŻDĄ CHWILĄ

PRZYJACIELE, MIŁOŚĆ DO DZIECI, WNUKI I PASJE POZWOLIŁY JEJ PRZETRWAĆ NAJTRUDNIEJSZY CZAS. POKONAŁA CHOROBE, A OPOWIADAJĄC NAM SVOJĄ HISTORIĘ, CHCE UŚWIADOMIĆ INNYM KOBIETOM, ŻE RAK TO NIE WYROK. — CHCĘ, ŻEBY WSZYSCY PAMIĘTALI O TYM, ŻE JEŚLI CHCEMY WYZDROWIEĆ, SAMI MUSIMY TEGO BARDZO CHCIEĆ. WOLA ŻYCIA POTRAFI ZDZIAŁAĆ CUDA — MÓWI.

FOT. PRYWATNE ARCHIWUM

Irena Markowska to wspaniała i aktywna kobieta. Niezwykle sympatyczna osoba o ciepłym, wrażliwym sercu. Mama dwójki wspaniałych dzieci: 25-letniej Marleny i 31-letniego Jakuba. Dumna babcia 3-letniego Kamila i 7-miesięcznej Ani. Choć ma 65 lat, to wiele w swoim życiu przeszła. Pracuje, wspiera dzieci, pomaga wychowywać wnuki, morsuje i znajduje czas na aktywność fizyczną. Potrafi doskonale łączyć obowiązki i swoje zainteresowania. Nigdy się nie poddaje... Dowodem na to jest to, że wygrała trudną bitwę z nowotworem.

Silna kobieta

Pani Irena samotnie wychowywała swoje dzieci. Z mężem rozstała się, kiedy były małe.

— Pił, bił i poniżał — opowiada. — Początkowo wierzyłam, że się zmieni, że jak przyjdą na świat dzieci, to się poprawi... Niestety, szybko stało się jasne, że nie jest lepiej. Wręcz przeciwnie, z każdym dniem było gorzej. Miałam 41 lat, gdy powiedziałam: „Dość”. Zabrałam dzieci i wyprowadziłam się do rodziców. Udało mi się na nowo poukładać nasze życie. Pamiętam, że w pierwsze święta dzieci powiedziały, że cieszą się, że mamy spokój... Nie było płaczu, awantur, wyzwiązków i szarpania. Nigdy nie żałowałam swojej decyzji. Przez tyle lat nie zaufałam innemu

mężczyźnie. Skupiłam się na wychowywaniu dzieci i pracy. Kiedy były już dorosłe, zaczęłam spełniać swoje marzenia. Dużo podróżowałam, bo jestem ciekawa świata i ludzi.

Diagnoza brzmiała jak wyrok

— Zawsze starałam się żyć aktywnie, cały czas w biegu — mówi. — Jednak zawsze znalazłam czas, by się badać. Dbałam o swoje zdrowie. Okazało się jednak, że rak atakuje szybko i z ukrycia. Kiedy lekarz wysłał mnie na badania, byłam przekonana, że nic mi nie jest. Nie miałam żadnych objawów... Wyniki niestety okazały się złe. Diagnoza: rak szyjki macicy. Lekarz powiedział, że można to wyleczyć i trzeba próbo-

wać. Później był okres niedowierzania i rozpacz. Trwał stosunkowo krótko: jeden dzień. Następnym krokiem była decyzja, jaką postawę przyjmę na czas leczenia. Czy będę walczyła o każdy dzień, czy czekała na śmierć? Walka lub spokój — teraz już wiem, że byłby to złudny spokój. Ja wybrałam życie, czyli walkę. Kolejną istotną rzeczą było budowanie wiary w siebie, że się uda. Jestem już po kilku operacjach. Lekarz po jednej z operacji powiedział mi, że wygrałam życie... Od tego dnia wiele się zmieniło.

Lekarstwo na ból

Najlepszą metodą pomocy samemu sobie jest znalezienie jakiegoś prze-strzeni, w której się do-

brze czujemy, odnowienie starego hobby, na które się nie miało czasu. Pani Irena znalazła lekarstwo na swój ból — powróciła do aktywności fizycznej i zaczęła morsować. Dziś jest przykładem kobiety, która ma zawsze wiele energii, realizuje się w życiu prywatnym i zawodowym. Znajduje czas na spacer czy jazdę konną. Mówi o sobie, że im więcej ma zajęć, tym więcej ma energii.

— Aktywność fizyczna pozwala mi poznawać swoje ciało i charakter — przekonuje pani Irena. — Spacer z kijkami i morsowanie sprawiają mi ogromną radość, dają siłę do działania i do codziennej pracy nad sobą. Jak każdy mam czasem gorsze dni, ale nie poddaję się

i nawet kiedy bardzo mi się nie chce, idę pobiegać. Bywało, że z małym wnukiem w wózku wychodziłam na spacer i potrafiłam przejść nawet 10 kilometrów. Czasem, kiedy mam bóle, to wchodzę do jeziora. Zimna woda pozwala poczuć mi się lepiej, łagodzi bóle. Nawet po krótkim treningu czuję się o wiele lepiej, bo zaczynają wydzielać się endorfiny i od razu mam mnóstwo energii i siły.

Trzeba chcieć wygrać

Kiedy wygra się walkę z rakiem, życie zmienia się o 180 stopni. Człowiek docenia każdy dzień, każdą chwilę spędzoną z najbliższymi. Pani Irena udało się wrócić do normalnego życia dość szybko. Wolny czas poświęca na treningi i dbanie o formę. Na co dzień stara się nie myśleć o chorobie. Próbuje natomiast łapać każdą chwilę, docenia rzeczy i to, że dziś może znów cieszyć się zdrowiem.

Co pani Irena radzi innym chorym? — Chcę, żeby wszyscy pamiętali o tym, że jeśli chcemy wyzdrowieć, sami musimy tego bardzo chcieć. Wola życia potrafi zdziałać cuda! Chciałabym, żeby ludzie mieli świadomość, że ta walka jest bardzo ciężka i bolesna, a napływające od lekarzy informacje nie zawsze są dobre. Wybór należy do nas. Trzeba podjąć decyzję, czy wybieramy życie, czy śmierć. Wiem, że jeśli zdarzy mi się nawrót choroby, znajdę w sobie

PANI IRENA:
KIEDY WYGRA SIĘ
WALKĘ Z RAKIEM,
ŻYCIE ZMIAENIA
SIĘ O 180 STOPNI.
CZŁOWIEK
DOCENIA
KAŻDY DZIEŃ

tę siłę, że się nie poddam. Mam nadzieję, że moja historia z rakiem, jako pacjentki, się skończyła. Jeśli jednak to nie koniec, kiedy będzie trzeba, znowu stanę do walki... A wszystkim kobietom mówię: „Badajcie się!”. Im wcześniej wykryty nowotwór, tym większa szansa na przeżycie!

Cieszyć się każdą chwilą

Największe marzenie pani Ireny?

— Chciałabym być zdrowa — odpowiada. — Jak zachorowałam, to zrozumiałam, że w życiu człowiek spala się i poświęca czas na drobiazgi. Teraz już wiem, co jest tak naprawdę ważne. Strach jest zawsze, jednak trzeba być pozytywnie nastawionym i cieszyć się każdą chwilą. Spełniać marzenia, realizować się, spędzać czas z najbliższymi osobami. To była najcięższa walka, ale wygrałam ją.

JOANNA KARZYŃSKA

Podróżuje, bo jest ciekawa świata, innych kultur i ludzi

Mazurskie miasteczko Pisz. Wczesny ranek, 1 maja 1946 roku. Miasto przygotowywało się do pierwszych po wojnie obchodów Święta Pracy. Dla komunistycznej władzy była to ważna sposobność do zmobilizowania społeczeństwa. Jak dotąd nad Wisłą ze znaczną rezerwą traktowano tych, którzy rządili Polską z nadania Kremla. Patrol MO ostrożnie przemieszczał się ulicami Pisz. Miasto wciąż było zasypane gruzem ze zniszczonych domów. W pewnej chwili na ścianie zrujnowanej kamienicy milicjanci natknęli się na niewielką kartkę o rozmiarach szkolnego zeszytu. Zastrygowani podeszli bliżej...

„Zbliża się minuta generalnej rozprawy”

„Koledzy!” – zaczęli czytać. „Czciecie 1 maja, który przypomina Wam mord w Katyniu przez Waszych kochanych PPR. Precz z partią PPR, jak również i PPS. Precz zrazą Wandy Wasilewskiej! (...)”. Milicjanci zerwali kartkę, ale jeszcze tego samego dnia natrafili w Pisz na inną ulotkę: „Biada tym, którzy świętują 1 maja jako dzień święta narodowego. Precz z rządem lubelskim i jego płatnymi pacholkami – partią PPR – czyli Polską Partią Radziecką (...)”. Nie były to zresztą jedyne „reakcyjne” materiały, które tego dnia pojawiły się w regionie. Na przykład w powiecie Szczytno ulotki sygnowane przez „AK”, pisane odręcznie czerwonym ołówkiem, wzywały: „Zbliża się minuta generalnej rozprawy, każdy niech trzeźwo myśli. Do syta już mamy tych brudnych oswobodzicieli. Mamy jeszcze możność wyjść z tej sytuacji pod sztandarami i hasłem »Wolna i Niepodległa Polska«”. Kolportaż tych prostych materiałów z pewnością trudno uznać za przypadkowy. Najpewniej było to zaplanowane przedsięwzięcie, zorganizowane przez osoby powiązane ze Zrzeszeniem „Wolność i Niezawisłość”. W tym czasie WiN rozkręcał akcję okrytonimie „R”, której celem było przeciwdziałanie propagandzie komunistów przed czerwcowym referendum ludowym. Podobne działania podejmowano w ramach Narodowego Zjednoczenia Wojskowego. Kilka tygodni wcześniej na budynkach w Giżycku pojawiły się napisy: „Niech żyje NSZ” oraz

„ZSSR – Związek Sk...synów Sowieckich Rabusiów”. W ten sposób podziemie próbowało odpowiedzieć na masową agitację PPR.

„Mamy milczeć?”

Polityka informacyjna władz od dawna już nosiła wszelkie znamiona totalnej propagandy, popartej działaniami aparatu represji wobec legalnych organizacji. Głos podziemia, oparty nawet na tak chałupniczych metodach jak odręcznie pisane ulotki i afisze, wydawał się ważnym sygnałem do społeczeństwa...

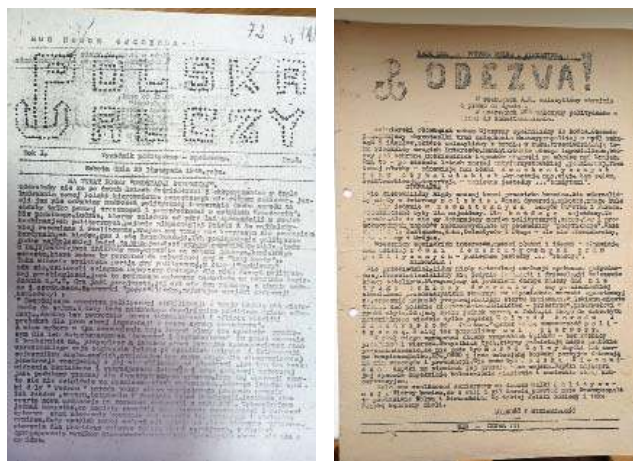
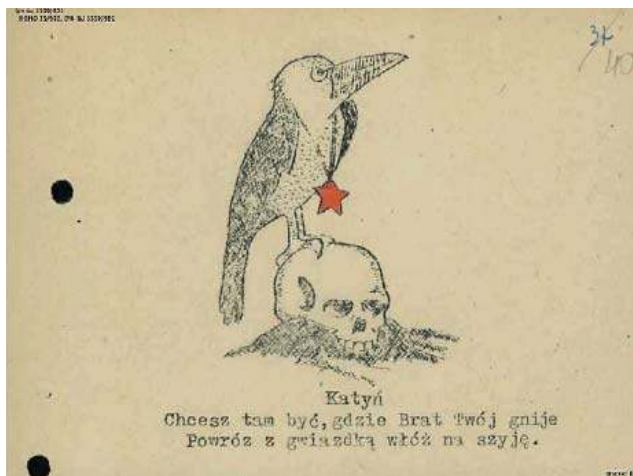
Powszechnie uświadamiano sobie tę informacyjną pustkę oraz jednostronność propagandowego przekazu. Można było przeczytać o tym w ulotce kolportowanej w Olsztynie wiosną 1946 roku: „Nie mamy ani prasy własnej, ani wolności słowa, ani wolności zebrań, ani prawa wiązania się w stronnictwa polityczne – jesteśmy więc pozbawieni wszystkich dobrodziejstw istotnej demokracji. Jedno-partyjne rządy komunistyczne biorą »myśl« w obcęgach, pozbawiają człowieka woli, przywiązania, umiłowania, tych najistotniejszych cech człowieczeństwa, i czynią z niego pozbawionego ducha iserca. Gdy chodzi o Naród – ten wtedy zatracą własne oblicze i przestaje istnieć. Mamy milczeć?”. Druk ten ukazał się z inicjatywy 5 Wileńskiej Brygady AK, dowodzonej przez mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszke”. Właśnie zaczynał się kolejny etap zbrojnej aktywności brygady, która swym zasięgiem objęła także Warmię i Mazury. W Olsztynie mieszało już w tym czasie wielu ekspatriantów z Wileńszczyzny, którzy utrzymywali kontakty z podziemiem i to zapewne oni byli cichymi kolporterami tego typu materiałów propagandowych. Pytanie postawione w ulotce wileńskich konspiratorów było retoryczne. Mimo rażącej przewagi władzy, w sposób bezwzględny zabezpieczającej dla siebie informacyjny monopol, społeczeństwo podejmowało walkę na tym polu.

„Masowe aresztowania na ślepo”

Za każdym razem takie inicjatywy kończyły się represjami. Dodajmy, często trafiającymi bardzo daleko od rzeczywistych wykonawców czy kolporterów. Bezpieka uderzała na ślepo, ale nie przypadkowo.

„ZSSR – ZWIĄZEK SK...SYNÓW SOWIECKICH RABUSIÓW”. POWOJENNA PROPAGANDA PODZIEMIA

Gdy wlecie 1946 roku w powiecie oleckim podziemie wysłało do partyjnych aktywistów listy z ostrzeżeniem, brutalny odwet dotknął... legalną partię opozycyjną! „W związku zotrzymaniem pism przez Polaków – zdrajców UB, podejrzewający o przeprowadzenie tej akcji Zarząd Pow. PSL, aresztował Zarząd i wielu członków PSL” – pisał w raporcie Władysław Niedziółko „Sinczech”, kierujący WiN w obwodzie „Stanisława”, czyli właśnie w Olecku. Podobną sytuację można zaobserwować w Giżycku. We wrześniu ulice miasta zostały zasypane podziemnymi plakatami: „WiN czuwa!” oraz „W szeregach AK walczyliśmy zbrojnie o prawo do życia! W szeregach WiN walczyliśmy politycznie o prawo do samostanowienia!”. Na reakcję nie trzeba było długo czekać. „Masowe aresztowania na ślepo przez UB w poszukiwaniu WiN i źródeł propagandy. Pod tym pretekstem terroryzują bardzo silnie PSL-owców, trzymając ich po kilka dni w lochach oraz wymuszając wycofanie się ze stronnictwa” – czytamy w raporcie WiN z tego miasta.

Prasa napływała z Białostoczczyzny

Większość materiałów propagandowych podziemie sprowadzało z Białostoczczyzny. Gazetki WiN: „Echa Leśne”, „Słowo Polskie”, „Puszcza Szumi”, „Honor i Ojczyzna”, „Nasz Biuletyn” czy „Głos z Podziemia” lub „Echo Bałtyckie” (NZW) trafiały do Giżycka, Olecka, Elku, Pisz, Mragowa i Olsztyna w niewielkich paczkach, przewożonych najczęściej przez kolejarzy lub specjalnych łączników. Na miejscu rozpoczynał się kolportaż. Pisemka wręczano osobom zaufanym. Podrzucano je w urzędach lub wysyłano pocztą. W ten sposób trafiały podziemne druki nawet do osób związanych z nową władzą. Były to setki egzemplarzy poszczególnych tytułów i ulotek. W Giżycku UB w jednym z mieszkań znalazł 391 sztuk WiN-owskich ulotek! W Olsztynie kilkaset plakatów mieli rozwieść lub rozrzuć członkowie patroli utworzonych przez Mieczysława Gajęckiego „Orlicza” w październiku i listopadzie 1946 roku. Jedną z uczestniczek tego przedsięwzięcia była Wiesława Tomkiewicz „Psiunia” – pracownica PKP,

Czesław Hołub podczas odsiadki wyroku w więzieniu w Rawiczu w 1953 r.

w czasie okupacji łączniczka AK, uczestniczka powstania warszawskiego. Część z nich rozrzucono w wagonach kolejowych. Podobnie było w Szczytnie, gdzie kolportaż zorganizował Czesław Klenzon, również zatrudniony w Polskich Kolejach Państwowych.

Miejscowe inicjatywy

Jednak niezależnego słowa drukowanego wciąż było zbyt mało. Dlatego w poszczególnych miejscowościach tworzone zespoły, które na maszynie metodą przebitkową lub odręcznie powielały podziemne gazetki bądź ulotki. Było to zgodne z instrukcjami wydawniczymi WiN przygotowywanymi w ramach akcji „O” („Odpluskwanie”).

W powiecie Mragowo podjęto próbę własnej działalności wydawniczej. Czesław Hołub „Żbik” miał długie doświadczenie konspiracyjne, sięgające jeszcze jesieni 1939 roku: „Szare Szeregi”, partyzantka AK na Kresach, w 1944 roku ucieczka z sowieckiego obozu NKWD na Majdanku, potem konspiracja w ROAK na Pomorzu i udział w partyzantce na Kurpiach. W jego skromnej posturze mieściła się niespożyta energia, którą emanował w każdym miejscu, do którego rzucił go wojenne i powojenne losy. W 1946 roku zaproponował swym konspiracyjnym zwierzchnikom wydawanie prasy. Zdobyl sprzet i papier. Itak ukazał się pierwszy numer gazetki „Polska Walczy”. Drugi numer został odbity w listopadzie 1946 roku na powielaczu w liczbie ponad 100 sztuk. Ten właśnie egzemplarz zachował się w zbiorach Instytutu Północnego w Olsztynie. Trzeci nie ukazał się nigdy, gdyż w grudniu rozpoczęły się aresztowania na terenie całego województwa...

WALDEMAR BRENDA

– historyk, doktor nauk humanistycznych, pracownik Delegatury IPN w Olsztynie

Tydzień temu pisałem o śmierci papieża Franciszka. Przy trumnie wystawionej z myślą o wiernych pożegnało go 100 tysięcy osób. To wielka rzesza ludzi, ale nie rekordowa. Prezydent ogłosił żałobę narodową, którą Polacy odebrali raczej ze zdziwieniem. Perspektywa odwołania sobotnich meczów ligowych wzbudziła w internecie autentyczne oburzenie kibiców. Ostatecznie więc

do tego nie doszło. Żałoba w Polsce była prawie bezobjawowa w wymiarze społecznym. Bo na temat indywidualnych przeżyć nie będę się wypowiadał.

Sam pogrzeb papieża był sporym wydarzeniem politycznym. W Polsce z tego powodu przełożono obchody 1000-lecia Korony Polskiej. Każdy chciał być w Rzymie. Chociaż dla uczciwości dodam, że posłowie Lewicy na pogrzeb papieża nie pojechali. Premier Tusk również. Był Andrzej Duda oraz Szymon Hołownia, który uwiecznił swoją obecność. Obecność prezydenta RP nie została uwieczniona. A chciałoby się zobaczyć jego postać nie tylko na placu Świętego Piotra, ale również wewnątrz bazyliki. Przed samym pogrzebem, kiedy doszło do ważnego spotkania

prezydenta USA i prezydenta Ukrainy. Z zebranymi witali się prezydent Francji i premier Wielkiej

Brytanii. Andrzeja Dudy nie było. Nawet nie jako uczestnika rozmów, tutaj chyba nie było o czym

marzyć, ale jako gracza, który realnie doprowadził do spotkania prezydentów USA i Ukrainy. Bo taką

rolę odegrali przywódcy Wielkiej Brytanii i Francji. Otoczenie Andrzeja Dudy reklamowało przyjacielskie stosunki Dudy zarówno z Trumpem, jak i z Zełenskim. Były przesłanki, aby wierzyć w ten przekaz. Jak się okazało, wzajemne relacje były przerekładowane.

Donald Trump nie przyjechał też 29 kwietnia do Polski na szczyt Trójmorza, chociaż zaraz po wyborze na drugą kadencję w Białym Domu wiele osób po cichu liczyło, że Trump w Polsce się pojawi właśnie przy tej okazji.

A efekt rozmowy Trump – Zełenski w Bazylice Świętego Piotra? Chyba nie było złe. Na pewno lepiej niż w Białym Domu. I to jest już duży krok naprzód.

MARCIN KULASEK, MINISTER NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

PROMOCJA

KRASNAL●info

SENSACJE | PLOTKI | SKANDALE

Gramy poniżej pasa!

**WSŁUCHUJEMY SIĘ
W TO, O CZYM NIKT
NIE MÓWI GŁOŚNO!**

MOJA RODZINA TO CUDOWNY DAR OD LOSU

WYJECHAŁA DO HISPANII, BY ZAROBIĆ PIENIĄDZE I UCIEC OD MĘŻA KATA. OPRÓCZ PRACY ZNALAZŁA TAM SZCZĘŚCIE I MIŁOŚĆ. POKOCHAŁA HISPANA I CHOĆ RODZINA OSTRZEGAŁA JĄ, ŻE BĘDZIE JĄ ZDRADZAŁ I ŹŁE TRAKTOWAŁ, WYSZŁA ZA NIEGO. CZARNY SCENARIUSZ SIĘ NIE SPRAWDZIŁ. SĄ OD 16 LAT SZCZĘŚLIWYM MAŁŻEŃSTWEM.

Pani Mariola nie miała w życiu łatwo. Urodziła się w powiecie olsztyńskim, po ukończeniu szkoły zawodowej nie mogła znaleźć pracy, a w domu rodzinnym panowała bieda. Cała rodzina: rodzice i trójka dzieci mieszkała w dwóch pokojach. Choć było skromnie, to w domu rodzinnym panowała miłość i radość.

Chciała mieć szczęśliwą rodzinę

Kiedy poznała pana Tadeusza, myślała, że jej marzenie o szczęściu właśnie się spełnia. Niestety, dość szybko, tuż po ślubie, okazało się, że mąż nadużywał alkoholu i lubił podnieść na nią rękę.

— Ile razy dostałam od niego, nie potrafię powiedzieć, ale często się zdarzało, że mnie bił — wspomina. — Początkowo mówiłam wszystkim, że się przewróciłam, uderzyłam o szafkę itd. Było mi wstyd, wydawało mi się, że to ja coś źle zrobiłam i Tadek mnie karał. Nawet narodziny syna i córki nic nie zmieniły. Coraz częściej w naszym domu dochodziło do awantur i rękoczynów. Nie takiego życia chciałam dla moich dzieci i siebie.

Pewnego dnia pani Mariola spakowała najważniejsze rzeczy i z dziećmi wyprowadziła się do rodziców. Było ciasno i skromnie, jednak nikt nie

krzyczał na nich i nie bił. Kobieta ciężko pracowała w sklepie, jednak ciągle brakowało pieniędzy na najpotrzebniejsze rzeczy. Mąż nie chciał płacić na dzieci alimentów.

— Przykro mi było patrzeć na smutne oczy moich dzieci. Nie stać mnie było na kupienie im nowych ubrań czy zabawek, o które prosiły. Długo się zastanawiałam, co mam zrobić, aż pewnego dnia wpadłam na pomysł wyjechania do pracy za granicę — opowiada.

Chciała zarobić pieniądze i zobaczyć inny świat

Pani Mariola marzyła o lepszym życiu, niezależności i szczęściu. W gazecie znalazła ogłoszenie Polki, która oferowała znalezienie pracy w Hiszpanii.

— Zadzwońłam pod podany numer, chwilę porozmawiałam i zdecydowałam się jechać — opowiada. — Po kilku dniach pani Krystyna, pośredniczka pracy, zadzwoniła do mnie z informacją, że będę pracować jako opiekunka starszej kobiety, której synowa jest Polką. Ucieszyłam się, bo nie znałam języka hiszpańskiego. I tak na początku 1999 roku znalazłam się w obcym kraju. Dzieci zostały pod opieką moich rodziców. Pierwszy wyjazd miał potrwać sześć miesięcy. Pierwszy raz czekała nas tak długa rozłąka, ale nie miałam wyjścia.

Młodą kobietę szybko zachwycił nieznany jej kraj. U jej pracodawczyni pracowały inne dziewczyny z Polski, bo byli właścicielami dużego hotelu. Powoli pani Mariola uczyła się języka, zajmowała się swoją podopieczną, a wieczory spędzała na spacerach i rozmowach z koleżankami. W dni wolne chodziła po uliczkach, zwiedzając miasto, lub odpoczywała w pobliskim parku.

— Od pierwszego dnia zakochałam się w tym kraju — opowiada. — Nigdy wcześniej nie widziałam tak pięknych domów, krajobrazów. Owoce smakowały nieziemsko, a pogoda była wspaniała. Byłam w obcym mieście, a jednak czułam się bardzo dobrze. Tęskniłam tylko za dziećmi i rodziną, ale wiedziałam, że tu czeka mnie inne życie.

Przez trzy lata kobieta pracowała jako opiekunka starszej pani, potem, kiedy ta zmarła, zatrudniona została w hotelu. W tym czasie do kraju wracała na miesiąc co pół roku. Zawoziła dzieciom wiele prezentów i pieniądze na remont mieszkania.

— Rodzina cieszyła się z tego, co przywiozłam. Wszyscy byli ciekawi, jak mi się żyje — wspomina. — Zobaczyłam, że tu nie czeka mnie nic dobrego, i postanowiłam za granicą popracować jeszcze kilka lat, by odłożyć pieniądze na mieszkanie.

Z Mariem stworzyli wspaniały związek

Zamieszkali w Hiszpanii

Po czterech latach pracy pani Mariola wynajęła mieszkanie i przywiozła swoje dzieci do słonecznej Hiszpanii. Córka i syn szybko zaaklimatyzowali się w nowym miejscu, zaczęli uczęszczać do szkoły, uczyli się języka hiszpańskiego.

— W kraju nic dobrego nas nie czekało, ale nie obrażałam sobie życia bez dzieci. Tęskniłam, nocami płakałam — wspomina pani Mariola. — Dlatego postanowiłam sięgnąć do siebie. Bałam się, czy dadzą sobie radę w obcym kraju, nowym środowisku, ale po kilku miesiącach wiedziałam, że to była dobra decyzja. Dzieciom bardzo się spodobało. Pamiętam, jak pierwszy raz zobaczyły morze. Bawiły się na gorącym piasku, a ja patrzyłam na nich ze łzami w oczach. Po raz pierwszy byłam spokojna i szczęśliwa. Wierzyłam, że teraz będzie już tylko lepiej.

Los miał dla niej niespodziankę

Pewnego dnia podczas pracy panią Mariolę zaczął zagadywać przystojny Hiszpan. Był starszy o dziesięć lat. Zawsze uśmiechnięty i sympatyczny. Też pracował w tym hotelu. Szybko zdobył serce samotnej kobiety. Zaczęli się

spotykać, po dwóch latach zamieszkali razem.

— Kiedy rodzice dowiedzieli się, że mój partner jest obcokrajowcem, nie byli zadowoleni — opowiada. — Mama mówiła, że Hiszpanie mają gorącą krew, że zdradzają swoje żony, źle je traktują. Tłumaczyłam jej, że Mario jest dla mnie bardzo dobry, że mnie kocha i że planujemy wspólną przyszłość. Postawiłam na swoim, choć dość długo zwlekałam ze ślubem. Może podświadomie bałam się, że przepowiednia mamy się sprawdzić...

Dzieci pani Marioli uwielbiały jej narzeczonego. Zwracały się do niego po imieniu. Razem lubili jeździć na wycieczki. Kiedy po raz pierwszy pani Mariola z narzeczonym przyjechała do Polski, ten zapewniał przyszłych teściów, że kocha ich córkę. Swoim pozytywnym podejściem do życia przekonał do siebie rodzinę ukochanej, a ta go zaakceptowała i polubiła.

Wyszła za mąż za Marię

W 2008 roku pani Mariola powiedziała sakramentalne tak. Ślub odbył się w Hiszpanii. Na uroczystość z Polski przyjechali tylko rodzice i brat z rodziną.

— Hiszpańskie wesela są trochę inne niż pol-

skie, ale wszyscy bawili się znakomicie. To był piękny dzień, w którym przypieczętowaliśmy swoją miłość — przyznaje szczęśliwa pani Mariola i ukradkiem ociera łzę. — Oczywiście między nami bywają spory, bo każde z nas wychowało się w różnych kulturach. Hiszpanie to wybuchowy naród, więc zdarza się, że Mario reaguje bardzo spontanicznie i nerwowo. Ja natomiast wolę się nie odzywać, przeczekać albo po prostu nie zwracać uwagi na jego wybuchy. Wiem, że jego denerwuje we mnie to, że jestem pedantyczna i punktualna. On lubi mieć чисто, ale bez przesady. Jak jest zmęczony, to woli poleżeć, ja natomiast sprzątam, nawet gdy brakuje mi sił. Oboje kochamy podróże i owoce morza. Lubimy razem gotować. Dzięki mężowi nauczyłam się też otwartości w kontaktach z innymi ludźmi i pozytywnego spojrzenia na siebie i życie. Hiszpanie nie mają takich kompleksów jak my, Polacy. Mają totalnie inną mentalność. Cieszę się każdym dniem!

Rodzina daje jej siłę

Dziadkowie z Polski w każde wakacje odwiedzają córkę i wnuki, które już mieszkają na swoim. Pani Mariola z mężem i dziećmi bardzo lubi przyjeżdżać do Polski.

— Dzieci mówią w dwóch językach, a i mój mąż nauczył się podstawowych słów — mówi nasza rozmówczyni. — Chcę, by znał mój ojczysty język i kraj. Czasem sobie myślę o tym, jak potoczyłoby się moje życie, gdybym nie zaryzykowała i nie wyjechała do Hiszpanii. Dzieci dały mi siłę, by wyjechać, zaryzykować. Tu odnalazłam miłość i szczęście. I mimo różnic kulturowych uważam, że gdzieś tam na górze było nam pisane się tu spotkać. Ktoś na górze wyznaczył nam wspólną drogę. I oby to szczęście trwało jak najdłużej. Teraz wiem, że warto walczyć o siebie i swoje marzenia, ryzykować, by zmienić życie. Moja rodzina to cudowny dar od losu.

JOANNA KARZYŃSKA

BISKUP ARKADIUSZ TROCHANOWSKI: Z MIŁOSIERDZIEM BOŻYM IDZIEMY DO LUDZI

O ZNACZENIU PRAWDY O BOŻYM MIŁOSIERDZIU W KOŚCIELE GRECKOKATOLICKIM Z ARKADIUSZEM TROCHANOWSKIM, BISKUPEM OLSZTYŃSKO-GDAŃSKIM, ROZMAWIA ZDZISŁAWA KOBYLŃSKA. — KOŚCIÓŁ WSCHODNI BARDZO MOCNO AKCENTUJE ELEMENT MIŁOSIERDZIA BOŻEGO. [...] ŚWIĘTEM, KTÓRE MÓWI NAM O BOŻYM MIŁOSIERDZIU, JEST UROCZYSTOŚĆ JEZUSA CHRYSYTA MIŁUJĄCEGO CZŁOWIEKA (UKR. CHRYSTA LUDYNOLUBCIA), KTÓRĄ ŚWIĘTUJEMY 27 CZERWCA — WYJAŚNIA BISKUP.

— W Kościele rzymskokatolickim pierwsza niedziela po Wielkanocy, tak zwana Niedziela Biała lub Przewodnia, obchodzona obecnie jako Niedziela Miłosierdzia Bożego, zainicjowała trwający Tydzień Miłosierdzia. Jego celem jest między innymi wprowadzenie wiernych głębiej w orędzie Miłosierdzia Bożego, pokazując, jak miłosierdzie powinno wyglądać w praktyce, i zachęcając do aktywnego uczestnictwa w dziełach miłosierdzia. Czy w Kościele greckokatolickim wspomina się również w szczególny sposób tajemnicę Miłosierdzia Bożego. Czy jest wyznaczona konkretna data tego wspomnienia?

— W Kościele greckokatolickim tajemnica Miłosierdzia Bożego wyraża się w liturgii św. Jana Złotoustego oraz św. Bazylego Wielkiego. Kościół wschodni bardzo mocno akcentuje element Miłosierdzia Bożego. Można powiedzieć, że liturgia bizantyjska jest Bożym miłosierdziem. W czasie liturgii wielokrotnie powtarzamy słowa: „Hospody, pomyluj” („Panie, zmiłuj się nad nami” czy „Bądź miłosierny”), które są odpowiedzią na różne wezwania w czasie litanii. Ponadto podczas świętej liturgii kilkakrotnie usłyszymy błogosławieństwo „Pokój wam” (ukr. „Myr usim”), które kapłan od ołtarza kieruje w stronę zgromadzonego w świątyni ludu Bożego. W ten kontekst wpisuje się także sakrament pokuty i pojednania oraz przystąpienie do sakramentu Eucharystii. Świętem, które mówi nam o Bożym miłosierdziu, jest uroczystość Jezusa Chrystusa miłującego człowieka (ukr. Chrysta ludynolubcia), które świętujemy 27 czerwca.

— Obecnie kult Bożego miłosierdzia jest najszybciej szerzącym się kultem w katolicyzmie rzymskokatolickim. Mam jednak znajomych grekokatolików, którzy odmawiają Koronkę

do Miłosierdzia Bożego. Czy kult ten przeniknął jakoś do waszego Kościoła?

— W Kościele greckokatolickim nie ma zwyczaju odmawiania Koronki do Miłosierdzia Bożego. W naszym Kościele przede wszystkim skupiamy się na modlitwie serca, czyli modlitwie Jezusowej: „Panie Jezu Chryste, zmiłuj się nade mną grzesznym”. Jest to modlitwa, która wyraża miłosierdzie i miłość do człowieka, która kształtuje postawę pokoju wobec Boga i bliźniego. Ta modlitwa odmawiana jest na czotkach. Niektórzy przyrównują ten sznur modlitewny do różańca w Kościele rzymskokatolickim, ale na poszczególnych ziarenkach odmawiane są wezwania do Jezusa Chrystusa. Jednocześnie wiem, że wierni sami z siebie praktykują również tę formę modlitwy jak Koronka do Miłosierdzia Bożego. Ma to charakter bardziej indywidualny. Nie ma też takiej ikony, która w szczególny sposób przedstawia ten kult, chociaż na Ukrainie są próby zaadaptowania obrazu Jezusa Miłosiernego w formie ikony. Warto jednak wspomnieć, że nasi wierni również pielgrzymują do sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach, gdzie znajduje się kaplica pw. św. Andrzeja Apostoła, będąca darem Kościoła greckokatolickiego z Polski i Ukrainy.

— Jak Ksiądz Biskup odczytuje orędzie o Miłosierdziu Bożym w kontekście wyzwań współczesnego świata, ale i indywidualnego człowieka?

— Boże miłosierdzie jest dzisiaj światu bardzo potrzebne. Ono niesie pokój, wybaczenie i wskazuje, co powinniśmy robić codziennie: miłować się, kochać, szanować jeden drugiego. Z Miłosierdziem Bożym iść do ludzi. To jest Boży plan dla człowieka. Innej drogi Bóg nawet nie chce proponować. Z takim planem powinniśmy rozwiązywać

Bp Arkadiusz Trochanowski

wszystkie problemy. Ale tutaj pojawia się trudność. Nie wszyscy chcą znać Boży plan. Nie wszyscy chcą znać Pana Boga, a co dopiero zastanawiać się nad tym, co ma Pan Bóg do zaoferowania. To jest wyzwanie, jak przemawiać, aby jak najwięcej ludzi poznało Boży plan o miłosierdziu. Ukazywać przez świadectwo swojego życia, że źródłem tej miłości jest moja wiara w Pana Boga.

— Świat wokół nas jest pełen różnych postaw, zachowań, działań, decyzji o życiowo ważnych konsekwencjach, które niepokoją nas wszystkich. Konflikty zbrojne, czystki etniczne, zabijanie nienarodzonych dzieci, pedofilia. Jak można i należy wcielać w życie Miłosierdzie Boże w tych przypadkach? Czy miłosierdzie ogarnia wszystkie obszary zła? Czy zostaje jednak tylko sprawiedliwość, do której będzie należał osąd?

— W tym kontekście najpierw powinna dokonać się sprawiedliwość. Bez zrozumienia, że dokonało się haniebnych czynów, które są złem, możemy wypaczyć rozumienie pojęcia Miłosierdzia Bożego. Miłosier-

dzie Boże działa, jeżeli my sami, rozumiejąc swój błąd, przychodzimy i prosimy o wybaczenie i robimy mocne postanowienie naszej poprawy. Bóg czeka na nas i pragnie dzielić się swoim miłosierdziem. Potrzeba naszej woli, potrzebny jest ruch w stronę Pana Boga i uwierzenie, że Bóg pomoże. Dzisiaj chyba tego aspektu nie dostrzegamy. A Bóg czeka cierpliwie. Współczesny człowiek bardzo przyspieszył, nawet goni, i nie dostrzega tej wyciągniętej ręki Pana Boga. Zapomina, że Bóg chce towarzyszyć w tej drodze nawrócenia, chce iść przez całe życie z człowiekiem, a nie tylko w jednym momencie, kiedy jest mu potrzebny. Bóg pragnie być z człowiekiem każdego dnia.

— Zmarły papież Franciszek nazywany był „papieżem miłosierdzia”. Co we Franciszkowym nauczaniu i praktycznym podejściu najbardziej poruszało Księdza Biskupa?

— Papież Franciszek opublikował encyklikę, która przywołuje tradycję oraz aktualność myśli o „ludzkiej i Boskiej miłości Serca Jezusa Chrystusa”, wzywając do odnowienia autentycznej pobożności, aby nie zapomnieć o czułości wiary, radości służby i żarliwości misji. To czwarta encyklika, „Dilexit nos” („Umiłował nas”), która nawiązuje do słów św. Pawła z Listu do Rzymian. Apostoł Narodów, odnosząc się do Chrystusa (Rz 8, 37), mówi nam, abyśmy odkryli, że od tej miłości nic „nie zdoła nas odłączyć” (Rz 8, 39).

To, co pozostanie w pamięci, to przede wszystkim troska o ubogich, słabych, odrzuconych, pozbawionych możliwości rozwoju, uwieczonych. Czas pontyfikatu papieża Franciszka to duże zmiany migracyjne i tutaj zwraca uwagę jego troska o uchodźców. To określenie Kościoła szpitalem polowym. To dawanie Chrystusa każdemu. To prośba, żeby otworzyć swoje kościoły,

domy parafialne, klasztory dla uchodźców. To robienie rabanu, tzn. wstawanie z kanapy i ruszenie w świat, aby głosić Chrystusa. „Jeśli nie wyjdziecie, ludzie nie przyjdą”, powtarzał to wszystkim. To pozbywanie się przyzwyczajęń, które człowieka rozleniwiają. To także stawianie pytań. Jak mówił papież Franciszek, kto stawia pytania, będzie zawsze młody, niezależnie od wieku. Bo można, już będąc młodym, zostać człowiekiem w podeszłym wieku, nie stawiając pytań. I to jest tragedia każdego człowieka. A trzeba pytać: kim ja jestem? dokąd zmierzam? jaki jest sens mojego życia? Trzeba wciąż stawiać wiele innych pytań. Papież Franciszek powtarzał często: „Należy mieć w sobie nadzieję, mieć w sobie pasję duszpasterstwa, być blisko z ludźmi”. Ponadto papież Franciszek prosił o modlitwę i pomoc dla Ukrainy i wspierał naród ukraiński. Prosił o ustanie wojen na całym świecie. Papież Franciszek na różny sposób zaskakiwał.

Zapamiętam także osobiste spotkania z papieżem Franciszkiem. Najpierw 21 października 2021 roku, w roku, kiedy zostałem biskupem, w czasie wizyty „Ad limina Apostolorum”. Był to bardzo szczególny moment. Nawet napisałem artykuł o tym wydarzeniu w języku ukraińskim.

Następnie w 2023 roku, we wrześniu, kiedy w Rzymie odbywał się synod biskupów Ukraińskiego Kościoła Greckokatolickiego. Spotkanie rozpoczęło się 6 września zaraz po 7, a skończyło się o 8.45. Wówczas papież Franciszek poświęcił prawie dwie godziny na wysłuchanie biskupów greckokatolickich, których razem było 56. Tematem przewodnim była troska o cierpiący naród ukraiński z powodu rosyjskiej agresji. Papież mógł wysłuchać świadectw ukraińskich biskupów, którzy na co dzień zmagają

się z rosyjską agresją, nienawiścią i walką o przetrwanie. Mógł bezpośrednio usłyszeć świadków tragedii i dowiedzieć się, co dzieje się na Ukrainie. Papież cierpliwie słuchał i wyrażał solidarność z narodem ukraińskim i naszą Cerkwią.

— Ksiądz Biskup zawdzięcza też śp. papieżowi Franciszkowi swoją szczególną misję i posługę.

— Papież Franciszek sprawił mi niespodziankę, czyniąc mnie, swoim dekretem, biskupem diecezji (eparchii) olsztyńsko-gdańskiej obrządku greckokatolickiego 25 listopada 2020 roku. Podjąłem to wyzwanie w czasie głębokiej pandemii, kiedy mimo wszystko trzeba było wychodzić do ludzi. Pozostało mi to do dzisiaj i jest to ze mną. Papież stworzył nową strukturę kościelną i wielką odpowiedzialnością trzeba podążać w wyznaczonym kierunku. Codziennie wstawać i być blisko ludzi. Podchodzić do wszystkiego z wielką duszpasterską pasją. I w tym też zawiera się Boże miłosierdzie.

Z kolei wiadomość o śmierci papieża Franciszka zastała mnie w naszym soborze w Gdańsku, w czasie pontyfikalnej liturgii w drugi dzień Świąt Wielkanocnych. Zaraz po liturgii odprawiliśmy z duchowieństwem i wierzącymi panachidę zmartwychwstania (specjalne krótkie nabożeństwo żałobne) ze śpiewami „Chrystus zmartwychwstał”. Z kolei w Olsztynie, w naszym soborze w sobotę, 26 kwietnia, w dzień pogrzebu papieża Franciszka odprawiliśmy liturgię oraz także panachidę zmartwychwstania. I tak już pozostanie w pamięci, że w czasie pogrzebu śpiewaliśmy o zmartwychwstaniu, czyli nadziei, i w przekonaniu zwycięstwa Bożego miłosierdzia.

Rozmawiała ZDZISŁAWA KOBYLŃSKA

Niniejszy artykuł pierwotnie ukazał się na stronie Katolickiej Agencji Informacyjnej.

Termin „litanie” oznacza ogólnie modlitwę (gr. „litaneia” – modlitwa, błaganie), a dokładniej błaganie lub modlitwę wstawieniową i prośby. W języku liturgicznym oznaczano tym terminem początkowo procesję, podczas której śpiewane były „prośby litanijne”. Od innych modlitw błagalnych różni się specyficznym układem. Złożona jest z szeregu krótkich wezwań, czyli inwokacji, następujących po sobie w jednakowym rytmie istwarzających modlitewny ciąg uwielbień, po których następuje na ogół taka sama odpowiedź. W litanii do Matki Bożej, a także w litaniiach do poszczególnych świętych brzmi ona: „Módl się za nami”. A jeśli zwracamy się do Chrystusa lub innych Osób Boskich, wołamy: „Zmiłuj się nad nami” lub „Wysłuchaj nas, Panie”.

Litania z Loreto

Geneza Litanii Loretańskiej nie jest łatwa do odtworzenia. Najczęściej historycy zajmujący się liturgią wskazują na wiek XII, gdy tekst pojawił się w tzw. manuskrypcie paryskim. Jednak niektóre wezwania skierowane do Maryi znajdowały się w Litanii do Wszystkich Świętych. Z czasem nowe formułowane tytuły maryjne kumulowały się, tworząc tym samym osobny tekst poświęcony wyłącznie Maryi. Litania zwana jest Loretańską. Nazwa ta ma związek z niewielkim włoskim miastem Loreto, które leży nad Adriatykiem, w regionie Marche i jest oddalone od stolicy tego regionu, Ancony, o ok. 27 kilometrów. W Loreto znajduje się mały domek z Nazaretu, w którym miała mieszkać sama Maryja. Jak do tego doszło? Otóż kiedy Turcy zajęli Ziemię Świętą, zamożna rodzina De Angelis (Aniołowie) postanowiła uratować z Nazaretu domek, w którym mieszkała Święta Rodzina. Dzięki jej staraniom przywieziono go w częściach na statku do Loreto. Nazwisko tej rodziny – Aniołowie – przyczyniło się do stworzenia legendy, która opowiada, że Santa Casa („święty dom”) została przeniesiona przez aniołów z nieba nad ładami i morzami w bezpieczne miejsce, do Loreto. I właśnie tu, w Loreto, wsanktuarium

foto: Materiał niedostępny

MAJOWE UWIELBIENIE MARYI

ROZPOCZĘLIŚMY MAJ. JEDEN Z NAJPIĘKNIEJSZYCH MIESIĘCY W ROKU, KTÓRY POŚWIĘCONY JEST MARYI. W TYM MIESIĄCU KATOLICY CZCZĄ MARYJĘ POPRZEC ODMAWIANIE SPECYFICZNEJ MODLITWY, KTÓRA NAZYWA SIĘ LITANIĄ. TĘ, KTÓRĄ ZWYKLE WE WSZYSTKICH KOŚCIOŁACH, KAPLICACH I PRZYDROŻNYCH KAPLICZKACH WIERNI ŚPIEWAJĄ NA CHWAŁĘ MATKI BOŻEJ, NAZYWAMY LITANIĄ LORETAŃSKĄ, KTÓRĄ MOŻNA NAZWAĆ HYMNEM WYŚLAWIAJĄCYM JEJ CNOTY, ATRYBUTY I PRZYWILEJE, JAKIMI OBDARZYŁ MARYJĘ SAM BÓG.

maryjnym, litania do Matki Bożej była szczególnie propagowana i odmawiana przez pielgrzymów, przybierając ostateczną formę w pierwszej połowie XVI wieku i stając się znaną w całym Kościele. Po raz pierwszy ukazała się drukiem w 1572 r. we Florencji i zawierała 43 wezwania. Papież Benedykt XIV urzędowo ją zatwierdził i zezwolił stosować w publicznym kulcie Kościoła. Niestety, zaczęto z czasem do wezwań dodawać różne określenia, które nie zawsze były poprawne teologicznie, co doprowadziło do sytuacji, że w 1631 r. zakazano wprowadzania wszelkich zmian w litanii bez zezwolenia Stolicy Apostolskiej.

Maryjne inwokacje

Oczywiście wezwania Litanii ulegały zmianom w zależności od okoliczności historycznych. I tak w ciągu wieków oficjalnie dodano następujące inwokacje: „Wspomożenie wiernych” przypisywana Piusowi V w związku ze zwycięstwem nad Turkami pod Lepanto (1571); „Królowo bez zmaży pierworodnej poczęta”, którą zawdzięczamy Piusowi IX, dzień przed ogłoszeniem dogmatu o Niepokalanym Poczęciu NMP (1854); Leon XIII wprowadził wezwanie „Królowo Różańca świętego” (1883) oraz „Matko dobrej rady” (1903); w 1908 r. Kościół w Polsce uzyskał zgodę na włączenie tytułu „Królowo Korony

Polskiej” (przekształcone po drugiej wojnie światowej w „Królowo Polski”); „Królowo pokoju” włączył Benedykt XV (1917), a papież Pius XII – „Królowo wniebowzięta” (1950) w związku z ogłoszeniem dogmatu o Wniebowzięciu NMP; „Matko Kościoła” (tytuł nadany przez Pawła VI w czasie Soboru Watykańskiego II). Janowi Pawłowi II zawdzięczamy też wezwanie „Królowo Rodziny” (1995). Oprócz zezwoleń na powszechne wprowadzenie inwokacji wydano wiele zezwoleń ograniczonych do poszczególnych diecezji lub zgromadzeń zakonnych. I tak np. franciszkanie uzyskali pozwolenie na umieszczenie (na ostatnim miejscu) własnego wezwania: „Królowo zakonu serafickiego” (1910), a karmelici stosują od 1689 wezwanie „Królowo szkaplerza świętego”. Nowych wezwań Litanii Loretańskiej przybiera także współcześnie. W 2020 r. Stolica Apostolska wprowadziła kolejne. Po polsku brzmią one: „Matko miłosierdzia” (po „Matko Kościoła”), „Matko nadziei” (po „Matko łaski Bożej”), „Pociecho migrantów” (po „Ucieczko grzesznych”). Odnośnie do wezwania „Matko miłosierdzia”, to inicjatywa wprowadzenia tego wezwania wyszła z Białegostoku, który nazywany jest Miastem Miłosierdzia dzięki osobie bł. ks. Michała Sopoćki, który był propagatorem kultu Miłosierdzia Bożego i dzięki jego staraniom przesłanie o Bożym miłosierdziu rozeszło się na cały świat.

W Litanii Loretańskiej mamy trzy grupy wezwań, które mają nam pomóc zrozumieć Matkę Bożą; ale nie tylko Ją samą, ale też i Boga, który zechciał nam dać Maryję jako naszą Matkę. Jak pisze ks. prof. Jacek Nowak SAC: „Pierwsza grupa wezwań przedstawia Matkę Bożą jako Matkę Odkupiciela, Opiekunkę ludu, Dziewicę. Tytuły maryjne, zawarte w tej części, są kompatybilne z dogmatami zdefiniowanymi podczas Soboru Efeskiego (431 r.) i Chalcedońskiego (451 r.). W drugiej grupie wezwań można znaleźć wiele odniesień do zadań Maryi w dziejach. Pojawiają się tu określenia pochodzące ze Starego Testamentu, w których można dostrzec pierwowzory, przez które Bóg

zapowiadał zadanie Maryi. Inne wezwania pokazują Maryję jako osobę opiekującą się ludźmi. Jej opieka ma pomóc np. w odzyskaniu zdrowia (»Uzdrowienie chorych«) czy pomóc w przezwyciężeniu trudności (»Pocieszycielko strapiionych«). Trzecią grupę stanowią wezwania ukazujące miejsce Maryi w chwale. Matka Boża ukazana jest jako Królowa Aniołów oraz wszystkich, którzy osiągnęli chwałę zbawienia. Podkreślona zostaje Jej relacja nie tylko wobec »wybranych«, ale również w stosunku do całego stworzenia (»Królowo rodzin«, »Królowo pokoju...«).

W Litanii inwokacje będące odniesieniami wprost do Biblii, będące aluzjami do różnych fragmentów Pisma Świętego, są naprawdę przepiękne i poetyckie. Pokazują, jak życie Maryi wyrasta z Biblii i jest w niej zakorzenione. Wymieńmy kilka z nich: „Zwierciadło sprawiedliwości”, „Stolica mądrości”, „Przybytku Ducha Świętego”, „Wieża Dawidowa”, „Wieża z kości słoniowej”, „Arko przymierza”, „Bramo niebieska”.

Modlitwa szturmowa

Litania Loretańska do Najświętszej Maryi Panny jest także nazywana „modlitwą szturmową”, ponieważ modlenie się nią, jak wskazują na to liczne świadectwa, przynosi wiernym wiele owoców. Sama znam osoby, które modlą się Litanią Loretańską i uczestnicząc w nabożeństwach majowych, wymadlały dla siebie i innych potrzebne łaski. Jest to modlitwa, którą polecam odmawiać za swoje dzieci, wnuki, męża, żonę zwłaszcza w maju, w trakcie

nabożeństw majowych, które często są połączone wystawieniem Najświętszego Sakramentu w kościele czy w kaplicach. Ta modlitwa zawsze przynosi błogosławione rezultaty. Lecz nie przekonamy się o tym, jeśli nie będziemy jej praktykować. Jest to modlitwa dostępna dla każdego, prosta, piękna i bardzo skuteczna. Jej tekst z kolejnymi inwokacjami może stanowić znakomity punkt wyjścia do rozważań nad Maryją, Jej przymiotami i Jej rolą w naszym życiu i świecie. Wychwalając Maryję i prosząc Ją o wstawiennictwo, tak naprawdę oddajemy cześć także samemu Bogu. I dziękujemy Mu za dar macierzyństwa Maryi – bycia Matką nie tylko dla naszego błogosławionego Pana, ale także dla nas, której wielkość, dobroć, miłość, troskę wobec nas poznajemy właśnie dzięki tej pięknej Litanii Loretańskiej. Poświęćmy zatem swoje majowe wieczory na spotkanie z Maryją w czasie nabożeństwa majowego lub choćby na odmówienie litanii do Niej w ciszy własnego domu, a zobaczymy, jak ta relacja z Maryją, bliskość z Nią zbawiennie wpłyną na nasze życie. Owoce jej odmawiania z pewnością nas nie rozczarują!

ZDZISŁAWA KOBYLŃSKA

OGŁOSZENIA DROBNE

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL 503-103-703

Szukasz Klientów?
tel. 604-408-305
DZIENNIK ELBLĄSKI

RÓŻNE

sprzedam

BORNITY-NARYBEK karpia i amura, 669-483-895

KOWADŁO+ KOTLINA, tel. 798-615-052.

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

SKUP bydła rzeźne i eksportowe, wysokie ceny szybka płatność, 451-521-555

SPORT.wm.pl

PIĄTEK-CZWARTEK 02-08.05.2025

Z ZAGŁĘBIEM W SAMO POŁUDNIE

PIŁKA NOŻNA\\ Przed Olimpią Elbląg wyjazdowe starcie z rywalem ze strefy spadkowej Betclie II ligi. Strata elblązan do Zagłębia II Lubin wynosi jednak aż 10 punktów.

Nawet komplet zwycięstw do końca sezonu mógłby nie zagwarantować Olimpii Elbląg bezpośredniego utrzymania na w Betclie II lidze. Teoretycznie zespół Karola Szweży wciąż ma jeszcze szansę na uniknięcie degradacji, nawet jeśli dodatkowo trzeba byłoby rozgrywać mecze barażowe, ale w praktyce Olimpia jest już jedną nogą w III lidze. W maju ostatecznie rozstrzygnie się jej los.

– Mamy przed sobą sześć meczów, będziemy robić dalej wszystko, by w każdym z nich walczyć o zwycięstwo – mówił Karol Szweży po ostatniej ligowej porażce z Resovią Rzeszów. – Chcemy kontynuować pracę, którą wykonujemy codziennie podczas treningu. Oczywiście, to nie zawsze przekłada się na taki wynik, jakiego sami oczekujemy. Cały czas powtarzam, że mamy

Olimpia w ostatnim ligowym występie uległa na swoim boisku Resovii Rzeszów 1:2

bardzo młody zespół, ale z tym wszystkim musimy się zmierzyć i chcemy pokazywać się z dobrej strony. W majówkowy długi weekend elblążanie zagrają z Zagłębiem II Lubin. Rywal to także zespół ze

strefy spadkowej, ale jego sytuacja wciąż nie jest dramatyczna. Rezerwy ekstraklasowego klubu walczą o uniknięcie spadku i mają na to realne szanse. Do miejsca barażowego tracą dwa punkty, a Olimpia

Grudziądz, która zajmuje pozycję gwarantującą grę w II lidze w kolejnym sezonie, ma od nich więcej o pięć oczek. Lubinianie dobrze punktowali w ostatnich występach, a przed tygodniem w bardzo ważnym

spotkaniu w kontekście walki o utrzymanie ulegli 0:1 GKS Jastrzębie Zdrój, zamieniając się przy okazji z rywalem ze Śląska miejscami w tabeli.

Z kadry Olimpii ma mecz w Lublinie wypadł Mieszko Lorenc, który od przyjazdu zimą do Elbląga miał pewne miejsce w wyjściowej jedenastce. Pomocnik w starciu z Resovią obejrzał czwartą żółtą kartkę w sezonie i musi pauzować w jednym spotkaniu. Elblążanie rozegrają mecz 28. kolejki w niedzielę. Spotkanie w Lubinie rozpocznie się w samo południe. **LZS**

POZOSTAŁE WYNIKI

28. KOLEJKI:

Sobota: KKS 1925 Kalisz
Polonia Bytom
Piątek: Wieczysta Kraków
– Wisła Puławy, Olimpia
Grudziądz – GKS Jastrzębie
Zdrój, Chojniczanka Chojnice
– Skra Częstochowa, Zagłębie

Sosnowiec – Świt Szczecin,
ŁKS II Łódź – Hutnik Kraków
Niedziela: Rekord Bielsko-
-Biała – Podbeskidzie Bielsko-
-Biała, Resovia Rzeszów
– Pogoń Grodzisk Mazowiecki

PO 28. KOLEJKACH

1. Pogoń	65	57:25
2. Polonia	61	57:26
3. Wieczysta	58	58:21
4. Chojniczanka	51	36:22
5. Hutnik	43	37:47
6. Zagłębie	40	41:41
7. Podbeskidzie	38	32:32
8. Świt	38	46:48
9. Kalisz	38	28:33
10. Resovia	36	39:43
11. ŁKS II	34	34:43
12. Olimpia G.	33	36:40
13. Rekord	32	43:46
14. Wisła**	30	35:56
15. Jastrzębie	29	29:31
16. Zagłębie II	28	43:46
17. Skra*	21	26:49
18. Olimpia E.	18	23:52

* Skra został ukarany siedmioma punktami ujemnymi

** Wisła została ukarana dwoma punktami ujemnymi

Elbląscy kibice mieli ostatnią szansę w tym sezonie, by dopingować swój zespół występujący we własnej hali

Start ma już za sobą ostatni występ w tym sezonie we własnej hali, choć pewnie wielu miejscowych fanów życzyłoby sobie kolejnych potyczek w wykonaniu ze-

społu trenerki Magdaleny Stanulewicz. Elblążanki w ostatnich miesiącach są zespołem, który poczynił sobie bardzo dobrze, a pasja i zaangażowanie jakie zawodniczki prezento-

wały na boisku sprawiały, że wobec ich postawy nie można przejść obojętnie. Do rozegrania elblążankom wprawdzie zostało jeszcze kilka spotkań, ale już teraz można powiedzieć, że

to najlepszy sezon Startu w ostatnich latach.

W środowym spotkaniu elblążanki gościły obrończynię tytułu i główne pretendenci do wywalczenia kolejnego trofeum za mistrzostwo Polski. Zagłębie Lubin odjechało w ostatnich latach reszcie ligowej stawki i nie ma zamiaru oddawać roli hegemoni kobiecych rozgrywek w kraju. W tym sezonie Start już czterokrotnie mierzył się z Zagłębiem. Ani w lidze, ani w pucharze nie udało

się wywalczyć korzystnego wyniku, ale Start potrafił postawić się bardziej utytułowanym i doświadczonym rywalkom.

Klub dołożył starań, by ostatni mecz we własnej hali miał rangę finału sezonu. Do współpracy zaproszono szereg partnerów klubu.

Mecz zakończył się po oddaniu DE do druku. **LSZ**

Pozostałe mecze 25. kolejki:
Grupa mistrzowska:
Urbis Gniezno – KPR Gminy

Kobierzycy, FunFloor Lublin
– Piotrcovia Piotrków Trybunalski

TABELA

1. Zagłębie	66	737:497
2. FunFloor	62	734:595
3. Kobierzycy	51	686:621
4. Start	39	669:708
5. Urbis*	30	647:663
6. Piotrcovia*	29	622:625

7. Ruch	26	635:705
8. Młyn	19	600:678
9. Sośnica	18	578:670
10. Szczepiornio	14	615:741

* mecz mniej

RELAKS

z Gazetą Olsztyńską

Sudoku

8	3				5		1	
1				8			9	
4		9	2	1		7		3
							5	
7						6		
5	2				4	9	7	
				4	1	5		
	6		9	7			4	2
	4			6	2	8	3	

797

	8		1			7	2	
7					5	3		6
		2			9	4		1
1								3
9			3			5		
		8				2	9	
2	9		5	1			3	
		1		8	3	9		
8		3	6		4	1		

798

1	3			8			2	9
7	6	8	2		9			
9				7	4		6	8
	9		8					7
6					7	5	8	1
		5						
			3				7	
	2	6	7			4	1	
4			5	6		2	9	

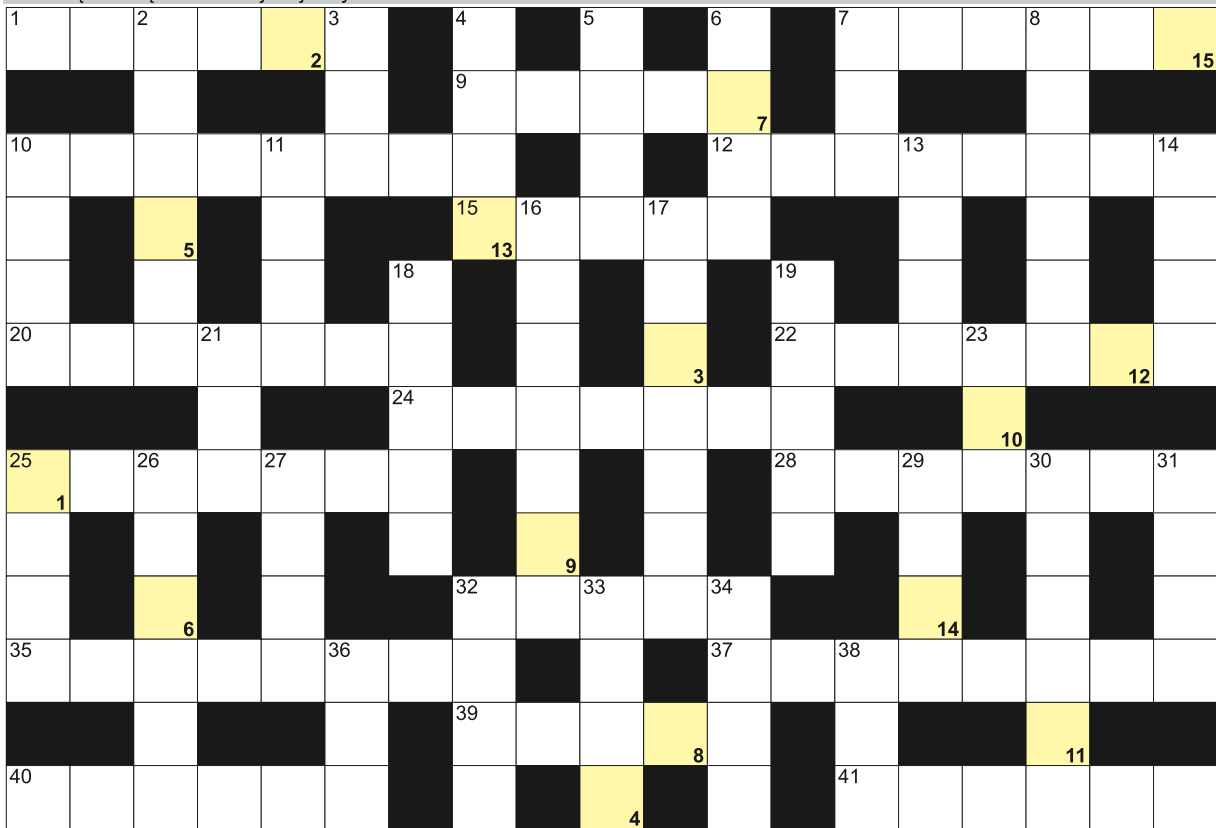
799

Znajdź 10 różnic

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 15 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

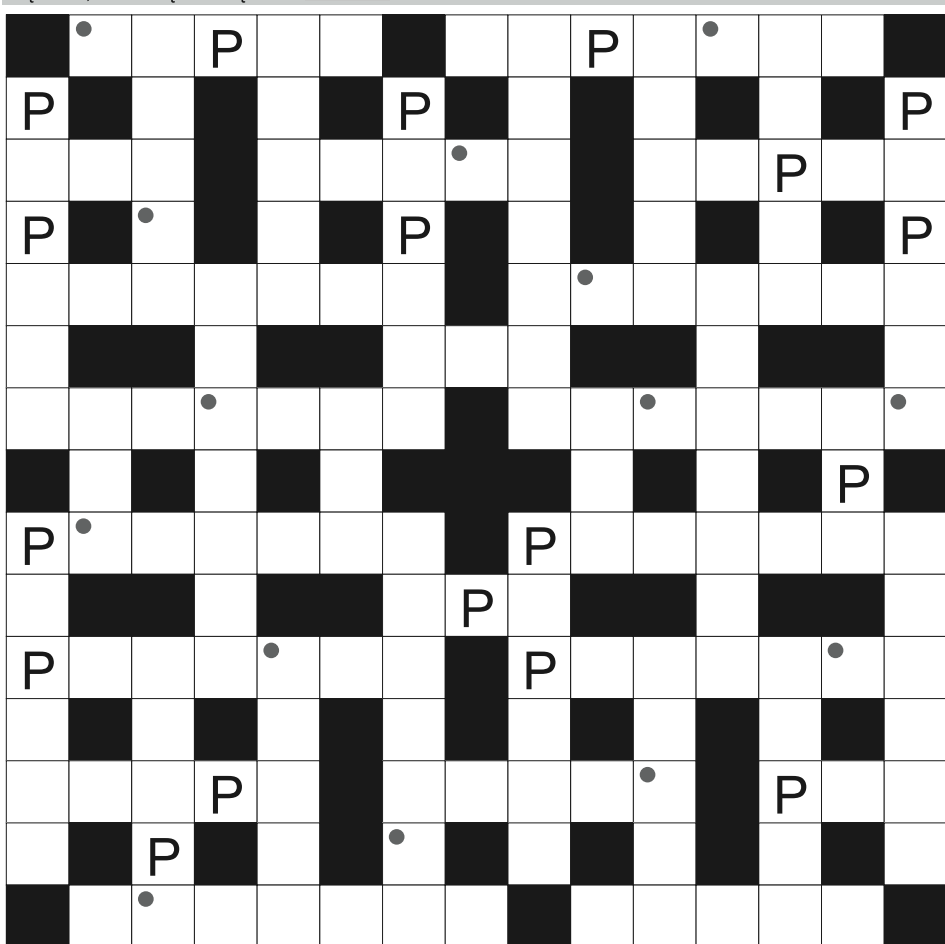

POZIOMO: 1) ciasto z twarogu; 7) kulki na choince; 9) powierzchnia ziemi pod uprawę; 10) tenrek zwyczajny inaczej; 12) politechnika albo uniwersytet; 15) Mahmud, prezydent Palestyny; 20) amerykański stan z Phoenix; 22) cukier mlekowy; 24) córka syna; 25) szachowe konie; 28) stosowana przed operacją; 32) włókno z agawy; 35) stolica Syrii; 37) informacja prasowa; 39) "... w operze" Gastona Leroux; 40) księstwo z Monte Carlo; 41) biorą udział w regatach.

PIONOWO: 2) Ignacy, subiekt z "Lalki" Prusa; 3) więzień Królowej Śniegu; 4) wynagrodzenie aktora; 5) godło miasta; 6) między stępem a galopem konia; 7) pseudonim Karola Dickensa; 8) szympanś karłowaty; 10) szklana lub ziemska; 11) stolica Norwegii; 13) święty, patron Szwecji; 14) rdzenny mieszkaniec Filipin; 16) jego stolicą Gitega; 17) powstaje z rzek Kadyłczan i Nelkan; 18) Podsiadło, piosenkarz; 19) żona Manru w powieści Kraszewskiego; 21) Efron, aktor amerykański; 23) bieg spraw lub rozmowy; 25) ałoża amerykańska krócej; 26) Wiesław, sławny tenor; 27) mityczny władca Olimpu; 29) częstochowskie w wierszach; 30) kawaleczek, odłamek; 31) najwyższe góry Europy; 32) wydrzyk wielki, ptak; 33) potłuc, stłuc; 34) waluta Gruzji; 36) antonim dobra; 38) rdzenny Tajlandczyk.

JOLKA z HASŁEM

Litery z pól z kropką czytane rzędami, utworzą rozwiązanie:

Na diagramie po lewej ujawniliśmy wszystkie spółgłoski "P". Miejsce wpisu hasła do odgadnięcia. Rozwiązaniem jest hasło z pól oznaczonych kropką, czytanych rzędami.

pazur orla lub jastrzębia; chropawiec pospolity inaczej; największe jezioro Kujaw; orlica pospolita w doniczce; Agnieszka dla przyjaciół; i Eliza Orzeszkowa, i Maria Dąbrowska; piąty księżyc Neptuna; inaczej oszczer, ryba; postać literacka; prymitywny mostek nad rzeką; pospolite drzewo iglaste; pierwiastek Ce; melonowiec właściwy inaczej; ojciec święty z Watykanu; złot szkolny lub klasowy; "... i diament" Jerzego Andrzejewskiego; czarny listek w kartach; stolica Wenezueli; lecznicze uciskanie ciała; muchy i komary; duńskie klocki dla najmłodszych; w skarpecie; żółte narcyzy; jabłka i gruszki; etiopskie płaskie pieczywo; partia ekologów; toaletowy lub śniadaniowy; Biden, prezydent USA; wciąga w rzece; nawęd, ryba morska; azjatycki kraj z Delhi; mała Alicja; okrągłe trzy miesiące; podopieczny ojczyzna; młody w chlewiku; rzeka graniczna między Brazylią i Paragwajem; afrykańskie państwo z Pretorią; duży mebel z wieszakami; wydzielony teren z domem; w ręku skrzypka; waluta w Indiach; żona brata.

3				1				2
	9	2	3		7	8		
	1	6	8	2	9			4
9				7		3	5	
6		1		4				
2	7	5	1	3	8			
8	2			5	1	9		6
7				9		1		
			4		2			

2	8	7	5	4				6
	5				2	8	4	9
	6			3			7	
		6		5	7	3		
1		8				4		7
	7	3				9	6	1
6			4					
		5	7		3		9	
7			9	2			1	5

WYKREŚLANKA: znajdź 20 wyrazów związanych z łażeniem. Wykreślisz je wszystkie od góry do dołu, od lewej do prawej oraz na ukos: szampon, mydło, lustro, szafka, sedes, papier, drzwi, ręcznik, pralka, kosz, dywanik, okno, gąbka, wanna, krem, proszek, płyn, kran, golarka, pasta:

O	P	R	A	D	P	O	T	H	S
D	R	Ł	O	M	Y	K	K	Z	A
Y	O	M	Y	D	Ł	O	A	N	G
W	S	P	A	N	E	F	S	Ł	O
A	Z	A	N	I	K	I	Z	R	L
N	E	P	R	A	L	K	A	Ę	A
I	K	I	P	U	R	I	L	C	R
K	R	E	D	A	G	U	C	Z	K
S	A	R	N	O	S	A	G	N	A
R	E	C	Ę	T	Y	T	B	I	S
K	I	D	R	Z	W	I	A	K	T
R	O	O	E	T	H	A	R	B	A
Ę	K	S	U	S	Z	E	N	I	E
C	Ł	S	Z	A	M	P	O	N	D
Z	A	W	A	Ł	O	K	C	I	A
U	D	A	D	A	B	Ł	Ę	D	Y

2 - 8 maja 2025

dodatek
TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura

INFORMUJEM Y, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV

Wydawca: Dodatek sp. z o.o., ul. Wiatrakowa 11/3, 85-115 Bydgoszcz, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl, Redaktor naczelny: Sławomir Grzmieł ISSN 1643-2460 - Skład komputerowy: Magraf sp.j.

Piątek

17:05
TV PULS
Złap mnie, jeśli potrafisz
Komedia, USA, 2002

Oparta na faktach historia najmłodsze go w historii FBI fałszerza czeków, Fran ka Abagnale Jr, który w latach 60., udając pilotów, lekarzy, profesorów i zastępców prokuratora wydłużył z banków ponad 2,5 mln dolarów.

Sobota

22:00
POLSAT
Bez litości 3. Ostatni rozdział
Sensacyjny, USA, Włochy, 2023

Robert McCall podczas odzyskiwania na Sycylii skradzionych pieniędzy, zostaje postrzelony. Ciężko ranny wsiada na prom, żeby wrócić na kontynent. Podczas jazdy wzdłuż Wybrzeża czuje się coraz gorzej, zatrzymuje się i traci przytomność. Zostaje uratowany przez miejscowego karabiniera Gio Bonucciego. Policjant zabiera go do Altamonte. Gdy Robert lepiej poznaje to miejsce, zakochuje się w tym włoskim miasteczku i jego mieszkańcach. Gdy główny bohater zaczyna traktować to miejsce w Kalabrii jak swój dom, odkrywa, że mieszkańcy Altamonte żyją pod nadzorem mafijnych bossów...

Niedziela

00:40
TVP KULTURA
Logan Lucky
Komedia kryminalna, USA, 2017

Bohaterowie tej komedii kryminalnej, bracia Jimmy i Clyde Logan, toweterani wojenni, którzy po powrocie do domu wiodą spokojne życie ze swoimi bliskimi, trzymają się z dala od kłopotów. Córka Jimmy'ego, Mellie, chce wystąpić w konkursie talentów i jest zajęta przygotowaniami, które pochłaniają ogromne sumy pieniędzy. Kiedy więc jej ojciec traci pracę, udział Mellie w konkursie staje pod znakiem zapytania. Ojciec nie może na to pozwolić i wpada na pomysł, by zorganizować skok na wielką kasę. Celem mają być wyścigi samochodowe NASCAR. **INNE DATY EMISJI: SOBOTA, 20:00**

Poniedziałek

1:20
TVP KULTURA
Skrzypek na dachu
Muzykal, USA, 1971

Obsypany nagrodami musical zrealizowany na podstawie opowiadań Sholema Alejchem. Bohaterem tej pełnej efektownej muzyki i choreografii opowieści rozgrywanej się w ukraińskiej wiosce Anatówka na przełomie XIX i XX wieku, jest Tewje Mleczarz, dumny ojciec żydowskiej rodziny, rozpaczliwie walczący o zachowanie tradycyjnych wartości w szybko zmieniającym się świecie. **INNE DATY EMISJI: NIEDZIELA, 20:00,**

Wtorek

23:30
TVP 2
Karate po polsku
Obyczajowy, Polska, 1982

Do sennego mazurskiego miasteczka przyjeżdżają dwaj przyjaciele plastycy - Piotr i Michał. Wkrótce pojawia się też piękna żona Piotra, Dorota. Cała trójka, jej sposób bycia, wygląd, są swego rodzaju wyzwaniem dla miejscowej grupy chuliganów, którym przewodzi Roman. Jedną z głównych postaci dramatu, który wkrótce się rozegra, będzie także krewny Romana, były kapitan AK. Piotr jest karateką, natomiast Roman już niejednemu raz ze swą grupą brał udział w bójkach. Gdy więc dojdzie do konfliktu między miejscowymi a przybyszami, sytuacja stanie się bardzo dramatyczna.

Środa

00:00
TV PULS
Cast Away: Poza światem
Przygodowy, USA, 2000

Chuck Noland (Tom Hanks) w wyniku katastrofy samolotu trafia na bezludną wyspę, gdzieś na wodach Pacyfiku. Przyjdzie mu zmierzyć się z naturą i własną pomysłowością. Wyspa jest bowiem często nawiedzana przez burze, porwyści wiatr zdaje się wiać bez ustanku, a przyroda poskąpiła zwierząt, jadalnych roślin. Powoli więc uczy się życia, choć nie brak mu chwil wątplenia. Każdy dzień wydaje się podobny do poprzedniego. Mijają miesiące, lata, czas jak gdyby staje w miejscu i nic nie zapowiada zmiany. Główny bohater słyszy jedynie szalejący ocean i nocną, wyspą ciszę...

Czwartek

01:45
TVP 1
Ból i blask
Dramat, Hiszpania, 2019

Antonio Banderas znakomicie wcielił się w głównego bohatera, Salvadora Mallo, wielbionego przez rzesze fanów hiszpańskie go reżysera, który pogrąża się w marazmie. Mistrz usuw a się w cień, zaszywa w sw oim domu, praktycznie nie wstając z łóżka. Pragnie pozostać z dala od blasku fleszy i fanów. Teraz poświęca się rozmyślaniom o przeszłości, wspomina czasy dzieciństwa, pierwsze miłości oraz fascynację kinem. Z odrętwienia wyrwa go ważne dla niego zaproszenie.

PIĄTEK • 2 maja

TVP 1

05:10 Akacja 38 - serial
05:55 Info Poranek
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Agape Bliśko Ciebie - magazyn
08:00 Komediantka - serial, 1987
09:00 Ranczo - serial obycz., Polska, 2013
09:55 Komisarz Alex - serial kryminalny
10:50 Ojciec Mateusz - serial kryminalny
11:35 Okrasa tamie przepisy - magazyn kulinarny
12:10 Agrobiznes
12:35 Magazyn Rolniczy
12:55 Natura w Jedynce
Ukryte cuda europejskiej przyrody - Grecja - dok., Niderl., 2022
14:00 Wichrowe wzgórza - serial obycz., Turcja, 2024

TVP 2

04:20 Na dobre i na złe - serial
05:15 M jak miłość - serial, 2024
06:05 Wstęp Wolny - felieton
06:20 Anna Dymna - spotkajmy się
06:55 Dla niesłyszących
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz
10:10 Pytanie na śniadanie
11:15 Ojciec Mateusz - serial kryminalny
11:50 Tańcząca ze światem - magazyn
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularny
15:05 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022

TVN

05:35 Uwaga! - program interwencyjny
05:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarny - rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarny - rozrywkowy
12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:45 Kuchenne rewolucje - Dziś! zjawiamy do Biedruska koło Poznania, do restauracji „Cztery Pancerni”. Jakże miny będzie musiała rozbroić Małgorzata Gessler?
16:55 Detektywi - program kryminalny
19:00 Fakty
19:30 Sport
19:40 Pogoda

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjny - rozrywkowy
11:25 Gliniarze - Zostaje zamordowany młody mężczyzna. Pierwszym podejrzanym staje się jego patologiczny ojciec...
14:35 Dłaczego ja? - serial paradykumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na Ratunek 112 - Anita Mosakowska zastaje przy śmietnikach bezdomnego Wojciecha, który został dotkliwie pobity...
17:00 Gliniarze - serial paradykumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny
06:15 Muzyczne poranki
06:30 Tamte lata, tamte dni - Marian Opánia - magazyn
07:10 320 metrów pod ziemią - dokument, Polska, 2015
07:50 Wstęp Wolny - felieton
08:15 Podróż do Indii - obycz., Wlk. Bryt., 1984
11:05 Pan na Żuławach - dok. fabularyzowany, 1984
12:20 Grace Kelly - Portret intymny - dok., Franc., 2021
13:30 Biały kanion - fab., USA, 1958
16:20 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - mag. Wlk. Bryt., 1984
17:00 Zbigniew Wodecki - widowsko kameralne, 1997
17:55 Zbigniew Wodecki - widowsko rozrywkowe
18:30 Portrety - Ewa Wycichowska - felieton
18:55 Wielcy mistrzowie malarstwa - Degas - serial dok., Franc., 2015

TV Puls

06:00 Nash Bridges - Rick Bettina ucieka z więzienia i planuje zemstę. Podczas próby wytopienia dawnego nemezis, Nash i Joe zostają zamknięci w piwnicy opuszczonego budynku.
07:50 Kobra - oddział specjalny - Paul odwiedza swoją siostrę w szpitalu samochodowym. Okazuje się, że kobieta ma kłopoty i jej życiu grozi niebezpieczeństwo.
09:50 Rekrut - serial krym., USA, 2018
10:40 Kotka - serial, melodramat, Meksyk, 2014
12:35 Latynoski ogień - kom., USA, 2017. Maximo przed laty był urodzonym, któremu nie oparła się żadna kobieta. Dzięki temu udało mu się nawet poślubić starszą od siebie milionerkę. Okazuje się, że...

TVN 7

05:05 Ten moment - 31-letnia Anna Majewska jest lekarzem i pracuje na Szpitalnym Oddziale Ratunkowym. Kobieta straciła trzy miesiące temu 8-letnią pacjentkę...
05:30 Szkoła - program obyczajowy
07:15 Szpital - program obyczajowy
08:15 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:25 W-11 Wydział Śledczy - W mieszkaniu nauczycielki ktoś zamordował jej ucznia. Kobieta twierdzi, że nie wie jak doszło do zabójstwa...
12:55 Detektywi - W warsztacie samochodowym doszło do wypadku, a przyniesiony autem mężczyzna trafił do szpitala. Szef warsztatu podejrzewa, że...
13:55 Szkoła - program obyczajowy

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej? **07:55 Bogaty Dom** - Biedny Dom - program paradykumentalny
08:55 Dłaczego ja? - serial paradykumentalny
10:55 Na ratunek 112 - serial obyczajowy
11:25 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy
11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy
14:55 Policjantki i Policjanci - serial paradykumentalny
16:55 Trudne sprawy - program obyczajowy
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej?
19:00 Policjantki i Policjanci - serial paradykumentalny
20:00 Gwiazdy Kabaretu
22:00 Terminator: Ocalenie - sens., USA, 2009
00:25 Hardkorowy lombard
01:55 STOP Drogówka - serial policyjny
02:55 Interwencja - magazyn reporterów
03:25 Lubie disco!
04:25 Top 10 - Lista Przebojów
05:25 Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

09:35 Św. na każdy dzień
09:45 Jestem mamą
10:00 Inf. dnia
10:15 Bawer - Moja Waka
11:25 Głos Polski
11:35 Natura et Homo
12:00 Regina Coeli
12:03 Inf. dnia
12:20 Głos serca
13:05 Wyprylna na głębie
13:30 Msza św.
14:30 Drzwi do lasu
14:55 Słowo życia
15:00 Modlitwa do Bożego Miłosierdzia
15:20 Mocni w Wierności
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Natura Obiektywnie
16:30 Mateczniki Polskości
16:40 Prosto o gosp.
17:00 Ojcostwo polecam
17:30 Geopolityka
17:55 Poczta Wlk. Polaków
18:00 Regina Coeli
18:05 Inf. dnia
18:15 Westerplatte Młodych
19:00 Msza św.
20:00 Oratorium Bachledowiańskie
21:00 Apł Jasnog.
21:20 Oratorium Bachledowiańskie
22:00 Równoj ku Górze
22:00 Fatima. Ostatnia tajemnica
23:20 Przegląd Tyg., Niedziela

SOBOTA • 3 maja	
TVP 1	TVP 2
04:05 Miś - kom., Polska, 1980 06:05 Balans bieli - magazyn 06:40 Audycje Wyborcze 07:00 Transmisja Mszy Świętej 08:00 Rok w ogrodzie 08:25 Rok w ogrodzie Extra - magazyn 08:40 Pełnosprawni - magazyn dla niepełnosprawnych 09:10 Pan Tadeusz - dram. historyczny, Polska, Franc., 1999 11:45 Święto Konstytucji 3 Maja 13:25 Natura w Jedynce - Ukryte cuda europejskiej przyrody - Polska - dok., Niderl., 2022 14:25 Okrasa tamie przepisy - magazyn kulinarny 14:55 Sanatorium miłości - reality show 15:55 Dziedzictwo - serial, Turcja 16:45 Audycje Wyborcze	04:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy, Polska, 2025 06:00 Program publicystyczny 06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy, Polska, 2025 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz - magazyn poranny 10:45 Górna półka smaku - cykl kulinarno-detektywistyczny 11:20 The Voice Kids - Bitwa - widowisko muzyczne 12:45 The Voice Kids - Bitwa Sing Off - widowisko muzyczne 13:25 Rosół polski - magazyn kulinarny 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Koło fortuny - teleturniej
	
17:00 Teleexpress 17:20 Pogoda 17:35 Pan Mama - serial komediowy, 2025 18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 19:30 Program inform. 19.30 20:05 Sport 20:10 Pogoda 20:20 Krew z krwi - serial, 2024 21:20 Hit na sobotę - Skyfall - sens., Wlk. Bryt., USA, 2012 23:55 Zatoka szpiegów - serial sensacyjny 00:50 Zabić, jak to łatwo powiedzieć - akcja, USA, 2012 02:40 E=MC² - kom., Polska, 2004 04:25 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	15:15 Szansa na sukces. Opole 2025 - widowisko muzyczne 17:10 Przepis dnia - program kulinarny 17:15 Program publicystyczny 17:40 Na sygnale - serial fabularny 18:05 Słowo na niedzielę 18:15 Nie ma mocnych - kom., Polska, 1974 20:00 The Voice Kids - Finał - widowisko muzyczne 22:10 The Voice Kids - Finał Wyniki - widowisko muzyczne 23:15 Porady na zdrady - kom., Polska, 2017 01:05 Ślady zbrodni - thriller, USA, 2007 02:45 Szpieg, który mnie rzucił - komedia, USA, 2018

TVN

05:30 Uwaga! - program interwencyjny

05:45 Ukryta prawda - program obyczajowy

06:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy

07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny

11:35 Na Wspólnej Omnibus - serial obycz., Polska

13:30 Zróbmy sobie dom - program rozrywkowy

14:35 Wyobraź sobie - kom., USA, Niemcy, 2009

16:50 Nigdy w życiu! - kom., Polska, 2004. Judyta dobiega czterdziestki, mieszka w Warszawie, prowadzi dom zapracowanemu mężowi i wychowuje nastoletnią Tosię. Teoretycznie jest szczęśliwa. Bezpieczny świat wali się w gruzy, gdy mąż porzuca ją dla innej...

19:00 Fakty

19:30 Sport

19:35 Raport Speedway Grand Prix - program

19:40 Pogoda

19:45 Mam talent - program muzyczno-rozrywkowy

21:55 Witamy na Hawajach - kom., USA, 2015

00:10 Podwójne ryzyko - sens., USA, Niemcy, Kan., 1999

02:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas 10 - serial, USA

03:05 Szpital - program obyczajowy

03:55 Uwaga! - program interwencyjny

04:15 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada

04:40 Nauka jazdy - reality show

POLSAT

06:05 Nowy dzień z Polsat News

08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjno-rozrywkowy

10:55 Ewa gotuje - Ewa Wachowicz zaprezentuje przepisy z myślą o przyjęciach na świeżym powietrzu. Zacznie od kompozycji kanapkowych...

11:35 Karate Kid - kom., USA, Chiny, 2010

14:40 Epoka lodowcowa 2: Odwilż - anim., USA, 2006

16:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy

17:30 Awantura o kasę - teleturniej

18:50 Wydawnictwa - program informacyjny

19:15 Prezydenci i Premierzy - rozmowy Jarosława Gułaj

19:30 Sport; Pogoda

19:55 Kabaret na żywo. Chyba Czesław

22:00 Bez litości 3. Ostatni rozdział - sens., USA, Włochy, 2023. Robert McCall znajduje dom w południowych Włoszech i staje w obronie swoich nowych przyjaciół, walcząc z mafią. ●

00:20 Bad Boys - kom., USA, 1995. Detektywi Marcus Burnett i Mike Lowrey z wydziału antynarkotykowego w Miami mają 3 dni na odnalezienie heroiny wartej sto milionów dolarów, która została skradziona z ich posterunku.

03:05 Świat według Kiepskich - serial komediowy

04:45 Disco Gramy

05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura	TV Puls
06:05 Wichrowe Wzgórza - dramat, USA, 1939 08:00 Mistrzowie muzyki filmowej - Lata osiemdziesiąte. Część pierwsza - dok., Wlk. Bryt., 2019 09:00 XVII Konkurs Pianistyczny im. Fryderyka Chopina - Kate Liu - koncert, 2016 09:55 Wielcy mistrzowie malarstwa - Toulouse Lautrec - serial dokument, Franc., 2015 11:05 Muzyka w sieci - magazyn muzyczny 11:35 Tamte lata, tamte dni - Andrzej Seweryn - magazyn 12:15 Vabank - komedia sensacyjna, Polska, 1981 14:15 Vabank II, czyli riposta - komedia sensacyjna, Polska, 1984 16:05 Wydarzenie aktualne	06:00 Kobra - oddział specjalny - Najlepszy przyjaciel z czasów szkolnych Paula - Louis popelnia próbę samobójczą. Mężczyzna pilnie potrzebuje dawcy serca, aby przżyć 08:00 Wojciech Ciejrowski. Boso Luizjana - Ostry sos produkowany w jednym miejscu na świecie (Luizjana) i dostępny na całym świecie. Jest ikoną pop-kultury... 09:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki. 09:50 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument 15:50 Goście, goście 3: Rewolucja - kom., Franc., Belgia, Czechy, 2016
	
16:35 Retro kino - Biały kanion - western, USA, 1958 19:30 20 x 20 LAT TVP KULTURA 20:00 Bilet do kina - Logan Lucky - fab., USA, 2017 ● 22:10 Polskie Evergreeny. Ladies' Jazz Festival Gdynia - koncert, 2024 23:35 Film noir. Klasyka noir, - dok., Wlk. Bryt., 2022 00:35 Królowie Dzikiego Zachodu - western, Francja, 1971. Nowy Meksyk około 1880 r. W rejonie Fortu Sage działa groźny gang, składający się z panny Louise King i jej czterech sióstr. 02:20 20 x 20 LAT TVP KULTURA 02:50 Kino nocne - Człowiek, który zabił Liberty Valance'a - western, USA, 1962	18:00 Bracia przyrodni - kom., USA, 2008 20:00 Paśazer - akcja, USA, Wlk. Bryt., Franc., Chiny, Kan., 2018. Dla agenta ubezpieczeniowego Michaela Woolricha każdy dzień wygląda tak samo. Wszystko zmienia się, gdy w czasie jednej z podróży poznaje tajemniczą kobietę... 22:00 Uprowadzona 3 - akcja, Franc., USA, Hiszp., 2014 00:10 Czarny lotos - akcja, USA, 2023 02:10 Dyżur - serial medyczny 03:05 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. 04:00 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Dyżur - serial medyczny

TVN 7

05:10 Szkoła – Trzech przyjaciół znajduje pięć tysięcy złotych. Chłopcy chcieliby oddać zębę, ale jeden z nich nie zamierza tego zrobić. Mają już plan, na co wyda pokąźną sumę...

06:05 Wiza na miłość – serial paradokumentalny

07:05 New Looney Tunes III – animacja

07:50 Scooby-Doo – przyg., USA, Australia, 2002

09:35 Ukryta prawda – program obyczajowy

13:35 Detektywi – Klientka detektywów jest kobieta, którą nieznany sprawca porwał i zamknął w domku za miastem. Kolejnej nocy ktoś wykonał na bramie jej garażu napis z groźbami...

15:35 The Traitors. Zdraycy – reality show

17:15 Player One – przyg., USA, Indie, 2018

20:00 Wysięc o złoto – film wojenny, Nor., 2022. Fredrik musi zmierzyć się z trudnym zadaniem – podczas inwazji na Norwegię ma odbić z rąk nazistów całą norweską rezerwę złota.

22:35 Kod Merkury – sens., USA, 1998. Agent Art Jeffries ma przeprowadzić śledztwo w sprawie zniknięcia 9-letniego chłopca, którego rodzice zostali zamordowani w tajemniczych okolicznościach.

00:50 Piekniela zemsta – sens., USA, 2011

02:45 Murder Comes to Town 3

03:35 Fachowcy – program paradokumentalny

04:10 Drużyna strona medalu – talk-show

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej – reality show

07:00 Galileo – ciekawostki popularyzujące naukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki – program popularyzujący naukę

11:05 Jesteśmy Dla Dzieci – program edukacyjny

11:25 Miódowe Lata – serial komediowy

13:00 Ace Ventura Junior – komedia, USA, 1999

15:00 Policjantki i Policjanci – serial paradokumentalny

20:00 Sprawiedliwi – Wydział Kryminalny – serial policyjny

00:00 Nagła śmierć – sensacyjny, USA, 1995. Podczas rozgrywek o Puchar Stanleya terroryści opanowują halę sportową. Na ich drodze stanie Darwin McCord

02:25 STOP Drogówka – serial policyjny

03:25 Lubię disco!

04:25 Top 10 – Lista Przebojów

05:30 Teleshopping

TV Okazje

TV Trwam

10:15 Retrospekcja

10:35 Słowo życia

10:40 Bazylika Bożego Ciała w Krakowie

11:00 Uroczystość NMP Królowej Polski

13:15 Warto zauważyć...

13:45 Natura Obiektywnie

14:05 Ocalić od zapomnienia

14:15 Rejs jachtu generała Kuklińskiego

14:30 Przegląd Tyg.

14:35 Słowo życia

14:40 Św. na każdy dzień

14:45 Jak wygrać całmarzeństwo?

15:00 Cysters

15:30 Wierzę w Boga

16:00 Inf. dnia

16:10 Historia PL

17:00 Maryja Królowa Polskiego Narodu

17:25 Św. na każdy dzień

17:30 Przełamajmy bariery

17:55 Poczet WK. Polaków

18:00 Regina Coeli

18:05 Inf. dnia

18:15 W naszej Rodzinie

19:25 Św. na każdy dzień

19:30 Manna z Nieba

19:45 Modlitwa z udziałem dzieci

20:00 Inf. dnia

20:20 Różaniec

20:50 Myśląc Ojczyzną

21:00 Apel Jasnóg.

21:20 Informacje dnia

NIEDZIELA • 4 maja	
TVP 1	TVP 2
06:05 Słownik polsko@polski - talk-show prof. J. Miodka 06:35 Audycje Wyborcze 06:55 Słowo na niedzielę 07:00 Transmisja Mszy Świętej 08:00 Tydzień 08:30 Mój zdrowie Alkohol - magazyn 08:45 Zmieniły - serial, 1986 11:05 Komisarz Alex - serial krym. 11:55 Miedzy ziemią a niebem 12:00 Regina Coeli, Watykan 12:15 Miedzy ziemią a niebem 12:45 Pielgrzymi Nadziei - Jerolimima - rep. 13:05 Co mi zrobisz jak mnie złapiesz - kom., Polska, 1978 14:55 Rolnik szuka żony - reality show 15:55 Dziedzictwo - serial, Turcja 16:45 Audycje Wyborcze 17:00 Teleexpress: Pogoda	04:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy, Polska, 2025 06:00 Program publicystyczny 06:35 Dla niesłyszących - M jak miłość - serial obyczajowy, Polska, 2025 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz - magazyn poranny 10:30 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - magazyn 11:00 The Voice Kids - Finał - widowisko muzyczne 13:05 The Voice Kids - Finał Wyniki - widowisko muzyczne 14:00 Familiada - teleturniej 14:35 Koło fortuny - teleturniej 15:10 Szansa na sukces. Opole 2025 - widowisko muzyczne
	
17:35 Daję słowo - Maciej Orłoś - Anna Seniuk - talk-show 18:40 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 19:30 Program inform. 19.30 20:05 Sport 20:10 Pogoda 20:20 Zatoka szpiegów - serial sensacyjny 21:20 Sanatorium miłości - reality show 22:10 Sanatorium miłości. Kulisy programu - felieton 22:25 Między oczy - fab., Polska, 2020 00:15 Quantum of Solace - sens., USA, 2008 02:10 Zabić, jak to łatwo powiedzieć - akcja, USA, 2012 04:00 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny	16:10 Cudowne lata - widowisko rozrywkowe 17:05 Przepis dnia 17:15 Program publicystyczny 17:35 Niepewne sytuacje - program rozrywkowy, 2025 17:50 Kochaj albo rzuć - kom., Polska, 1977 20:05 Gorący pościg - komedia, akcja, USA, 2015. Niezbyt rozzębni policjanci, Rose Cooper, chroni w dowę po narkotykowym mafiozie. 21:45 Kwiatki polskie w niedzielę - magazyn 23:00 Tylko dla odważnych - akcja, USA, 2017 01:20 Wojenne dziewczyny - serial, 2021 02:20 Porady na zdrady - kom., Polska, 2017

TVN

05:20 Uwaga! - program interwencyjny
05:35 Batwheels I - animacja
05:50 Bitwa o gości - program rozrywkowy
06:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:30 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy
12:00 Autentyczni
12:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
13:50 Mam talent - program muzyczno-rozrywkowy
16:00 Harry Potter i więzień Azkabanu - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2004
19:00 Fakty
19:30 Sport
19:35 Kronika Speedway Grand Prix
19:40 Pogoda

19:45 The Traitors. Zdraycy - reality show
21:20 The Traitors. Arena - reality show
21:50 Vinci - komedia, Polska, 2004
00:10 Ścigane - sens., Wlk. Bryt., USA, 2019
02:00 Superwizjer - magazyn reporterów
02:30 Największe polskie katastrofy - program dokumentalny
03:20 Uwaga! - program interwencyjny
03:40 Szpital - program obyczajowy
04:30 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada
05:00 Kto was tak urządził - program poradnikowy

POLSAT

06:00 Nowy dzień Polsat News
08:00 Halo tu Polsat - poranny program informacyjno-rozrywkowy
11:05 Jak wytresować smoka 3 - anim., USA, Jap., 2019. Dorastającego Wikin ga o imieniu Czakwa i smoka Szczerbata połączyła przed laty przyjaźń, którą teraz czeka ciężka próba.
13:15 Must Be The Music - program muzyczny
15:30 Osiemnasta edycja Międzynarodowego Festiwalu Kina Niezależnego Mastercard OFF CAMERA - Gala Węczenia Nagród
16:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
17:30 Awantura o kasę - teleturniej
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:15 Sport; Pogoda

19:30 Państwo w Państwie - program interwencyjny
19:55 Dancing with the Stars. Taniec z Gwiazdami - program taneczno-rozrywkowy
22:25 Teściowie - serial obyczajowy
22:55 Książę w Nowym Jorku 2 - kom., USA, 2021. W królestwie Zamunda rozpoczęło się wielkie świętowanie, bo trzy dekady minęły od ślubu księcia Akeema i Lisy McDowell...
01:15 Szefera - kom., USA, 2019
03:30 Świat według Kiepskich - serial komediowy
04:45 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Telezakupy TV Okazje

TVP Kultura	TV Puls
06:05 Opole 2013 - Gala jubileuszowa - koncert 07:05 Rozmowy (nie)wygodne - Marek Sekielski - 2024 08:00 Liturgia prawosławna w Trziszanie 09:05 Dokument tygodnia - Dzikie realizm Velasqueza - dokument, Franc., 2014 10:15 Angielskie śniadanie - serial fabularny 11:30 Od ucha do ucha - Katar • W samolocie • Trąba - filmy animowane 12:05 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn 12:45 Słodka Irma - komedia, USA, 1963 15:15 Portrety - Ewa Wychowska - felieton 15:35 Mistrzowie muzyki filmowej - Lata osiemdziesiąte. Część pierwsza - dok., Wlk. Bryt., 2019 16:35 Dobry tytuł - magazyn	06:00 Kobra - oddział specjalny - Paul odwiedza swoją siostrę w warsztacie samochodowym. Okazuje się, że kobieta ma kłopoty i jej życiu grozi niebezpieczeństwo. 07:00 Wojciech Ciejrowski. Boso - Karaiby - Tym razem Wojciech Ciejrowski dociera na Karaiby. W tej części podróży głównym tematem będzie tytoń - jego historia, uprawa, selekcja i przygotowanie do sprzedaży. 08:35 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki. 09:25 Ranczo - serial kom., Polska 13:35 Zakonnica w przebraniu 2 - kom., USA, 1993
	
17:15 Niedziela z...twórczością Zbigniewa Wodeckiego 18:05 Zbigniew Wodecki - Lubie wracać tam, gdzie byłem - dok., Polska 19:10 Zbigniew Wodecki - Szlakiem Kolberga - rep. 19:45 Niedziela z... Koncert żywych - Zbigniew Wodecki 20:00 Skrzypek na dachu - musical, USA, 1971 ● 23:10 Film noir. Style noir, - serial dok., Wlk. Bryt., 2022 00:10 Muzyka w sieci 00:40 Bilet do kina - Logan Lucky - fab., USA, 2017 ● 02:50 Ladies' Jazz Festival Gdynia - koncert, 2024 04:15 Pozo biurom - dram., Polska, 2022 04:50 Dzikie realizm Velasqueza - dok., Franc., 2014	15:45 Asterix na olimpiadzie - kom., Franc., Niemcy, Hiszp., Włochy, Belgia, 2001 18:00 Za jakiegó grzechy, doby Bożegó - komedia, Franc., 2014 20:00 Wybuchowa para - akcja, USA, 2010 22:10 Łowcy burz - akcja, USA, 2023 00:30 Książę - akcja, USA, Wlk. Bryt., 2014 02:15 Dyżur - serial medyczny 03:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki. 04:00 Dyżur - serial medyczny 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7

05:20 Szkoła - Maturzystka Ewa Karasiewicz jest rozczarowana swoim chłopakiem Grzesiekim Chojnowskim. Uważa że jest nudny i dziecinny.

06:20 Wiza na miłość - serial paradokumentalny

07:20 New Looney Tunes III - animacja

08:05 Atramentowe serce - przyg., USA, Wlk. Bryt., Niemcy, 2008. Meggie jest dwunastoletnią córką introligatora Mortimera „Mo” Folcharta. Oboje są wielkimi miłośnikami książek. Pewnego dnia ich dom odwiedza tajemniczy nieznajomy...

10:15 Ukryta prawda - program obyczajowy

13:20 Detektywi - program kryminalny

15:25 Pieniądze to nie wszystko - kom., Polska, 2001

17:40 Kong: Wyspa czaszki - przyg., USA, Chiny, 2017

20:00 Godzilla kontra Kong - przyg., USA, 2021

22:20 Dziewiąty legion - przyg., USA, Wlk. Bryt., 2011

00:40 MachoCry Macho - obycz., USA, 2021. Historia emerytowanego hodowcy koni, który niegdyś był gwiazdą rodeo. Spokojne życie mężczyzny diametralnie się zmienia, gdy dostaje zlecenie od byłego szefa. Musi za wszelką cenę sprowadzić do domu jego syna.

02:35 Murder Comes to Town 4

03:25 Fachowcy - program paradokumentalny

04:00 Długa strona medalu - talk-show

TV 4

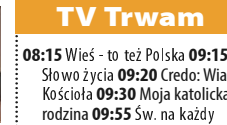
06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej **07:00** Wielkie tajemnice historii **08:55** Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki **10:55** Ewa gotuje - program kulinarny **11:25** Malanowski. Nowe rodzenie - serial kryminalny **13:35** Dick i Jane: Niezły ubaw - kom., USA, 2005 **15:30** Mission: Impossible 2 - sens., USA, Niemcy, 2000 **18:00** Mroczna wieża - sens., USA, 2017 **20:00** Sprawiedliwi. Trójmiasto **00:00** STOP Drogówka - serial policyjny **01:05** Wielkie tajemnice historii **02:55** Interwencja - magazyn reporterów **03:25** Lubię disco! **04:25** Top 10 - Lista Przebojów - program muzyczny **05:30** Telezakupy TV Okazje

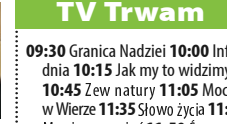
TV Trwam

09:15 Manna z Nieba **09:30** Msza św. **10:35** Przegląd Tyg. „Niedziela” **10:40** Wieży krwi **12:00** Regina Coeli z Ojcem Św. Franciszkiem **12:15** Papież Polak do Rodaków **12:35** Ignacy Loyola **14:40** Tu był Prymas - Studnia Wyszynki w Sądzie Jędrzejowskim **15:00** Inf. - to też Polska **16:00** Wier. dnia **16:10** Koncert życzeń **16:50** Credo: Wiara Kościoła **17:30** Natura et Homo **17:30** Sól ziemi **17:55** Poczet Wlk. Polaków **18:00** Regina Coeli **18:05** Inf. dnia **18:15** Rozmowy niedok. **19:25** Sw. na każdy dzień **19:30** Moja katolicka rodzina **20:00** Inf. dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Ojczyzna **21:00** Apel Jasnow. **21:20** Inf. dnia **21:40** Retrospekcja **21:45** Stan Bezp. Państwa **21:55** Sw. na każdy dzień **22:00** Mocni Jego mocą **22:45** Jak wygrać małżeństwo? **23:00** Jak my to widzimy

TVN 7	
05:10 Szkoła - Maturzystka Ewa Karasiewicz jest rozczarowana swoim chłopakiem Grześkiem Chojnowskim. Uważa że jest nudny i dziecinny. 06:20 Wiza na miłość - serial paradokumentalny 07:20 New Looney Tunes III - animacja 08:05 Atramentowe serce - przyg., USA, Wlk. Bryt., Niemcy, 2008. Meggie jest dwunastoletnią córką introligatora Mortimera „Mo” Folcharta. Oboje są wielkimi miłośnikami książek. Pewnego dnia ich dom odwiedza tajemniczy nieznajomy... 10:15 Ukryta prawda - program obyczajowy 13:20 Detektywi - program kryminalny 15:25 Pieniądze to nie wszystko - kom., Polska, 2001	
	
20:00 Wyścig o złoto - film wojenny, Nor., 2022. Fredrik musi zmierzyć się z trudnym zadaniem - podczas inwazji na Norwegię ma odbić ręk naziistów całą norweską rezerwę złota. 22:35 Kod Merkury - sens., USA, 1998. Agent Art Jeffries ma przeprowadzić śledztwo w sprawie zniknięcia 9-letniego chłopca, którego rodzice zostali zamordowani w tajemniczych okolicznościach. 00:50 Pieknelna zemsta - sens., USA, 2011 02:45 Murder Comes to Town 3 03:35 Fachowcy - program paradokumentalny 04:10 Druga strona medalu - talk-show	06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej - reality show 07:00 Galileo - ciekawostki popularnonaukowe, intrygujące zagadki ze świata nauki i techniki 10:55 Ewa gotuje - program kulinarny 11:25 Miodowe Lata - serial komediowy 13:00 Ace Ventura Junior - komedia, USA, 2009 15:00 Policjantki i Policjanci - serial paradokumentalny 20:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny - serial policyjny 00:00 Nagła śmierć - sensacyjny, USA, 1995. Podczas rozgrywek o Puchar Stanleya terroryści opanowują halę sportową. Na ich drodze stanie Darren McCord 02:25 STOP Drogówka - serial policyjny 03:25 Lubię disco! 04:25 Top 10 - Lista Przebojów 05:30 Telezakupy TV Okazje

TV Trwam
10:15 Retrospekcja 10:35 Słowo życia 10:40 Bazylika Bożego Ciała w Krakowie 11:00 Uroczystość NMP Królowej Polski 13:15 Warto zauważyć... 13:45 Natura Obiektywnie 14:05 Ocalić od zapomnienia 14:15 Rejs jachtu generała Kulińskiego 14:30 Przegląd Tyg. „Niedziela” 14:35 Słowo życia 14:40 Św. na każdy dzień 15:00 Jak wygrać małżeństwo? Boga Cysters 15:30 Wierze w Boga 16:00 Inf. dnia 16:10 Historia PL 17:00 Marja Królowa Polskiego Narodu 17:25 Św. na każdy dzień 17:30 Przełamując bariery 17:55 Poczet Wlk. Polaków 18:00 Regina Coeli 18:05 Inf. dnia 18:15 W naszej Rodzinie 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Manna z Nieba 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Informacje dnia

PONIEDZIAŁEK • 5 maja		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2						
05:10 Akacja 38 - serial 05:55 Info Poranek 06:25 Audycje Wyborcze 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Studio Raban - magazyn 08:00 Komediantka - serial, 1987 09:00 Ranczo - serial obycz. 09:55 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Królowie - serial historycz. 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda - magazyn 12:35 Magazyn Rolniczy 12:55 Łodowe królestwo pantery śnieżnej - dok., Franc., Niemcy, 2020 14:00 Wichrowe wzgórza - serial obycz., Turcja, 2024 15:05 Misja: Ratunek. Służby w akcji - serial dok., 2025 15:40 Dziedzictwo - serial, Turcja 16:35 Audycje Wyborcze 17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda	04:10 Na dobre i na złe - serial 05:05 M jak miłość - serial, 2024 06:00 Program publicystyczny 06:25 Dobre historie - Małopolskie Hospicjum dla Dzieci - magazyn 06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz 11:15 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - magazyn kulinarny 11:50 Sprawy - magazyn 12:30 Kółko fortuny - teleturniej 13:10 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:00 Va Banque - teleturniej 14:30 Program publicystyczny 14:55 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022	05:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - Magda Gessler zaprasza nas dzisiaj do restauracji Vis a Vis w Mielcu. Czy uda się jej uatrakcyjnić lokal? 16:55 Detektywi - program kryminalny 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny	06:00 Nowy dzień Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - serial kryminalny 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:30 Gliniarze - Włodyka kobieta zostaje postrzelona w lesie, jej stan jest bardzo ciężki. Detektywi podejrzewają, że... 14:35 Dlaczego ja? - serial parodokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 17:00 Gliniarze - Emerytowany policjant negocjator zostaje znaleziony martwy w swoim domu. Sprawa wygląda na egzekucję...	06:05 Afisz kulturalny ekstra 06:15 Muzyczne poranki 07:20 Tamte lata, tamte dni - Andrzej Seweryn - mag. 07:55 Podróż z historią - Rozmowy z Wartburgiem - dok., Polska, 2015 08:40 Od ucha do ucha - Katar - W samolocie - Trąba - filmy animowane 09:10 Lubie wracać tam, gdzie byłam - dok., Polska, 2023 10:25 Zbigniew Wodecki - widowisko rozrywkowe 11:00 Amerykańskie śniadanie 12:10 O zwierzętach i ludziach - dok., Polska, 2019 13:15 Wstęp wolny 13:35 Tamte lata, tamte dni - Andrzej Seweryn - mag. 14:10 Wszystkie role Stanisława Barei - dok., Polska, 2021 15:05 Retro kino - Człowiek z Rio - fab., Franc., Włochy, 1963	06:00 Nash Bridges - W windzie zamaskowany mężczyzna zabija pięć osób, pozostawiając przy życiu jedynie reporterkę telewizyjną. Dziennikarka przekadza Nashowi w śledztwie, próbując zdobyć materiały do artykułu. 08:00 Kobra - oddział specjalny - Paul i Semir zostają wynajęci do ochrony króla Hassana. Dochodzi do zamachu. Kto okaże się jego sprawcą? 10:00 Rekrut - serial krym., USA, 2018 11:00 Kotka - serial, melodramat, Meksyk, 2014 12:55 Rekrut - serial krym., USA, 2018 13:50 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument z Rio - serial kom., Polska 16:55 Ranczo - serial kom., Polska	04:50 Ten moment - Karol awansował na wspólnika kancelarii prawniczej. Jego narzeczoną jest córka właściciela kancelarii. Przyszył też wiąże z Karolem poważne plany. 05:25 Szkoła - Edyta i Wiktor z 2b liceum są parą od dłuższego czasu. Oboje rozmawiają o tym, że chcieliby przeżyć swój pierwszy raz... 08:15 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:25 W-11 Wydział Śledczy - W opuszczonej ruinie doszło do brutalnego zabójstwa bezdomnej. Pierwsze podejrzenie pada na partnera ofiary. 12:55 Detektywi - program kryminalny 13:55 Szkoła - program obycz. 14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy	06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program parodok. 08:55 Dlaczego ja? - serial parodok. 10:55 Na ratunek 112 - serial obycz. 11:25 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Malanowski. Nowe rozdanie 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto 22:35 Miłość za wszelką cenę - reality show 23:40 Sztos 2 - kom., Polska, 2012 01:50 Love Island. Wyspa miłości - reality show 03:00 SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami 05:30 Telezakupy TV Okazje
							
17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 17:55 Klan - telenowela TVP 18:25 Reporterzy - magazyn 18:45 Akacja 38 - serial 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport; Pogoda 20:30 Teatr Telewizji - W imię Jakuba S - reportaż, 2024 21:55 Postscriptum - dyskusja po spektaklu - W imię Jakuba S 22:25 Mel Gibson, portret ekscentryka - dok., Franc., 2021 23:30 Balans bieli - magazyn 00:15 Skyfall - sens., Wlk. Bryt., USA, 2012 02:50 Co mi zrobisz jak mnie złapiesz - kom., Polska, 1978 04:40 Notacje - Andrzej Żydorowicz - dok., 2021	16:00 Kółko fortuny - teleturniej 16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 20:40 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:55 M jak miłość - serial, 2025 21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:30 Głina - serial krym., Polska, 2008 23:20 Wojna o prąd - fab., USA, 2017 01:20 Stulecie Winnych - serial, 2019 02:15 Tylko dla odważnych - akcja, USA, 2017	20:10 Doradca smaku 20:15 Na Wspólnej - serial 20:55 Zrobmy sobie dom - program rozrywkowy 22:05 Batman: Początek - przyg., USA, 2005. Przewodnikiem Bruce'a na drodze poznania jak funkcjonuje umysł przestępcy jest tajemniczy Ducard, który ćwiczy go w uzyskaniu fizycznej i umysłowej dyscypliny 00:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas 10 - serial, USA 02:00 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy 02:35 Szpital - program obycz. 04:35 Uwaga! - program interwencyjny 04:55 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy	18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:18 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:25 Sport; Pogoda 19:40 Uroczysko - serial krym. 20:10 Mega hit - Samarytanin - sens., USA, 2022. Nastolatek odkrywa, że superbohater Samarytanin, który strzegł jego okolicy a który zniknął ponad dwie dekady temu po epickiej bitwie, wciąż żyje. 22:20 Salt - sens., USA, 2010 00:45 Ida Red - sens., USA, 2021 03:15 Ewa gotuje - program kulinarny 04:40 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje	17:10 Pan na Żuławach - dokument fabularyzowany, 1984 18:20 Tygodnik Kulturalny - magazyn 19:15 The Sound of New York - Dźwięk Nowego Jorku: Mark Turner - serial dok., Włochy, 2017 20:00 Kino Mocnych Wrażeń - W imię ojca - dram., USA, 1993 22:20 Hala odlotów - talk-show 23:20 Na wschód od Hollywood - Wolność - obycz., Hiszp., Belgia, 2021 01:20 Skrzypek na dachu - musical, USA, 1971 04:30 Wydarzenia aktualne - magazyn 05:15 Teledyski	18:00 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument fabularny 20:00 Inferno: Piekielna walka - akcja, USA, 1999 22:00 Eskort - akcja, USA, 2018 00:00 Uniwersalny żół nierz: Regeneracja - akcja, Kan., 2009 02:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny 03:00 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument fabularny 04:00 Taki jest świat - przegląd wydarzeń z całego globu. Wiadomości polityczne i gospodarcze, informacje z życia gwiazd i naukowe ciekawostki. 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny	16:55 Szpital - program obycz. 17:55 Zagadki losu - program obyczajowy 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Każdy twój oddech - sens., USA, 2021 22:20 Judasz i czarny mesjasz - obycz., USA, 2021. Fred Hampton, młody i charyzmatyczny działacz, zostaje wiceprzewodniczącym oddziału Partii Czarnych Panther w stanie Illinois. Władze chcą umieścić swojego człowieka wewnątrz organizacji... 00:55 Pokój - obycz., Irlandia, Kan., Wlk. Bryt., USA, 2015 03:25 Murder Comes to Town 4 04:25 Fachowcy - program parodokumentalny	12:03 Inf. dnia 12:20 Kobiety wolności 13:00 Z Malej Cerkwicy do... 13:30 Msza św. 14:30 Wszystkim i wszędzie 15:00 Sybiraczka 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Sanktuarium polskie 16:30 Porady Medycznej nadnadrz 17:00 Świadkowie 17:20 Monte Cassino 17:30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia 21:40 Polski Punkt Widzenia 22:00 Z wędką nad wodę 22:30 Filmy w Życiu rysy P. 23:20 Fatima - znak nadziei

WTOREK • 6 maja		TVN	POLSAT	TVP Kultura	TV Puls	TVN 7	TV 4
TVP 1	TVP 2						
05:10 Akacja 38 - serial 05:55 Info Poranek 06:25 Audycje Wyborcze 07:00 Transmisja Mszy Świętej 07:30 Kościół z bliska 08:00 Komediantka - serial, 1987 09:00 Ranczo - serial obycz. 09:50 Komisarz Alex - serial krym. 10:45 Ojciec Mateusz - serial 11:35 Królowie - serial historycz. 12:10 Agrobiznes 12:25 Agropogoda - magazyn 12:35 Magazyn Rolniczy 12:50 Natura w Jedynce - Królestwo mokrądel - dok., Franc., 2024 14:00 Wichrowe wzgórza - serial obycz., Turcja, 2024 15:00 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 15:40 Dziedzictwo - serial, Turcja 16:35 Audycje Wyborcze 17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda	04:35 Rodzinka.pl - serial kom. 05:05 M jak miłość - serial, 2024 06:00 Program publicystyczny 06:25 Śladami frzyjskiego misjonarza - reportaż 06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz 11:15 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn 11:55 Moja zdrowie Alkohol - magazyn 12:30 Kółko fortuny - teleturniej 13:10 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 14:00 Va Banque - teleturniej 14:30 Program publicystyczny 14:55 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022 16:00 Kółko fortuny - teleturniej	05:40 Uwaga! - program interwencyjny 05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy 06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny 11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy 15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy 16:55 Detektywi - program kryminalny 19:00 Fakty 19:35 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! - program interwencyjny 20:10 Doradca smaku - program kulinarny	06:00 Nowy dzień Polsat News 08:30 Malanowski i Partnerzy - Magda Tomek opowiadają sobie, jak spędziły weekend. Okazuje się, że Tomek przez przypadek zobaczył, jak młody chłopak próbuje ukraść przenośne konsolle ze sklepu, i złapał tego złodzieja... 09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy 10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy 11:30 Gliniarze - serial parodokumentalny 14:35 Dlaczego ja? - serial parodokumentalny 15:50 Wydarzenia - program informacyjny 16:15 Pogoda 16:20 Interwencja - magazyn reporterów 16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy	06:05 Afisz kulturalny ekstra 06:15 Muzyczne poranki 07:25 Tamte lata, tamte dni - Andrzej i Jacek Zieliński - magazyn 08:05 Legenda „Czarnej Wołgi” - dokument, Polska, 2015 08:45 Wydarzenia aktualne 09:15 Ucieczka z kina „Wolność” - obycz., Polska, 1990 11:00 Pan na Żuławach - dok. fabularyzowany, 1984 12:05 The Sound of New York - Dźwięk Nowego Jorku: Mark Turner - serial dok., Włochy, 2017 12:50 Studio Kultura - Niedziela z...wrocławskiego Zbigniewa Wodeckiego 13:45 Fredkę uszczęśliwił świat - komedia, Polska, 1936 15:20 Goodbye Rockefeller - fab., Polska, 1993 17:10 Pan na Żuławach - dok. fabularyzowany, 1984	06:00 Nash Bridges - Do Nasha dociera informacja, że niejaki Tony B - przedstawiciel kryminalnego świata - nie żyje. Przemawiając na jego pogrzebie, Nash dostrzega meżczyźnę w przebraniu. 08:00 Kobra - oddział specjalny - Paul i Semir zostają świadkami porwania. Paul zauważa na autostradzie tajemniczą kobietę w letniej sukience. Czy postać jest tylko wytworem jego wyobraźni? 10:00 Rekrut - serial krym., USA, 2018 11:00 Kotka - serial, Meksyk 12:55 Rekrut - serial krym., USA, 2018 13:50 Lombard. Życie pod zastaw - Matka Natana - 44-letnia Edzia Drowska - to „mama z piekła rodem”. Kiedy jej syn Natan... 15:50 Ranczo - serial kom., Polska 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument fabularny 20:00 Czas zemsty - akcja, USA, Aruba, 2003. Naukowiec przypadkowo zostaje wpłany w aferę narkotykową... 21:55 Najwyższy wyrok - akcja, USA, 2012 23:55 Gotowy na zemstę - akcja, Wlk. Bryt., 2017 01:55 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument fabularny 02:55 Dyżur - serial medyczny 03:35 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny	04:50 Ten moment - Dziennikarka Patrycja za niecałe pół godziny bierze ślub z przystojnym aktorem, Markiem... 05:25 Szkoła - Dyrektor Chlebowski ogłosił konkurs na film promujący szkołę. Wśród uczniów jest spore zainteresowanie projektem i kilka osób już zgłosiło się do udziału w konkursie... 08:15 Ukryta prawda - program obyczajowy 11:25 W-11 Wydział Śledczy - program kryminalny 12:55 Detektywi - Do detektywów zgłasza się 38-latką, która chce wiedzieć, kim jest nieznajoma kobieta, z którą kłócił się jej mąż... 13:55 Szkoła - Maturzyści Natalia Arciszewska i Seweryn Kruczek są parą. Dziewczyna dowiadyuje się, że...	06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program parodok. 08:55 Dlaczego ja? - serial parodok. 10:55 Na ratunek 112 - serial obycz. 11:25 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy 11:55 Trudne sprawy - program obyczajowy 14:55 Policjantki i Policjanci 18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19:00 Policjantki i Policjanci 20:00 Malanowski. Nowe rozdanie 20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny 21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto 22:40 Ostatni bastion - sens., USA, 2001 01:20 Love Island. Wyspa miłości - reality show 02:35 Interwencja - magazyn reporterów 02:55 SuperLudzie - serial o osobach z niepełnosprawnościami 05:30 Telezakupy TV Okazje
							
17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny 17:55 Klan - telenowela TVP 18:25 Reporterzy - magazyn 18:45 Akacja 38 - serial 19:30 Program inform. 19.30 19:55 Pytanie dnia 20:10 Sport 20:15 Pogoda 20:30 Królowie - serial historycz. 21:05 Korespondenci - magazyn 22:05 Rybka zwana Wandą - kom., USA, 1988 24:00 Między oczy - fab., Polska, 2020 01:55 Jackie - fab., Chile, Franc., USA, 2016 03:40 Gwardia Szwajcarska. Armia Watykanu - dok., Franc., 2024	16:35 Familiada - teleturniej 17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022 18:15 Va Banque - teleturniej 18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025 20:35 Kulisy serialu „M jak miłość” 20:50 M jak miłość - serial, 2025 21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany 22:30 Magazyn Ekspresu Reporterów 23:30 Karate po polsku - obycz., Polska, 1982 01:10 Gorący pościg - kom., USA, 2015 02:50 Słowacja - zabici kochankowie - dok., Kan., 2021	20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska 20:55 Kuba Wojewódzki - talk-show 22:10 Od kołyski aż po grób - sensacyjno, USA, 2003 00:20 Superwizjer - magazyn reporterów 00:55 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas - serial, USA 01:55 Śmierć Diany: dwa śledztwa - dok., Wlk. Bryt., 2022 03:00 Szpital - program obyczajowy 04:00 Uwaga! - program interwencyjny 04:20 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada 04:55 Kto was tak urządził - program poradnikowy	17:00 Gliniarze - serial parodokumentalny 18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy 18:50 Wydarzenia - program informacyjny 19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia 19:25 Sport 19:30 Pogoda 19:40 Uroczysko - serial krym. 20:10 Super hit - Bad Boys II - kom., USA, 2003 23:25 Pacific Rim: Rebelia - sens., USA, Chiny, Jap., 2018 02:00 Zabójcza gra - sens., USA, 2010 04:05 Dodatkowo 04:45 Disco Gramy - program muzyczny 05:25 Telezakupy TV Okazje	18:10 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn 18:50 Paul Gauguin - portret dzikusa - dok., Franc., 2017 20:00 Teatr Telewizji - Spalenie Joanny - spektakl teatralny, 2017 21:05 Lekkie obyczaje - Dama z Szanghaju - fab., USA, 1948 22:40 Wstęp wolny 23:05 Kino Mocnych Wrażeń - W imię ojca - dram., USA, 1993 01:25 Na wschód od Hollywood - Wolność - obycz., Hiszp., Belgia, 2021 03:25 Kino według Godarda - dok., Franc., 2022 05:25 Teledyski	15:50 Ranczo - serial kom., Polska 18:00 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument fabularny 20:00 Czas zemsty - akcja, USA, Aruba, 2003. Naukowiec przypadkowo zostaje wpłany w aferę narkotykową... 21:55 Najwyższy wyrok - akcja, USA, 2012 23:55 Gotowy na zemstę - akcja, Wlk. Bryt., 2017 01:55 Lombard. Życie pod zastaw - parodokument fabularny 02:55 Dyżur - serial medyczny 03:35 Menu na miarę - program kulinarny 05:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny	14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy 16:55 Szpital - Pacjentem dra Michała Morawskiego jest 17-latek dotkliwie pogryziony przez psa. 17:55 Zagadki losu - program obyczajowy 19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy 20:00 Kod Merkury - sens., USA, 1998 22:25 Dziewczyna w czerwonej pelerynie - przyg., USA, Kan., 2011 00:35 Piekielna zemsta - sens., USA, 2011 02:45 Murder Comes to Town 4 03:45 Fachowcy - program parodokumentalny 04:25 Druga strona medalu - talk-show	09:30 Granica Nadziei 10:00 Inf. dnia 10:15 Jak my to widzimy 10:45 Żew natury 11:05 Mocni w Wierze 11:35 Słowo życia 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Św. na każdy dzień 12:00 Regina Coeli 12:03 Inf. dnia 12:20 Pragnienie Boga 13:00 Hospicjum św. Anny w Lubartowie 13:30 Msza św. 14:30 Truffe w Polsce 15:50 Katowienie Praskie 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Inf. dnia 16:10 Jestem mamą 16:25 Przyroda w Obiektywie 16:40 Zdrowie z Bożej Apłeki 16:55 W Górę Serca! 17:10 Prosto o gosp. 17:30 XX Rajd Katynski 17:55 Powstanie Warszawskie 18:00 Regina Coeli 18:05 Inf. dnia 18:15 Rozmowy niedok. 19:25 Św. na każdy dzień 19:30 Każdy małuch to potrafi 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Inf. dnia 20:20 Różaniec 20:50 Myśląc Ojczyzna 21:00 Apel Jasnog. 21:20 Inf. dnia

ŚRODA • 7 maja

TVP 1

05:10 Akacja 38 - serial
05:55 Info Poranek
06:25 Audycje Wyborcze
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Czy dzieci powinny mieć obowiązki domowe? - magazyn
08:00 Komediantka - serial, 1987
09:00 Ranczo - serial obycz., Polska, 2013
09:50 Komisarz Alex - serial krym.
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Królowie - serial historycz.
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:35 Rok w ogrodzie Extra - magazyn
12:50 Natura w Jedyńce - Królestwo mokraków - dok., Franc., 2024
14:00 Wichrowe wzgórza - serial obycz., Turcja, 2024
15:00 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny

TVP 2

04:10 Na dobre i na złe - serial
05:10 M jak miłość - serial, 2024
06:00 Program publicystyczny
06:25 Pozyteczni.pl - magazyn
06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
07:30 Pytanie na śniadanie
11:15 Rodzina święta - Jak przygotować się na bunt nastolatka? - magazyn
11:50 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka - magazyn
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:10 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
14:00 Va Banque - teleturniej
14:30 Program publicystyczny
14:55 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej

15:40 Dziedzictwo - serial, Turcja
16:35 Audycje Wyborcze
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
17:55 Klan - telenowela TVP
18:25 Reporterzy - magazyn
18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2017
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport; Pogoda
20:25 Królowie - serial historycz.
20:55 Piłka Nożna: Liga Mistrzów - 1/2 finału
23:05 Przebiegła gra - akcja, Australia, USA, 2013
00:50 Gry uliczne - sens., Polska, 1996
02:40 Rybka zwana Wandą - kom., USA, 1988

17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu - teleturniej
19:25 Barwy szczęścia - serial obycz., 2025
20:35 Przepis Dnia - program kulinarny
20:50 Na dobre i na złe - serial obyczajowy
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
23:00 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn
23:35 Kochaj - kom., Polska, 2016
01:15 Bazar de la Charite - serial kostiumowy, Belgia, Franc., 2019
03:15 Dziłki - dokument, Franc., 2022

TVN

05:40 Uwaga! - program interwencyjny
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
12:35 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:55 Detektywi - program kryminalny
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! - program interwencyjny
20:10 Doradca smaku - program kulinarny

20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska
20:55 Jack Ryan: Teoria chaosu - sens., USA, Rosja, 2014
23:15 Heaven in Hell - obycz., Polska, 2023
01:45 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas 11 - serial, USA
02:50 Szpital - Pogotowie przywozi na SOR 45-letniego Adama Starskiego, byłego muzyka rockowego. Mężczyzna od dwóch lat walczy ze złośliwym nowotworem
03:50 Uwaga! - program interw.
04:10 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy
04:40 Kto was tak urządził - program poradnikowy
05:15 Recepta na stary dom - program edukacyjny

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski i Partnerzy - Broniek i Ania odwiedzają w szpitalu ciężko chorą Julię Tomasik. Młoda kobieta miała przejść operację przeszczepu nerki - dawcą miał być jej mąż. Jednak Mateusz nie pojawił się w szpitalu...
09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy
11:30 Gliniarze - serial paradokumentalny
14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy

17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:25 Sport; Pogoda
19:40 Uroczysko - serial krym.
20:10 Miesz Masz czyli Kogel Mogel3 - kom., Polska, 2019
22:15 American Pie: Zjazd absolwentów - kom., USA, 2011
00:55 40-letni prawnik - kom., USA, 2005
03:30 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
04:40 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Teledyski

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny ekstra
06:15 Muzyczne poranki
07:10 Tamte lata, tamte dni - Krystyna Janda - mag.
07:50 Prezydenckie siedziby - dok., Polska, 2015
08:30 W poszukiwaniu dobrego filmu - magazyn
09:10 Goodbye Rockefeller - fab., Polska, 1993
11:00 Pan na Żuławach - dok. fabularyzowany, 1984
12:05 Blue Note Records. Więcej niż muzyka - dok., Szwajc., 2018
13:40 Hala odlotów - talk-show
14:45 Prawo i pięść - fab., Polska, 1964
16:30 Pan na Żuławach - dok. fabularyzowany, 1984
17:45 Od ucha do ucha - 14 bajek z królestwa Lalonii Leszka Kołakowskiego - Wojna z rzeźcami - O wielkim wstydzie - animowany

18:30 Informacje kulturalne
18:55 Reżyserzy - Frank Capra - dok., Wlk. Bryt., 2018
20:00 Amatorzy - dram., Polska, 2020
21:50 Przez Atlantyk - dramat, Norwegia, 2020
23:00 Niedziela z...twórczością Zbigniewa Wodeckiego
23:55 Rawa Blues Silesian Sound - Dżem - koncert, 2021
01:00 Lekkie obyczaje - Dama z Szanghaju - fab., USA, 1948
02:40 Informacje kulturalne
03:10 O zwierzętach i ludziach - dok., Polska, 2019
04:25 Western po włosku, czyli Dzikie Zachód w Europie - dok., Franc., 2023
05:30 Teledyski

TV Puls

06:00 Nash Bridges - Gang kłusowników poluje na niedźwiedzie, aby nielegalnie sprzedawać ich woreczki żółciowe na rynku afrodyzjaków.
08:00 Kobra - oddział specjalny - Umierający więzień zostaje porwany ze szpitala przez tajemniczą organizację. Kim są napastnicy i w jakim celu dokonali uprowadzenia?
10:00 Rekrut - serial krym., USA, 2018
11:00 Kotka - serial, melodramat, Meksyk, 2014
12:55 Rekrut - serial krym., USA, 2018
13:50 Lombard. Życie pod zastaw - 23-latkowie, Miron, Kacper i Teo to studenci i youtuberzy, którzy robią tak zwane „pranki” - aranżują scenki, w które wkręcają ludzi...

15:50 Ranczo - serial kom., Polska
18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument obyczajowy
20:00 Naśladowca - thriller, 2022. Seryjny morderca dokonuje rytualnych zabójstw, naśladując zbrodnie skazanego na wieloletnie więzienie psychopaty znanego jako Artysta
22:00 Krwawa rzeka - thriller, 2011
00:00 Cast Away: Poza światem - przyg., USA, 2000
03:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
03:55 Dzielnica strachu - serial kryminalny

TVN 7

04:50 Ten moment - 14-letniego Staszka Okońskiego wychowuje samotna matka. Właśnie zmienił miejsce zamieszkania i Staszek z dnia na dzień znalazł się w nowym środowisku...
05:25 Szkoła - Gimnazjalista Olek Szumski musi dostać dobrą ocenę z klasówki z chemii, bo tylko wtedy dostanie od rodziców wymarzonego psa.
08:15 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:25 W-11 Wydział Śledczy - Rodzice zgłaszają zaginięcie nastoletniej córki. Okazuje się, że zaginał także jej chłopak.
12:55 Detektywi - program kryminalny
13:55 Szkoła - program obycz.
14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy

16:55 Szpital - program obycz.
17:55 Zagadki losu - program obyczajowy
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 8 rzeczy, których nie wiesz o facetach - kom., Polska, 2022
22:10 Noce w Rodanthe - obycz., USA, Australia, 2008. Adrienne przyjeżdża do Rodanthe, żeby uporządkować swoje życie. Pewnego dnia w gospodzie pojawia się dr Flanner...
00:10 Każdy twój oddech - sens., USA, 2021
02:25 Murder Comes to Town 4
03:30 Usterka - program poradnikowy
04:05 Druga strona medalu - talk-show

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok.
08:55 Dlaczego ja? - serial paradok.
10:55 Na ratunek 112 - serial obycz.
11:25 Na Ratunek 112
11:55 Trudne sprawy - prog. obycz.
14:55 Policjantki i Policjanci
16:55 Trudne sprawy - prog. obyczajowy
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci
20:00 Malanowski. Nowe rodzenie
20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto
22:40 Brzydka prawda - kom., USA, 2009
00:40 Love Island. Wyspa miłości
01:55 Hardkorowy lombard
02:25 Interwencja
02:55 Śmierć na 1000 sposobów
03:25 Lubie disco!
04:25 Top 10 - Lista Przebojów
05:30 Teledyski
TV Okazje

09:30 Sanktuaria polskie
09:50 Sw. na każdy dzień
10:00 Inf. dnia
10:15 Rozmowy niedok.
11:20 Protest obywatelski Polaków w obronie Muzeum PIT im. św. Jana Pawła II w Toruniu
11:25 Jestem mamą
11:40 Prosto o gosp.
12:00 Regina Coeli
12:03 Inf. dnia
12:20 Żużela - tu wszystko się zaczęło
13:00 10 obrazów z życia Prymasa
13:30 Msza św.
14:30 Nadzieja
15:00 Dziewica Orleańska wg. Jana Matejki
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Na zdrowie
16:30 20 czerwca, 1941 roku
17:00 Po stronie prawdy
17:55 Trzy konferencje
18:00 Regina Coeli
18:05 Inf. dnia
18:15 Rozmowy niedok.
19:25 Sw. na każdy dzień
19:30 Opowieści biblijne
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzną
21:00 Apł Jasnog.
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Widzenia
22:00 Przetrwalimy

TV Trwam

09:30 Sanktuaria polskie
09:50 Sw. na każdy dzień
10:00 Inf. dnia
10:15 Rozmowy niedok.
11:20 Protest obywatelski Polaków w obronie Muzeum PIT im. św. Jana Pawła II w Toruniu
11:25 Jestem mamą
11:40 Prosto o gosp.
12:00 Regina Coeli
12:03 Inf. dnia
12:20 Żużela - tu wszystko się zaczęło
13:00 10 obrazów z życia Prymasa
13:30 Msza św.
14:30 Nadzieja
15:00 Dziewica Orleańska wg. Jana Matejki
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Na zdrowie
16:30 20 czerwca, 1941 roku
17:00 Po stronie prawdy
17:55 Trzy konferencje
18:00 Regina Coeli
18:05 Inf. dnia
18:15 Rozmowy niedok.
19:25 Sw. na każdy dzień
19:30 Opowieści biblijne
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Myśląc Ojczyzną
21:00 Apł Jasnog.
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Widzenia
22:00 Przetrwalimy

CZWARTEK • 8 maja

TVP 1

05:05 Akacja 38 - serial
05:55 Info Poranek
06:25 Audycje Wyborcze
07:00 Transmisja Mszy Świętej
07:30 Pełnia Wiary - magazyn
08:00 Komediantka - serial, 1987
09:00 Ranczo - serial obycz.
09:55 Komisarz Alex - serial krym.
10:45 Ojciec Mateusz - serial
11:35 Królowie - serial historycz.
12:10 Agrobiznes
12:25 Agropogoda - magazyn
12:35 To się opłaca - magazyn
12:50 Królestwo mokraków - dokument, Franc., 2024
14:00 Wichrowe wzgórza - serial obycz., Turcja, 2024
15:00 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny
15:40 Dziedzictwo - serial, Turcja
16:35 Audycje Wyborcze
17:00 Teleexpress; Pogoda
17:20 Jaka to melodia? - teleturniej muzyczny

17:55 Klan - telenowela TVP
18:25 Reporterzy - magazyn
18:45 Akacja 38 - serial kostiumowy, 2017
19:30 Program inform. 19.30
19:55 Pytanie dnia
20:10 Sport
20:15 Pogoda
20:30 Królowie - serial historyczny TVP, 2024
21:05 Ojciec Mateusz - serial
22:05 Sprawa dla reportera
23:05 Polska ma głos - magazyn
23:35 DNA - ukryta strona ogólnodostępnych testów - dok., Franc., 2022
00:45 Ludzie i bogowie - serial, 2020
01:45 Bóli blask - fab., Hiszp., 2019
03:50 Korrespondenci - magazyn

TVP 2

05:10 M jak miłość - serial obyczajowy, 2024
06:00 Program publicystyczny
06:25 Opieraczka Flesz - magazyn medyczny
06:55 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy, Polska, 2025
07:30 Pytanie na śniadanie - w tym: Serwis Info i Pogoda Flesz - magazyn poranny
11:15 Program ekumeniczny
11:50 Dla niesłyszących - Przrydniek na tropie - Pyszolka miodna - dokument, 2020
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:10 Miłość i nadzieja - serial obyczajowy, Turcja, 2022
14:00 Va Banque - teleturniej
14:30 Program publicystyczny

14:55 La Promesa - pałac tajemnic - serial, Hiszp., 2022
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:20 Miłość i nadzieja - serial obycz., Turcja, 2022
18:15 Va Banque - teleturniej
18:50 Jeden z dziesięciu - telet.
19:25 Barwy szczęścia - serial
20:45 Tak to leciało - teleturniej muzyczny
21:50 Minuta czyści - serial, 2022
22:50 Informacje kulturalne
23:10 Hala odlotów - magazyn kulturalno-społeczny
24:00 W objęciach strachu - fab., USA, 2019
01:40 Z bicie serca - serial, Włochy, 2021
03:50 Magazyn Ekspresu Reporterów

TVN

05:40 Uwaga! - program interw.
05:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
06:50 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN - magazyn poranny
11:30 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
12:35 Ukryta prawda
15:45 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:55 Detektywi - Staszek i Pola Weronika Drozdowska zgłasza detektywom zaginięcie dwójki swoich dzieci, 13-letniego syna i 8-letniej córki.
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! - program interwencyjny

20:10 Doradca smaku - program kulinarny
20:15 Na Wspólnej - serial obycz., Polska
20:55 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
22:00 American Pie: Wesele - kom., USA, Niemcy, 2003
23:55 Podatek od miłości - kom., Polska, 2017
02:10 Bitwa o gości - program rozrywkowy
03:15 Szpital - program obyczajowy
04:15 Uwaga! - program interwencyjny
04:35 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy, Kanada
05:05 Kto was tak urządził - program poradnikowy

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:30 Malanowski i Partnerzy - Magda i Tomek prowadzą poszukiwania zaginionej dziewczyny, Klary Giwer, która dwa tygodnie wcześniej wyprowadziła się od swojej matki, Anny, i od tej pory nie dała znaku życia.
09:30 Sekrety rodziny - program obyczajowy
10:30 Trudne sprawy - program obyczajowy
11:30 Gliniarze - serial paradokumentalny
14:35 Dlaczego ja? - serial paradokumentalny
15:50 Wydarzenia - program informacyjny
16:15 Pogoda
16:20 Interwencja - magazyn reporterów
16:30 Na Ratunek 112 - serial obyczajowy

17:00 Gliniarze - serial paradokumentalny
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy
18:50 Wydarzenia - program informacyjny
19:20 Gość Wydarzeń - rozmowa dnia
19:25 Sport; Pogoda
19:40 Uroczysko - serial krym.
20:10 Nasz Nowy Dom - program rozrywkowy
21:15 Przyjaciółki - serial obycz.
22:25 Komisarz Mama - serial krym.
23:35 Miesz Masz czyli Kogel Mogel3 - kom., Polska, 2019
01:55 Charlie cykor - sens., USA, 2000
04:45 Disco Gramy - program muzyczny
05:25 Teledyski

TVP Kultura

06:05 Afisz kulturalny ekstra
06:15 Muzyczne poranki
07:05 Tamte lata, tamte dni - Jerzy Bończak - magazyn
07:45 Podróż z historią - Piękno wykute w stali - dok., Polska, 2015
08:30 Dobry tytuł - magazyn literacki
09:10 Prawo i pięść - fab., Polska, 1964
11:00 Pan na Żuławach - dokument fabularyzowany, 1984
12:15 Reżyserzy - Frank Capra - dok., Wlk. Bryt., 2018
13:15 Portrety - Ewa Wychowska - felieton
13:30 Tygodnik Kulturalny
14:25 Hubal - dramat wojenny, Polska, 1973
16:45 Pan na Żuławach - dokument fabularyzowany, 1984
18:00 Wydarzenia aktualne

18:30 Wstęp wolny - felieton
18:45 Arthur Miller, człowiek swojego stulecia - dok., Niemcy, 2015
20:00 Hala odlotów - talk-show
21:00 Wstęp do filmu - Wielka uczeczka
21:05 Czwartkowy klub filmowy - Wielka uczeczka - film przyg.
-historyczny, USA, 1963
00:05 Panorama kina polskiego - Amatorzy - dram., Polska, 2020
01:55 Przez Atlantyk - dramat, Nor., 2020
03:05 Rawa Blues Silesian Sound - Dżem - koncert, 2021
04:10 Hala odlotów - talk-show
05:10 Teledyski
05:50 Zakończenie dnia

TV Puls

06:00 Nash Bridges - Rachel zostaje oskarżona o zabójstwo mężczyzny, który prowadził dochodzenie w sprawie korupcji.
07:45 Podróż z historią - Piękno wykute w stali - dok., Polska, 2015
08:30 Dobry tytuł - magazyn literacki
09:10 Prawo i pięść - fab., Polska, 1964
11:00 Pan na Żuławach - dokument fabularyzowany, 1984
12:15 Reżyserzy - Frank Capra - dok., Wlk. Bryt., 2018
13:15 Portrety - Ewa Wychowska - felieton
13:30 Tygodnik Kulturalny
14:25 Hubal - dramat wojenny, Polska, 1973
16:45 Pan na Żuławach - dokument fabularyzowany, 1984
18:00 Wydarzenia aktualne

18:00 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument obyczajowy
20:00 Fajury na tropie - kom., USA, 2010. Jimmy Monroe i Paul Hodges - amerykańscy gliniarze, zostali zawieszeni przez przełożonych za nieudaną akcję. Jimmy, którego córka ma wyjść za mąż, ukrywa tę informację przed rodziną.
22:10 Wybuchowa para - akcja, USA, 2010
00:15 Sex story - kom., USA, 2011
02:25 Dzielnica strachu - serial kryminalny
03:25 Lombard. Życie pod zastaw - paradokument fabularny
04:25 Menu na miarę - program kulinarny
05:00 Dzielnica strachu - serial

TVN 7

04:50 Ten moment - Ukrainka Olena Juszcuk ciężko pracuje sprząając w domach. W ten sposób zbiera pieniądze na operację serca swojej pięcioletniej córki Nastki.
05:25 Szkoła - Przez wyglupy Maksa, który oblewa wymagającą nauczycielkę informatyki wodą, także jego brat Łukasz ma kłopoty.
08:15 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:25 W-11 Wydział Śledczy - W nocy w centrum miasta doszło do zabójstwa właścicieli restauracji. Kobieta została okradziona więc wszystko wskazuje na to, że motywy w zbrodni może być rabunek.
12:55 Detektywi - program kryminalny

13:55 Szkoła - Oskar z 8 a jest uzależniony od gier na komórkę. Jego przyjaciele i dziewczyna bardzo się martwią...
14:55 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial sądowy
16:55 Szpital - program obyczajowy
17:55 Zagadki losu - program obyczajowy
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 Wyzwanie dla kumpla: Idzie wiosna - kom., USA, 2021
22:10 Wyciąg o złoto - film wojenny, Norwegia, 2022
00:40 Godzila kontra Kong - przygodowy, USA, 2021
03:05 Murder Comes to Town 4
04:05 Druga strona medalu

TV 4

06:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
07:55 Bogaty Dom - Biedny Dom - program paradok.
08:55 Dlaczego ja? - serial paradok.
10:55 Na ratunek 112 - serial obycz.
11:25 Na Ratunek 112 - serial obycz.
11:55 Trudne sprawy - prog. obycz.
14:55 Policjantki i Policjanci
16:55 Trudne sprawy - program obyczajowy
18:00 Łowcy skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci
20:00 Malanowski. Nowe rodzenie
20:30 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto
22:40 Brzydka prawda - kom., USA, 2009
00:25 Love Island. Wyspa miłości
01:35 Hardkorowy lombard
02:35 Interwencja
02:55 Śmierć na 1000 sposobów
03:25 Lubie disco!
04:25 Top 10 - Lista Przebojów
05:30 Teledyski
TV Okazje

09:20 Opowieści biblijne
09:50 Mateczniki Polkości
10:00 Inf. dnia
10:15 Rozmowy niedok.
11:25 Myśląc Ojczyzną
12:00 Regina Coeli
12:03 Inf. dnia
12:20 Katolicy a 250moleści Europy
12:45 Walka o życie
13:20 Przegląd Tyg., "Niedziela"
13:30 Msza św.
14:35 Canillitas
15:00 Po stronie prawdy
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Z wędką nad wodę
16:35 Sól ziemi
17:05 Akademia pro-life
17:30 Odpowiedzialni za Kościół
17:55 Zakończenie II wojny światowej
18:00 Regina Coeli
18:05 Inf. dnia
18:15 Rozmowy niedok.
19:25 Sw. na każdy dzień
19:30 Każdy maluch to potrafi
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Głos Polski
21:00 Apł Jasnog.
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Widzenia
22:00 Głos serca

TV Trwam

09:20 Opowieści biblijne
09:50 Mateczniki Polkości
10:00 Inf. dnia
10:15 Rozmowy niedok.
11:25 Myśląc Ojczyzną
12:00 Regina Coeli
12:03 Inf. dnia
12:20 Katolicy a 250moleści Europy
12:45 Walka o życie
13:20 Przegląd Tyg., "Niedziela"
13:30 Msza św.
14:35 Canillitas
15:00 Po stronie prawdy
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Inf. dnia
16:10 Z wędką nad wodę
16:35 Sól ziemi
17:05 Akademia pro-life
17:30 Odpowiedzialni za Kościół
17:55 Zakończenie II wojny światowej
18:00 Regina Coeli
18:05 Inf. dnia
18:15 Rozmowy niedok.
19:25 Sw. na każdy dzień
19:30 Każdy maluch to potrafi
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Inf. dnia
20:20 Różaniec
20:50 Głos Polski
21:00 Apł Jasnog.
21:20 Inf. dnia
21:40 Polski Punkt Widzenia
22:00 Głos serca

KRZYŻÓWKA z HASŁEM

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 14 utworzą rozwiązanie niniejszej krzyżówki

1234567891011121314

1		2		3		4		5		6		7		8		11		
			6				9											
10				11					12			13					14	
					13		15	16		17							2	
						18				14			19					
20				21									22		3	23		
						24												
25		26		27						28		29		30		31		
							8				5							
							32		33		34							
35					36					37		38						
						39										4		
40													41					
			10							9								

Sprawdź się w SUDOKU: wypełnij diagram 9x9 w taki sposób, aby w każdym wierszu, w każdej kolumnie i w każdym z dziewięciu pogrubionych kwadratów 3x3 znalazło się po jednej cyfrze od 1 do 9:

POZIOMO: 1) brodziec leśny, ptak; 7) antonim nieba; 9) alkoholowe oszołomienie; 10) wiekowy staruszek; 12) był nim powieściowy Moby Dick; 15) z nich cząsteczka; 20) wał szary inaczej; 22) żaba szponiasta; 24) patagońska to otaria; 25) rozrywkowy w telewizji; 28) barrakuda europejska krócej; 32) krwionośny lub słoneczny; 35) grecki bóg płodności, natury i wina; 37) biuro, kancelaria rektora; 39) w niej pasta do zębów; 40) biały węgiel, minerał; 41) samiec pszczoły.

PIONOWO: 2) ubrania, odzież; 3) róg pokoju; 4) biblijny statek; 5) najniższa warstwa leśna; 6) zostają po szyciu chirurgicznym; 7) Edgar Allan, poeta amerykański; 8) niejedna w bloku; 10) najwolniejszy chód konia; 11) rdzenny filipińczyk; 13) groź w Chorwacji; 14) zwój materiału lub papieru; 16) ma średnie zawodowe wykształcenie; 17) cukier słodowy krócej; 18) uszne lub w eterze; 19) przewrócić się; 21) rzeka w Tenczyńcu; 23) saneczkowy lub żuźlowy; 25) jedno z mediów w domu; 26) odgałęzienie rzeki; 27) na głowie krowy; 29) przepływa przez Kamieńsk Uralski; 30) główna rzeka Iraku; 31) pierwiastek N; 32) malowane szminką; 33) rzeka w Magdeburgu; 34) waluta Armenii; 36) litera po igrek; 38) jest nim propolis.

BAŚKA z HASŁEM

Litery z pól z kropką czytane rzędami, utworzą rozwiązanie:

			U		•				U									
										•								
	U		U									U						
						•												
		•						U		U		U	•		U			
					U													
					•				U									
											•							
•										U								
												U	•		U			
					•													
U					•							U						
		U														•		

Na diagramie po lewej ujawniliśmy wszystkie samogłoski "U". Miejsce wpisuje hasła do odgadnięcia.

wieczorowa lub ślubna; sąsiad Węgry i Bułgaria; wilk po łacinie; ssak z torbą lęgową; odnawialna lub kinetyczna; Kobyliński, rysownik; scena dla artystów; zielona przekraczana nielegalnie; antylopa grzywiasta krócej; przyrząd do podkręcania rzęs; cukier w proszku; autor "Królewicza i żebraka"; Johann, austriacki twórca walców; wiolinowe lub do drzwi; materiał symbolizujący żałobę; sępik czarny inaczej; niewiadoma w równaniu; Świątek, tenisista; największy ptak na Ziemi; zakład od emerytur; miejsce do składania ofiar religijnych; dobra ocena szkolna; owcza na sweter; kwiat cebulkowy z Holandii; z noskiem przy rowerze; dokument kupna lub sprzedaży; boleć łączący blachy; poobiednia drzemka; i piosenka, i opowiadanie; Radcliffe, angielska poetka; Aladyn miał w niej dziwna; 14 litera alfabetu greckiego; mąż siostry ojca; ze stolicą w Lobamba; tytuł przyznawany muzycznym wirtuozom; księżniczka z opery "Aida"; cykoria, ale nie podróżnik; wiersze dla dorosłych; roczniki, kroniki; pół koń, pół człowiek; figowiec inaczej; kraina historyczna z Kartuzami.

						2	1	8
	8						9	6
		6		4		7		
	2							9
8					6		3	
	6	3	4	9				7
		9				1	8	
			2			3		4
7	3			5		9	6	

		2	9		5	6	8	
5					7	9	1	
			6		3	2		4
	2	6			1			
8	5	1				7	2	
4	7	3		5				
6	8		1			4	7	
	3				8	1	6	
2		9		6				8

WYKREŚLANKA: ukryliśmy poniżej 20 nazw wulkanów. Wykreślisz je od góry do dołu, od lewej do prawej oraz na ukos: Etna, Sangay, Hekla, Katla, Meru, Orizba, Mayon, Izalco, Maipo, Askja, Purace, Erebus, Elbrus, Semeru, Manam, Ararat, Colima, Apo, Marapi, Asama:

O	S	C	I	Z	A	L	C	O	P
P	O	E	L	B	R	U	S	C	U
E	M	R	M	I	S	T	R	Z	R
L	E	E	I	E	E	N	K	Y	A
P	R	B	M	Z	R	I	A	K	C
U	B	U	A	T	Y	U	T	O	E
R	E	S	Y	N	K	B	L	R	T
A	S	T	O	R	I	I	A	I	A
C	R	O	N	O	M	K	G	Z	R
A	S	A	M	A	N	A	R	B	S
K	O	M	R	Z	M	A	N	A	M
U	N	I	A	A	P	O	N	A	O
C	Z	A	S	R	T	G	I	P	S
H	E	K	L	A	A	P	Ł	O	T
T	Y	L	N	Y	O	P	O	L	E
A	S	Z	A	L	E	S	I	E	K